

سه‌شنبه، آغاز هفته کتاب

ایران سرود کتاب می خواند

ششمین نشست هفته کتاب با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مشاوران و مدیران کل این معاونت و اعضای ستاد هفته کتاب در ساختمان فجر برگزار و برنامه‌های سازمان‌ها و نهادهای دست‌اندرکار برگزاری این مراسم تشریح شد. در این مراسم دکتر محسن پرویز با اشاره به امکانات مالی شهرداری تهران گفت: تلاش کردیم کمک خود را به شهرداری دیگر استان‌های کشور معطوف کنیم زیرا شهرداری تهران نیازی به کمک معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه کتاب ندارد. وی درباره برگزاری نمایشگاه یاد یار مهربان در ایام هفته کتاب نیز اعلام کرد: ترتیبی اتخاذ شد تا مدیران، معلمان و یا مسئولان کتابخانه‌های مدارس تهران به عنوان نمایندگان مدارس در این نمایشگاه حضور پیدا کنند و با هماهنگی آموزش و پرورش، کتاب‌هایی که مورد نیاز دانش‌آموزان است، به مدارس اهدا شود. دکتر پرویز با اشاره به این که برنامه مشابهی درباره نمایشگاه یاد یار مهربان در استان فارس برگزار خواهد شد، خاطر نشان کرد: در این باره با مدیر سازمان آموزش و پرورش استان فارس صحبت کرده‌ایم و دیگر استان‌ها نیز درباره برگزاری این نمایشگاه سهیم خواهند بود. وی تأکید کرد: چنانچه استنادی و شهرداری‌ها ۵۰ درصد هزینه برگزاری نمایشگاه را برعهده گیرند، معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز ۵۰ درصد باقیمانده را تقبل خواهد کرد به این شرط که با همان الگو برگزار شود. محمدحسن فکری، دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب نیز در این نشست گفت: مراسم رونمایی از ۱۵۰ عنوان کتاب شعر و رمان نویسندگان معاصر در دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه علامه طباطبائی (ره) ...

ادامه در صفحه ۳

کتابخانه

شنبه ۱۸ آبان ۱۳۸۷
 ۹ ذیقعدہ ۱۴۲۹، ۸ نوامبر ۲۰۰۸
 شماره ۰۱۵۶، پیاپی ۸۰۷
 ۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
 سردبیر: پدram پاک‌آیین
 نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
 خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
 خواجه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
 تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
 سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
 چاپ: ایران‌چاپ

www.ketabehafteh.ir

پای صحبت اکبر ثبوت درباره تازه‌ترین آثارش

مشروطه به قرائت آخوند خراسانی

فراگیری علوم عقلی و دینی، بیش از همه وامدار ایشانم علامه ذوفنون ابوالحسن شعرانی بود و حکیم فقیه محمدتقی آملی و حکیم عارف مهدی الهی قمشه‌ای و استاد میرز منطوق و اصول محمود شهابی خراسانی و دانشمند ادیب و آزاده و روشن بین سیدعلی اکبر برقعی قمی و شاعر معلق عربی سرا و عالم متبوع پرکار عبدالعزیز صاحب جواهر و معلم بزرگوار شهید مرتضی مطهری. در میان استادان غیر روحانی هم که افتخار شاگردی شان را داشته‌ام از مرحومان دکتر فرید، دکتر یحیی مهدوی، دکتر امیرحسین آریانیور، دکتر غلامحسین صدیقی، جناب دکتر کاتوزیان می‌توانم نام ببرم. خصوصاً در شناخت و درک مسائل اجتماعی و تحلیل رویدادهای تاریخی بیش از همه مدیون درس‌ها و راهنمایی‌های دکتر صدیقی هستم. او در تشریح مشاغلی که طی سال‌ها به آن‌ها مشغول بوده‌ام می‌گوید: سال ۱۳۴۸ که فارغ‌التحصیل شدم تا سال ۱۳۵۶ که اجازه کار در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران گرفتم، سال‌ها با مشکلات گوناگونی دست به‌گریبان بودم. بعدها به اقتضای رشته دانشگاهی‌ام، حقوق، مدت‌ها در دادگستری کار کردم و مدت‌ها نیز به تصحیح مطبوعی در چاپخانه‌ها اشتغال داشتم. چندی کارشناس فهرست‌نویسی و کارشناس نسخه‌های خطی بودم. مدتی به مترجمی و بعد به روزنامه‌نگاری روی آوردم. سال‌ها به صورت خصوصی و عمومی در مقاطع مختلف در حوزه و دبیرستان و دانشگاه به تدریس پرداختم.

حسن بصری، گنجینه دار علم و عرفان جدیدترین کتاب اکبر ثبوت است که زندگینامه، سخنان و آراء این عارف نامی را دربرمی‌گیرد. اکبر ثبوت متولد ۱۳۳۴ تهران و دانش‌آموخته رشته حقوق قضایی از دانشگاه تهران است. ضمن این که حدود هجده سال در حوزه علمیه قم به تحصیل دروس حوزوی پرداخته است. وی در زمینه ترجمه، تحقیق و تالیف صاحب آثار بسیاری است. نخستین ترجمه وی چهار جلد کتاب «الغدیر» و چند عنوان کتاب از آثار مرحوم محمدباقر صدر بود. به دنبال آن فیلسوف شیرازی در هند، همراه با تحول اجتهاد و بیست و سه گفتار منتشر کرد. او هم اکنون کتاب شرح شهید اول به تهذیب الاصول علامه حلی، آخوند خراسانی و شاگردانش و فیلسوف شیرازی و منتقدانش را در دست چاپ دارد. ثبوت درباره دوران تحصیلش به کتاب هفته می‌گوید: دوره ابتدایی و متوسطه را در زادگاهم تهران گذراندم. در دانشکده تهران دانشجوی حقوق-رشته قضایی - که بودم، بیش از آن که در کلاس‌های دانشکده حقوق حاضر شوم، به عنوان دانشجوی غیررسمی در کلاس‌های دانشکده ادبیات و علوم انسانی و دانشکده الهیات و معارف اسلامی حضور می‌یافتم؛ خصوصاً در کلاس‌های فلسفه اسلامی و فلسفه جدید. به موازات واحدهای دانشگاهی حدود هجده سال هم دروس حوزه‌ای را دنبال کردم و کمتر کسی از علمای بزرگ تهران بود که از محضر او استفاده نکنم. در میان آن بزرگواران، کسی که من در

یادداشت

ابوالقاسم اسماعیل پور

هفته کتاب و چند نکته

بی شک رشد فردی و اجتماعی و به تبع آن ارتقای فرهنگی جوامع در گروی مطالعه و تخصص در علوم گوناگون است و در این راستا، گرایش به کتابخوانی، مهم‌ترین و ضروری‌ترین راهکاری است که می‌تواند جوانان، دانشگاهیان و تمامی آحاد جامعه را به آن توجه داد. در آستانه برگزاری هفته کتاب که نگاه جامعه و اهالی مطالعه به سمت کتاب متمایل می‌شود ذکر چند نکته یا پیشنهاد خالی از لطف نیست! در راستای بازبینی و بازتعریف جایگاه کتابخانه‌ها به نظر می‌رسد بتوان به تعداد و انبوهی آنها اشاره کرد چون در شهرستان‌های بینیم که با تمام تلاش مسئولان هنوز تعداد کتابخانه‌ها در حد ایده‌آل نیست که توجه مسئولان به گشایش کتابخانه‌های جدید و تجهیز کتابخانه‌های موجود می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

ادامه در صفحه ۳

هم‌اندیشی ناشران
بامعاون وزارت ارشاد
 دومین هم‌اندیشی ناشران برگزیده بامعاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیران کل این معاونت در ششمین روز هفته کتاب از سوی نشریه کتاب هفته برگزار می‌شود. این نشست با هدف بررسی وضعیت نشر کشور روز یکشنبه ۲۶ آبان در محل سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار خواهد شد. در این نشست علاوه بر ناشران برگزیده سال ۸۶ و ناشران منتخب نمایشگاه بیست و یکم، سایر ناشرانی که حداقل ۳ کتاب از آن‌ها طی ۲۵ دوره برگزاری کتاب سال، برگزیده شده و دست کم یکی از این آثار در ده دوره اخیر انتخاب گردیده است، حضور خواهند داشت. نخستین نشست هم‌اندیشی ناشران بامعاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۲ خرداد برگزار شده بود.

گاهی حرف های غلط یا یک تحریف بزرگ دیده می شود که هر انسانی را - چه انسان متدین را در زمینه مسائل دینی، چه پرهیزگاران سیاسی را در زمینه مسائل سیاسی، چه مورخان متعهد را در زمینه مسائل تاریخی - واقعا برمی انگیزد.

فرض کنید که شما از خانواده شریف و اصیل و نجیب و بزرگواری هستید؛ پدرتان یکی از شخصیت های محترم و متدین و متعهد، مادرتان خوب، خانواده و اجدادتان خوب، اما یک نفر بیاید و کتابی درباره تاریخچه خانواده شما بنویسد و همه این زیبایی ها و اصالت ها را نافی کند و یک مشت دروغ ارائه نماید. نمی شود گفت که آزادی است. یا باید شما فوراً قبل از آن که به کسی ظلم بشود - هم ظلم به آن کسانی که علیه آن ها حرف زده و دروغ بافته شده، هم ظلم به کسانی که این مطلب را می خوانند و آن دروغ را باور می کنند - در صدد جبران بر بیایید و صحیح و درست را بنویسید، یا اگر به هر دلیلی نتوانستید، باید عاجی برای آن کار بکنید.

در زمینه هایی اصلاً این قابل علاج نیست؛ یعنی شما نمی توانید کاری بکنید. فرض بفرمایید که کتابی شهوت انگیز می نویسند. جوانی که این کتاب را بخواند قطعاً دچار انحراف شهوی و دچار فساد جنسی خواهد شد. این گونه کتابی وجود داشته، و من چاپ شده آن را دیده ام!

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار دست اندکاران برگزاری هفته کتاب - ۷۶/۸/۱۹

دکتر ولایتی خبر داد جشنواره نو قلمان و پیشکسوتان در انجمن قلم

دکتر علی اکبر ولایتی از برگزاری جشنواره ای برای نو قلمان و پیشکسوتان عرصه قلم خبر داد. رئیس انجمن قلم ایران درباره تازه ترین فعالیت های انجمن قلم ایران گفت: انجمن قلم طی یک سالی که گذشت، فعالیت های ارزشمندی داشته است و ما در صدد انتشار فراخوان برای افرادی هستیم که تازه قلم به دست گرفته اند و از بین آثار دریافتی نو قلمان، آثار ممتاز انتخاب و معرفی می شوند.

وی تصریح کرد: همچنین سعی داریم همین تصمیم را برای پیشکسوتان عملی کنیم تا کار آنها را بررسی و برگزیده ها را معرفی کنیم که این را در جهت تشویق اهل قلم انجام می دهیم و این امر در تاریخ انجمن قلم سابقه نداشته است. ولایتی در پایان گفت: جایزه قلم زرین هم احیا شده است و با تلاش بیشتر، فعالیتش را ادامه می دهد.

«در حریم کوی یار»

برگزیدگان خود را شناخت

مسابقه کتابخوانی «در حریم کوی یار» که از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی طراحی شده بود با شرکت ۱۰ هزار و ۸۰۰ نفر از سراسر کشور پایان پذیرفت. در این مسابقه که به مناسبت سال نوآوری و شکوفایی برگزار شد، هزار و ۱۳۸ نفر برگزیده شدند که همزمان با دهه مبارک فجر و به مناسبت سی سالگی انقلاب اسلامی به ۳۰ نفر از برگزیدگان جوایز نفیسی اهدا خواهد شد.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عنوان کرد

تقدیر از کتابخوان ها در جشن کتاب

مراسم نیز به محض به نتیجه رسیدن، اعلام خواهد شد.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره همکاری رسانه ملی برای تبلیغ کتاب نیز گفت: این موضوع چندبار با رئیس سازمان صدا و سیما مطرح شده است. ایشان نیز اعلام همکاری می کنند اما واقعیتی وجود دارد که مشکل ساز است؛ تعرفه های صدا و سیما بسیار بالاست و ناشری که کتابی را منتشر کرده، باید همه فروشش را صرف تبلیغ آن کتاب کند البته صدا و سیما فعالیت های خوبی طی چند سال اخیر داشته است.

او در ادامه تصریح کرد: حرکت باید به این سمت باشد که کتاب هایی که جوایز ملی کسب می کنند در صدا و سیما امکان تبلیغ رایگان داشته باشند.

در این مراسم محمدحسن فکری، دبیر ستاد شانزدهمین دوره هفته کتاب نیز گفت: فعالیت این دوره از پایان پانزدهمین دوره هفته کتاب آغاز شد که ضمن برگزاری جلساتی، در صدد برطرف کردن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت برآمدم.

در این نشست همچنین مدیرعامل خانه کتاب درباره برنامه های خانه کتاب در هفته کتاب گفت: در این هفته، مراسم تجلیل از پدیدآورندگان کتاب های تشویقی کتاب سال را خواهیم داشت که از ۳۵ عنوان کتاب، ۳۹ مؤلف، مصحح و مترجم، ۹ خادم نشر و ۱۵ خادم فنی تجلیل خواهد شد. همچنین در این هفته، نشست با ناشران برگزیده سال ۸۶ و نمایشگاه بیست و یکم و همین طور ناشرانی که بیشترین کتاب های برگزیده را در ۲۵ دوره گذشته کتاب سال داشته اند، با حضور معاونت فرهنگی خواهیم داشت.

او همچنین افزود: پنجمین دوره جشنواره نقد نیز در این هفته برگزار می شود که در این جشنواره از منتقدان جوان، پیشکسوت و نشریه برتر در حوزه نقد تقدیر خواهد شد. شجاعی صائین انتخاب و معرفی بهترین خبرنگاران حوزه کتاب را از دیگر برنامه های خانه کتاب در این هفته معرفی کرد.

همچنین مشاور معاون فرهنگی وزارت ارشاد در این مراسم با اشاره به امضای تفاهنامه ای میان معاونت فرهنگی ارشاد و مدیران ارشاد استان ها، گفت: این تفاهنامه در راستای تمرکززدایی و تقویت فعالیت های فرهنگی استانی برای اولین بار امضا شده است و برخی از امور که برای اولین بار در این تفاهنامه ذکر شده، اجرایش به استان ها واگذار شده است.

قبادی افزود: در این تفاهنامه برای اولین بار حمایت مستقیم از آثار استانی اتفاق افتاده است که خرید کتاب را به استان ها واگذار کردیم. همچنین حمایت ویژه از موضوع کتاب های انقلاب اسلامی نیز از دیگر فعالیت های ما بوده است.

بوده است. با توجه به این که هزینه تبدیل یک مکان عمومی به کتابفروشی بسیار بالاست و بازدهی آن نسبت به هزینه کم است، ما باید مکان های قابل تبدیل به کتابفروشی را برای کاربری فرهنگی مدنظر قرار دهیم. به هر حال به دنبال پیگیری این موضوع هستیم تا شکل قانونی یابد.

وی در این نشست همچنین درباره قیمت کتاب در ایران گفت: در بحث فنی و کارشناسی کتاب، یکی از مشکلات، ارزانی کتاب است. درصدی از قیمت پشت جلد به ناشر و درصدی به کتاب فروش می رسد که خود این موضوع در چرخه توزیع کتاب اختلال ایجاد کرده است. ما عادت کرده ایم دارو و کتاب را رایگان در اختیار بگیریم اما این ضرورتی ندارد. اگر بخواهیم قیمت کتاب متناسب با درآمد را با کشورهای همسایه مقایسه کنیم، می بینیم قیمت کتاب در ایران واقعا ارزان است. هدف از برنامه های هفته کتاب، ارزان کردن کتاب نیست؛ می شود کتاب خواند ولی کتاب نخرد که خوشبختانه ما داریم این مشکل را حل می کنیم.

دکتر پرویز درباره سرانه مطالعه در کشور نیز گفت: پژوهشگاه وزارت ارشاد در استان تهران در خصوص سرانه مطالعه پژوهشی را آغاز کرده است و طبق قرار گذاشته شده، در ایام هفته کتاب نتیجه را اعلام می کنند البته پژوهش های دیگری نیز در استان های دیگر انجام شده است.

وی همچنین درباره جایزه جلال آل احمد توضیح داد: داوری های این جایزه در حال انجام است و به مرحله نهایی رسیده است و در موعد خود انجام می شود و اطلاع رسانی در مورد نحوه برگزاری

نشست خبری شانزدهمین دوره هفته کتاب سه شنبه گذشته برگزار شد.

در این نشست معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اقدامات مثبت نهادهای فرهنگی در خصوص کتاب و اطلاع رسانی در این حوزه گفت: با یک ارزیابی ساده متوجه می شویم که فضای فرهنگی و رسانه ای کشور روز به روز بهتر از قبل می شود. گاهی اوقات، افق دیدمان به بهترین شرایط است و ممکن است تذکر هم دهیم اما این به معنای نادیده گرفتن اقدامات گذشته نیست. اگر بخواهیم نگاه مان به بهترین ها باشد، هنوز فاصله زیادی داریم ولی در مقایسه امسال با سال گذشته، اتفاقات خوبی افتاده است.

دکتر پرویز هدف از برنامه های هفته کتاب را ترویج کتابخوانی و تقدیر از دست اندکاران حوزه کتاب دانست و گفت: به گمان ما، کتابخوان ها هم از این دایره خارج نیستند زیرا آنها رغبت به نوشتن را در نویسندگان، انتشار را در ناشر و کتابخوانی را در جامعه گسترش می دهند.

وی در ادامه درباره فعالیت های برون مرزی هفته کتاب توضیح داد: هفته کتاب، هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران است. گاهی اطلاع رسانی ما در این زمینه ضعیف است.

معاونت فرهنگی وزارت ارشاد تصریح کرد: یکی از اقدامات صورت گرفته، حضور نمایندگان نشر در خارج از ایران است که مؤسسه نمایشگاه ها به نمایندگی از ایران در نمایشگاه های خارجی شرکت می کند و اوج آن در نمایشگاه فرانکفورت اتفاق می افتد. میان نمایشگاه هایی که امکان حضور ایران در آنها وجود داشته باشد، اولویت بندی شده است تا ناشران با حداقل هزینه و بیشترین کارایی بتوانند در آن شرکت کنند.

دکتر پرویز همچنین درباره نمایشگاه یادیارمهربان توضیح داد: نمایشگاه یادیارمهربان در دورانی که دکتر احمدی نژاد شهردار تهران بود، فعالیت خود را آغاز کرد که هدف از برگزاری آن، راه اندازی کتابخانه در مدارس شهر تهران و فراهم آوردن فضایی برای حضور فرهنگی معلمان در مورد کتاب های تازه منتشر شده بود و این سنت بعد از دوره شهرداری دکتر احمدی نژاد هم ادامه یافت.

وی یادآور شد: نمایشگاه اولیه از سوی شهرداری برگزار شد و در دولت جدید، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به کمک آن شتافت. سال گذشته هم نیمی از هزینه را ما پرداخت کردیم و فکر کردیم خوب است در سایر استان ها هم این نمایشگاه برگزار شود.

وی درباره طرح کاربری فرهنگی نیز توضیح داد: این طرح یکی از طرح هایی است که از دیرباز مطرح

به مناسبت سی سالگی انقلاب اسلامی

خاطرات دانشگاهیان از روزهای انقلاب

کتاب می شود

اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مسابقه سراسری خاطره خوانی با محوریت انقلاب اسلامی و دفاع مقدس را برای جامعه دانشگاهی کشور برگزار می کند.

کارشناس اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اعلام این خبر اظهار داشت: این مسابقه در راستای ترویج میراث پاینده انقلاب اسلامی و پاسداشت خاطرات و تقویت گنجینه افتخارات دفاع مقدس برگزار خواهد شد.

فریبا عدمی در ادامه با اشاره به اهداف این مسابقه گفت: مسابقه خاطره خوانی به مناسبت گرامیداشت سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و با مشارکت و همکاری مدیریت امور فرهنگی دانشگاه های سراسر کشور برپا می شود.

وی افزود: این مسابقه برای دانشجویان، استادان و تمامی علاقه مندان به حوزه خاطره و خاطره نویسی برگزار می شود و افراد می توانند خاطره های خود را به مدیر فرهنگی دانشگاه خود ارائه دهند.

وی با بیان این که مهلت ارسال آثار به این مسابقه اوایل بهمن ماه خواهد بود، گفت: همزمان با دهه فجر، اسامی برگزیدگان اعلام و کتاب خاطره های برگزیده منتشر خواهد شد.

ایران سرود کتاب می خواند

ادامه از صفحه اول

... دانشگاه الزهراء(س)، انجمن اسلامی دانش آموزان کشور و مراسم همایش اندیشه و قلم ارتش جمهوری اسلامی ایران - که دو سال زمان برده و حاصل آن چاپ ۱۵۰ عنوان کتاب است - از جمله برنامه هایی است که به برنامه های هفته کتاب افزوده شده است.

همچنین حمید قبادی، مشاور معاون فرهنگی وزیر ارشاد در این نشست درباره انجمن ناشران بین المللی که امسال دومین دوره حضور خود را در ستاد هفته کتاب تجربه می کنند گفت: اعضای این انجمن به عنوان نمایندگان ناشران خارجی در ایران به فعالیت مشغولند و مسئولیت پخش و توزیع آثار کشورهای دیگر را در ایران برعهده دارند.

وی همچنین درباره رنگ های به کار رفته در پوستر هفته کتاب اعلام کرد: این طرح پس از ارائه ۲۰ طرح انتخاب شده است و سعی خواهیم کرد در بخش کودک و نوجوان از رنگ های شادتری استفاده کنیم.

به گفته قبادی، برگزاری برترین جایزه کتاب در دهه فجر با حضور رئیس جمهور که جایگاه بالایی پس از جایزه کتاب سال را به خود اختصاص خواهد داد، از برنامه های تشویقی است که هر سال از سوی خانه کتاب و در هفته کتاب برگزار می شود. وی تجلیل از خادمان نشر را نیز از برنامه های خانه کتاب عنوان کرد.

محسن حاجی بابایی، نماینده سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران نیز در این جلسه از هماهنگی این سازمان در پوشش خبری برنامه های هفته کتاب خبر داد.

کارشناس ارشد دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این نشست با اشاره به این که قصه خوانی در مقطع ابتدایی در برنامه هفته کتاب منظور شده است، گفت: این برنامه از سوی خانم مهدوی اصل در ۱۲ مدرسه تهران برگزار می شود.

وی همچنین به برگزاری هفت کارگاه آموزشی در فرهنگسراهای بانو، دانشجو، طبیعت، ابن سینا، انقلاب، هنر و مجتمع فرهنگی هنری شیخ ابوالفتح رازی در شهرری اشاره کرد و گفت: کارگاه های داستان از ساعت ۱۶ تا ۱۸ روزهای ۲۱ تا ۲۸ آبان ماه با حضور اساتید داستان نویسی برگزار خواهد شد.

جابر میرزابابایی، نماینده انجمن ناشران بین المللی نیز درباره برنامه های این انجمن در هفته کتاب گفت: ششمین دوره نمایشگاه کتاب های کاربردی دانشگاه ها همزمان با هفته کتاب و با عرضه بیش از ۶۰ هزار عنوان کتاب برگزار می شود.

وی افزود: در چهارمین دوره برگزاری این نمایشگاه، تمرکز انجمن بر عرضه کتاب های انگلیسی زبان بود که در دوره بعد بر کتاب هایی به زبان های دیگر نیز متمرکز شد اما در دوره ششم این نمایشگاه، کتاب هایی به زبان آلمانی، فرانسه، عربی و انگلیسی نیز عرضه خواهد شد.

به گفته میرزابابایی در ششمین دوره نمایشگاه کتاب های کاربردی که با حضور دکتر محسن پرویز، ساعت ۱۹ روز ۱۸ آبان ماه افتتاح خواهد شد، ناشران فارسی زبان و داخلی نیز شرکت خواهند داشت.

وی همچنین از حضور کتابخانه ملی، بنیاد فرهنگ و اندیشه و انتشارات الهدی به عنوان مراکزی که با ناشران بین المللی در حوزه نشر دارای ارتباطند و در این نمایشگاه حضور افتخاری دارند، به عنوان بخش جنبی نمایشگاه یاد کرد.

در ادامه حسن نظری، نماینده انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان با اشاره به سابقه برگزاری هزار نمایشگاه در سراسر کشور از سوی این انجمن

گفت: با توجه به ارتباط با بخش صنعت و وجود پتانسیل بالای موجود در این بخش و این که از حوزه کتاب دور مانده است، تلاش کردیم این حوزه را به عرصه کتاب وارد کنیم.

وی افزود: در همین حوزه وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی، صنایع و معادن و کار و امور اجتماعی، تفاهم نامه ای امضا کردند تا بر اساس آن برنامه هایی برای این قشر در هفته کتاب برگزار شود.

به گفته نظری، تقدیر از خادمان صنایع که در حوزه کتاب فعالیت می کنند، یکی از این برنامه هاست. وی اعلام کرد: راه اندازی دبیرخانه دائمی که بتواند با صنایع ارتباط داشته باشد نیز از دیگر کارهایی است که در این حوزه انجام شد.

نظری از برگزاری جشن کتاب در ۲۹ آبان ماه در سرای دائمی اهل قلم خبر داد و گفت: این برنامه به ارائه الگوهای کتابخوانی و بررسی کارکرد آنان می پردازد که در نهایت از بهترین آنان تجلیل به عمل خواهد آمد.

وی با اشاره به برگزاری نمایشگاه کتاب با همیاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: کتاب های این نمایشگاه با تخفیف ۴۰ درصدی ارائه می شوند که بخشی از بار مالی آن را این معاونت به دوش گرفته است. همچنین محمد سلگی، نماینده جهاد دانشگاهی در این نشست اعلام کرد: برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی که امسال پانزدهمین دوره خود را پشت سر خواهد گذاشت، شاخص ترین برنامه این نهاد در هفته کتاب است.

وی افزود: این جشنواره از سال گذشته با دومین دوره کتاب سال قرآنی نیز همراه شده که ۲۷ آبان ماه برگزار خواهد شد و اکنون ۵۴۰ اثر رسیده به دبیرخانه، مرحله داوری را می گذرانند. سلگی همچنین تجلیل از مولفان، مترجمان، خادمان و ناشران، برگزاری مسابقات کتاب خوانی، شعر خوانی، مقاله نویسی، خلاصه نویسی و کاریکاتور با موضوع کتاب را از دیگر برنامه های جهاد دانشگاهی در هفته کتاب برشمرد.

به گفته سلگی، دیدار از کتابخانه، چاپخانه، مولفان و مترجمان مشهور دانشگاه، جشن کتاب در دانشگاه، برگزاری جلسات نقد، رونمایی و همخوانی کتاب، برپایی نمایشگاه عمومی و اختصاصی، شب شعر، اهدای کتاب به کتابخانه دانشگاه ها به صورت نمادین در ۱۰ هزار نسخه، برگزاری میزگرد و نشر جزوات آموزشی، بخش دیگری از برنامه های هفته کتاب این

نهاد را تشکیل می دهد. وی همچنین درباره دیگر برنامه های هفته کتاب گفت: تجلیل از ۳۰ نفر از مولفان و مترجمان با موضوع امام(ره) و انقلاب، اهدای کتاب با موضوع امام(ره) و انقلاب با همکاری موسسه تنظیم و نشر آثار امام(ره) و انتخاب بهترین کتاب های دانشجویان بدون محدودیت زمانی - کتاب های دوره های پیشین نیز مشمول این برنامه اند - از سوی این نهاد در هفته کتاب به اجرا در خواهند آمد.

محمد رضا عبدالملکیان، نماینده دفتر شعر جوان نیز با اشاره به معرفی بهترین کتاب سال شعر جوان اعلام کرد: ۲۰ عنوان از ۲۰۰ عنوان کتاب شاعران جوان که در سال های ۸۵ و ۸۶ منتشر شده اند، پس از مرحله اول به مرحله دوم راه یافتند و از میان آنان هفت اثر که بیشترین امتیاز را کسب کردند، به عنوان برگزیده معرفی خواهند شد. وی برگزاری جلسات نقد و بررسی هفت شاعر و هفت اثر برگزیده و برگزاری مراسم پایانی کتاب سال و کتاب های برگزیده در حوزه شعر همزمان با ۲۸ آبان ماه در خانه شاعران ایران را از جمله برنامه های خانه شعر در هفته کتاب عنوان کرد.

به گفته عبدالملکیان، نمایشگاه تخصصی کتاب شعر در خانه شاعران ایران از ۲۱ تا ۳۰ آبان ماه برپا خواهد بود و برگزاری مسابقه کتاب شناسی و کتابخوانی برای بازدیدکنندگان نمایشگاه نیز از سوی خانه شعر ایران برگزار خواهد شد. سید محمد میر کاظم، نماینده بنیاد شهید نیز گفت: به منظور برگزاری همایش تخصصی با موضوعات مختلف در هفته کتاب به سه استان ماموریت داده ایم که برگزاری همایش تخصصی در سطح ملی با عنوان کتاب های داستان با موضوع ایثار و شهادت در شیراز، تولید کتاب در حوزه ایثار و شهادت در مشهد و تولید کتاب خاطره و بازآفرینی خاطره ایثار و شهادت در سمنان از آن جمله اند.

وی همچنین گفت: سه نشست کتاب و کتابخوانی با موضوع ایثار و شهادت، راهبرد و گرافیک و طرح جلد کتاب های ایثار و شهادت و هم اندیشی ناشران و موزعان در هفته کتاب برگزار خواهد شد.

میر کاظم برگزاری جلسه نقد کتاب برگزیده دفاع مقدس با همکاری فرهنگسرای پایدار و برگزاری مسابقه کتابخوانی در میان خانواده شهدا که با توزیع ۱۵ هزار نسخه انجام خواهد شد، از دیگر برنامه های بنیاد شهید در هفته کتاب عنوان کرد.

محمد علی شامانی، نماینده سازمان پژوهش و برنامه ریزی فرهنگی نیز اعلام کرد: با چاپ عکسی از دکتر محمود حسینی در حال مطالعه روی جلد چهار میلیون نسخه نشریه، به ترویج کتابخوانی در میان دانش آموزان اقدام کردیم. همچنین سردبیران مجلات مربوط به آموزش و پرورش را ملزم کردیم تا به معرفی بیش از سه مورد کتاب در نشریات خود بپردازند.

سید عباس حسینی، نماینده انجمن ناشران دانشگاهی نیز از موکول شدن زمان برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب های دانشگاهی از هفته کتاب به دهه فجر خبر داد. سید محمد نقی، نماینده سازمان عقیدتی سیاسی ارتش نیز با اشاره به برگزاری دومین همایش ارتش با موضوع رونمایی کتاب گفت: واگذاری ۱۳۰ هزار جلد کتاب به کتابخانه ارتش که ۱۷ هزار و ۵۰۰ جلد آن از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صورت می گیرد، اهدای ۷۲۲ دوره مجموعه شعر و داستان که مشتمل بر ۱۰۴ هزار و ۶۹۰ جلد می شود، واگذاری ۱۰۰ عنوان کتاب به کتابخانه ارتش به تعداد ۳۶ هزار و یکصد جلد، برگزاری دوره کوتاه مدت آموزشی کتابداران در کتابخانه ملی و برگزاری نمایشگاه کتاب در یگان عمده ارتش، از برنامه های این ارگان در هفته کتاب است.

یادداشت

ابوالقاسم اسماعیل پور

هفته کتاب و چند نکته

ادامه از صفحه اول

از زاویه ای دیگر، تبلیغ و ترویج کتاب ها در تلویزیون می تواند بسیار موثر باشد چرا که از اعضای یک خانواده حداقل یک نفر هست که اهل تلویزیون باشد اما متأسفانه تاکنون این برنامه ها در حد رفع تکلیف بوده و معمولاً به کتاب های خاصی توجه شده است که نمی تواند نظر تمامی مخاطبان را تأمین کند. شایسته است این برنامه ها با عنایت همه حوزه ها و در سطح وسیع برای عموم مردم به اجرا درآید.

در عصری که آن را عصر انفجار اطلاعات می نامند، توجه به کتاب های الکترونیکی، یکی از مواردی است که می توان چشم امید به آن دوخت و عموماً مردم، دانش آموزان، دانشجویان و پژوهشگران را با آن آشنا کرد چرا که این نوع کتاب ها در اغلب نقاط دنیا جایگاه خود را یافته اند اما در میان دانشجویان ایرانی - که در واقع مخاطبان حرفه ای کتاب محسوب می شوند - آن گونه که شایسته است این اتفاق نیفتاده است. باید گفت که دسترسی به نسخه های الکترونیکی و تکثیر و مطالعه آن به مراتب ساده تر و به صرفه تر از نسخه های چاپی است که توجه به این امر، نقش بسزایی در رشد و اعتلای فرهنگ کتابخوانی می تواند ایفا کند و در ضمن دانشجویان را با منابع دیگر کشورها و کتابخانه های بزرگ جهان نیز آشنا می کند.

متأسفانه در دانشگاه ها دیده می شود که دانشجویان تنها به کتاب های درسی خود اکتفا می کنند و خود را از مطالعه منابع افزون تر بی نیاز می بینند. شایسته است استادان، دانشجویان را به مطالعه و تحقیق در کتب فوق برنامه تشویق کنند چرا که متأسفانه گاه شاهدیم کتاب هایی که حتی بعضی از آنها زبان اصلی بوده و با قیمت بالایی تهیه شده اند در کتابخانه دانشگاه هست اما پس از گذشت چندین سال، حتی یک بار هم از کتابخانه به امانت گرفته نشده اند که نشان از گرایش نه چندان مطلوب برخی از دانشجویان به مطالعه منابع غیر درسی است.

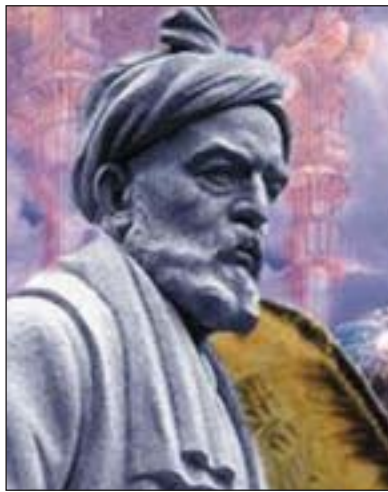
نکته دیگری که می توان به آن اشاره کرد ساعات کار کتابخانه های عمومی است که می توان با افزایش آن، تعداد بیشتری از مردم را به کتابخوانی جذب کرد. می توان به گونه ای برنامه ریزی کرد که کتابخانه ها حداقل تا پایان ساعات شب پذیرای مراجعان باشند تا افرادی که نمی توانند در طول روز به کتابخانه ها مراجعه کنند، حداقل در ساعات پایانی شب از این منابع استفاده کنند. من در سفرهایی که به برخی کشورها داشتم شاهد بوده ام که ورود مراجع کنندگان به کتابخانه ها تا نیمه شب آزاد بوده و پس از آن هم افراد با ارائه شناسه کاربری می توانستند از فضا و مخزن کتابخانه استفاده کنند که به گمانم در ترویج فرهنگ مطالعه می تواند تحولی بزرگ ایجاد کند.

دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، همزمان با هفته کتاب، جشن شب کتاب را در اماکن تفریحی برگزار می کند. مدیرکل دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی با بیان این مطلب گفت: به پیشنهاد دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی در صددیم برنامه ای با استفاده از امکانات، هماهنگی و مساعدت سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و مشارکت سازمان ها و نهاد های مربوطه، با عنوان "جشن شب کتاب" برگزار کنیم. مصطفی امیدی، هدف از برگزاری این جشن را گسترش فرهنگ کتابخوانی در مدارس عنوان کرد و یادآور شد: در صورت قطعی شدن این طرح، این برنامه به مدت یک شب و در اماکن تفریحی، گردشگری و پارک های تهران برگزار خواهد شد. به گفته وی، این مراسم با حضور فعالان حوزه کتاب، نشر، فرهنگ و هنر در هفته کتاب برگزار می شود و اماکن سیاحتی، گردشگری و پارک ها، میزبان این طرح خواهند بود. امیدی خاطر نشان کرد: برگزاری نمایشگاه کتاب با هدف عرضه کتاب به مخاطبان با تخفیف ویژه، از برنامه های جنبی این طرح خواهد بود که سبب برقراری ارتباط مستقیم مردم و کتابخوانان با پدید آورندگان کتاب خواهد شد.

نخستین بازی رایانه ای با داستان های شاهنامه

پایه داستان های شاهنامه با پوشش اقوام ایرانی و با صداگذاری مطلوب برای هر یک از شخصیتها طراحی شده است. داستان بازی رایانه ای عصر پهلوانان در سرزمین های افسانه ای بر پایه طبیعت واقلم ایرانی بانامهای سیستان، سرسبز، کوهستانی، بیابانی، آتش فشانی و غار زیرزمینی کوتوله ها، ماردوش و پریان اتفاق می افتد که کاربر با بهره گیری از سلاحها و ابرنبروهای گوناگون برای به دست آوردن راز روئین تنی، پیش می رود و در این راه با شخصیت های بدکار مبارزه می کند تا تقابل میان خیر و شر را به نمایش بگذارد. شخصیت اصلی داستان آتار نام دارد که فرزند، فرمانروای خردمند و درستکار سیستان است و شهر زابل پایتخت سرزمین سیستان مکان نخستین داستان بازی رایانه ای عصر پهلوانان تعیین شده است.

عصر پهلوانان نخستین بازی رایانه ای جهان که بر اساس آموزه ها و داستانهای اساطیری شاهنامه فردوسی ساخته شده به زودی در ایران و دیگر کشورهای فارسی زبان به بازار می آید. این بازی رایانه ای در گونه نقش آفرینی با استفاده از فناوری موتور سه بعدی به وسیله متخصصان ایرانی ساخته شده است و با بهره گیری از آموزه های اخلاقی تمدن و فرهنگ ایرانی اسلامی تجربه پهلوانی را با انجام کارهای نیک و شایسته برای هر کاربر باز آفرینی می کند. عصر پهلوانان با همکاری وزارت صنایع و معادن ساخته شده و از نظر موضوع و آموزه ها مورد تأیید بنیاد فردوسی قرار گرفته است. گرافیک و طراحی فضاها بر پایه طبیعت و اقلیم ایرانی، ساخت و تنظیم اختصاصی موسیقی حماسی ایرانی، طراحی شخصیت های اساطیری با ویژگی های اقوام ایرانی، گستره و موقعیت داستانی برگرفته از اسطوره های شاهنامه و بهره گیری از بناهای باستانی و تاریخی تمدن ایرانی اسلامی از

جمله ویژگی های این بازی رایانه ای است. در بازی رایانه ای عصر پهلوانان ۹۴ شخصیت افسانه ای بر

جشنواره کتاب سال نماز؛ اسفند ماه

به گفته مدیرکل کتابخانه های ستاد عالی کانون های مساجد کشور برگزاری جشنواره کتاب سال نماز که پیش از این قرار بود از سوی این ستاد در هفته کتاب در آبان ماه برگزار شود، به اسفندماه امسال موکول شد. ابوالفضل هاشمی افزود: جشنواره کتاب سال نماز که پیش از این قرار بود ۲۴ آبان ماه روز کتاب، مسجد و نماز برگزار شود، به دلیل کمبود وقت در اجرای برنامه های این جشنواره، به صورت جشنواره کتاب سال نماز و مساجد در اسفند ماه امسال برگزار خواهد شد.

هاشمی، با اشاره به این که فراخوان این جشنواره اعلام شده و شورای سیاست گذاری نیز آغاز به کار کرده است، اظهار داشت: نهاد کتابخانه های عمومی، ستاد اقامه نماز، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما، ستاد عالی کانون های مساجد کشور و نماینده ویژه رییس جمهوری در امر نماز، در شورای سیاست گذاری این جشنواره حضور دارند. مدیرکل کتابخانه های ستاد عالی کانون های مساجد کشور، اعلام کرد: پایان آذرماه امسال آخرین مهلت ارسال آثار به دبیرخانه این جشنواره است.

داستانهای اساطیری شاهنامه که یک به یک در پیشبرد بازی رایانه ای عصر پهلوانان به کاربر این بازی یاری می رساند. بخشهایی از این بازی رایانه ای شامل داستانهای آرش کمانگیر، خروج سیاوش از آتش، مبارزه فریدون و کاوه آهنگر باضحاک، روئین تن شدن اسفندیار، رویاریوی رستم با دیوان و سوزاندن پیر سیمرغ به وسیله زال خواهد بود که بسیاری از آموزه های اخلاقی همچون جوانمردی، گذشت و دارا بودن روحیه پهلوانی را به کاربر این بازی می آموزد.

به گزارش مهر بنیاد فردوسی تصمیم دارد تا با همکاری دیگر نهادهای فرهنگی برای گسترش و تبیین جایگاه زبان پارسی در سال ۲۰۰۸ میلادی که از سوی سازمان ملل متحد به نام "سال جهانی زبانها" نامگذاری شده است بازی رایانه ای عصر پهلوانان را به عنوان یک محصول فرهنگی ایرانی عرضه کند.

پدیده های انتشارات بین المللی حافظ

سرمایه و مسافت را با کتابهای بافتنی دریای هنر گرم و مطبوع نمایند

فروشگاه مرکزی:
تهران، خیابان تعاون (تهران نو)، ایستگاه منصور آباد پلاک ۷۷
فروشگاه شماره ۱: تهران، تهران نو، خیابان لاله حسینی، چهارراه حافظ پلاک ۱۰۸
فکس: ۷۷۴۲۱۲۵۸ - ۷۷۴۲۱۲۵۸ - ۷۷۴۲۱۲۵۸ - ۷۷۴۲۱۲۵۸
صندوق پستی: ۳۴۶ - ۱۷۴۴۵
E-mail: info@hafezintpub.com

۲۵ عنوان کتاب دریای هنر بافتنی

راه اندازی پایگاه اطلاع رسانی دفتر امور چاپ

مدیرکل دفتر امور چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از راه اندازی پایگاه اطلاع رسانی دفتر امور چاپ همزمان با هفته کتاب خبر داد. جلال ذکایی با اعلام این خبر اظهار داشت: در حوزه چاپ هیچ سایت رسمی داخلی ای برای اطلاع رسانی به علاقه مندان این حوزه وجود ندارد و عمده سایت های موجود در این زمینه، اطلاعات کلی و مربوط به نهاد و مجموعه های چاپی را منعکس می کنند.

وی ادامه داد: خلأ این پایگاه اطلاع رسانی در حوزه چاپ از مدت ها پیش احساس می شد و ما بالاخره تصمیم گرفتیم این سایت را راه اندازی کنیم. ذکایی با اشاره به بخش های متنوع این سایت گفت: در صفحه اصلی این پایگاه هر روز آخرین اخبار حوزه چاپ و واحدهای وابسته، به روز می شود البته بخش هایی از این سایت به ارتقا و به روزرسانی نیاز دارد که در حال بررسی رفع نواقص هستیم. وی از بانک اطلاعات به عنوان یکی دیگر از

امکانات این سایت نام برد و افزود: در این بخش تمامی اطلاعات واحدهای چاپی، لیثوگراف ها،

آغاز نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی از امروز

صحافان و واحدهای وابسته ذکر شده است. مدیرکل دفتر امور چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به راهنمای مراجعان به عنوان یکی دیگر از امکانات این سایت، عنوان کرد: در این بخش خدمات اداره های مختلف تحت نظارت این دفتر شامل اداره بازرسی از چاپخانه ها و صنایع وابسته، اداره نظارت و حمایت از صنعت چاپ، اداره صدور مجوز کارهای چاپی غیر از کتاب و اداره صادرات و واردات و خدمات آنها معرفی شده اند.

وی همچنین درباره بخش آموزش و پژوهش گفت: در این قسمت، علاوه بر معرفی مراکز آموزشی، توضیحاتی درباره دوره های کوتاه مدت و مراکز پژوهشی و تحقیقاتی نیز آمده است. ذکایی ضمن معرفی لینک کتابخانه این سایت گفت: این بخش موضوعاتی چون کتاب، مجلات و پایان نامه ها را شامل می شود که در بخش اول کتاب هایی با موضوع چاپ، بسته بندی، نشر و طراحی و در بخش دوم مجلات تخصصی در حوزه چاپ، بسته بندی، نشر، طراحی، کاغذ و مجلات خارجی معرفی شده اند. وی افزود: در بخش پایانی نیز پایان نامه های دانشجویی با موضوعات مختلف چاپ، نشر، کاغذ، بسته بندی و طراحی آمده است. ذکایی با اشاره به برنامه های آینده دفتر امور چاپ درباره این سایت گفت: در نظر داریم پس از به روزرسانی و رفع مشکلات، با آغاز سال جدید، نسخه انگلیسی این پایگاه اطلاع رسانی را نیز برای علاقه مندان آماده کنیم. به گزارش این پایگاه اطلاع رسانی دفتر امور چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به نشانی www.irprint.ir اخبار و مطالب حوزه چاپ را منتشر می کند.

انتشار تصویر ۵ هزار کتاب چاپ سنگی

مرکز اسناد، موزه و کتابخانه مجلس شورای اسلامی به مناسبت شانزدهمین دوره هفته کتاب تصویر بیش از پنج هزار نسخه کتاب چاپ سنگی و سربی را منتشر خواهد کرد، به این ترتیب امکان بهره مندی از این منابع برای همه محققان و پژوهشگران به راحتی امکان پذیر خواهد بود.

مدیر روابط عمومی مرکز اسناد، موزه و کتابخانه مجلس با اعلام این خبر گفت: کتاب های چاپ سنگی و چاپ سربی پس از نسخه های خطی، مهم ترین منابع مکتوب محسوب می شوند که کتابخانه مجلس شورای اسلامی از چند سال پیش کار اسکن صفحات این منابع را آغاز کرده است. وی افزود: این کتاب ها به لحاظ ویژگی هایی که دارند بسیار آسیب پذیر و شکننده هستند و به همین دلیل امکان دسترسی به آنها کم بود. وی تصویربرداری از این نوع کتاب ها را بسیار سخت و طاقت فرسا عنوان و خاطر نشان کرد: در حال حاضر فاز اول انتشار تصاویر کتاب های چاپ سنگی و سربی پایان یافته و امیدواریم طی چند ماه آینده تمامی کتاب های سنگی و سربی کتابخانه مجلس تصویربرداری و روی سایت قرار بگیرد.

انجمن نفت ایران تقدیم می کند

فرهنگ مگای نفت

دانشنامه صنایع نفت و گاز و پتروشیمی

در این کتاب

- تعاریف و اطلاعات مربوط به واژه ها و موضوع های مطرح در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی ایران و جهان ارائه شده است.
- اطلاعات، متعلق به حوزه های زیر است:
- اکتشاف نفت و گاز
- حفاری و تولید نفت و گاز
- شیمی نفت
- پالایش نفت
- پالایش گاز
- پتروشیمی
- بازار نفت
- قراردادهای
- بهداشت، ایمنی و محیط زیست

علاوه بر نام و مشخصات مواد و تجهیزات و اصطلاحات و فرآیندها و فناوری های اعلام مربوط به حوزه های یاد شده از جمله: شخصیت ها - سازندها، شرکتها، سازمان ها و انجمن ها و تأسیسات نیز معرفی شده است

این کتاب حاصل تلاش ده ساله بیش از ۵۰ نفر از کارکنان وزارت نفت و شرکتهای تابعه در تخصص ها و توانایی های گوناگون است. جلد اول در ۸۸۰ صفحه قطع رحلی (A۱) چاپ شده و حروف آ- الف را در بر می گیرد.

سپارش کتاب: لطفاً به ازاء هر جلد کتاب مبلغ ۱۲۰.۰۰۰ ریال به حساب جاری ۱۷۶۵۹۰۸۱ بانک تجارت شعبه شرکت نفت - کد ۱۷۶ به نام انجمن نفت ایران واریز فرمایید و فیش را به همراه نشانی کامل پستی خود به نشانی یا دورنگار انجمن نفت ایران ارسال فرمایید. همچنین در صورت تمایل به دریافت حضوری کتاب می توانید با در دست داشتن فیش بانکی و یا پرداخت نقدی به نشانی یاد شده مراجعه فرمایید.

• هزینه های ارسال کتاب به عهده انجمن نفت ایران است.

انجمن نفت ایران، تهران، خیابان استاد مطهری، شماره ۲۱۵
 صندوق پستی ۱۲۲۲-۲۲۹، کد پستی ۱۵۴۶۹، تلفن: ۸۸۱۷۲۳۸، دورنگار: ۸۸۱۵۳۳۵

سیر فلسفه در پنجاه سال اخیر

با حضور: استاد منوچهر صدوقی

دکتر نجفقلی حبیبی

زمان: دوشنبه ۸۷/۸/۲۰

ساعت: ۱۷-۱۹

مکان: خیابان انقلاب، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه خواجه نصیر شماره ۱۰، سرای اهل قلم

کتابخانه‌ها در انتظار تدارک گسترده صدا و سیما برای هفته کتاب

کتاب، یک هفته روی آنتن

علم و فرهنگ به دوش داشتند. در گذشته دسترسی به کتاب و اخبار مربوط به آن کار ساده‌ای نبود اما امروزه برگزاری چنین مراسمی می‌تواند نسل جدید را با سهولت بیشتری با کتاب آشنا کند و فرهنگ کتابخوانی را توسعه بخشد.

همچنین موسسه خانه کتاب ایران، موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی و دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چندی پیش با حضور مسئولان هر یک از موسسات و مراکز یادشده در برنامه بهارستان شبکه چهار سیما معرفی شدند.

به گفته علی شجاعی صائین مدیرعامل موسسه خانه کتاب ایران این برنامه به پیشنهاد سازمان صدا و سیما و به منظور اطلاع رسانی درباره موسسات فعال در حوزه کتاب انجام شد.

به گفته شجاعی صائین تمام موسسات زیرمجموعه معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تلاش می‌کنند با هر بهانه و در هر مناسبتی برای استفاده از نفوذ رسانه جمعی در جامعه، با این رسانه گفت‌وگو کنند و بستر مناسبی را برای ورود رسانه به حوزه کتاب و کتابخوانی فراهم کنند. بدون شک هر حرکتی در حوزه فرهنگ و کتاب بدون جلب نگاه عمومی از طریق رسانه ملی در تمامی حوزه‌های دیداری، شنیداری و مکتوب به نتیجه نمی‌رسد یا ثمره اندکی خواهد داشت.

باین حال اقبال شبکه چهار در برنامه‌های فرهنگی - که به شکل طبیعی هفته کتاب نیز در آن جایگاه خود را خواهد داشت - کافی به نظر نمی‌رسد. زیرا این شبکه مخاطبان خاص خود را دارد اما در حقیقت کتاب بیش از آن که مسئله قشر فرهیخته باشد در میان اقشار عمومی جامعه نیازمند تبلیغ است چون این خانواده‌ها به شکل عمده مخاطب شبکه‌های دیگر سیما که بیشتر بعد سرگرم کننده دارند هستند. آنچه مسلم است، فرهنگ سازی برای ارتقای سرانه مطالعه در کشور و افزایش کتابخوانان ارزشی دست کم معادل با ترویج صرفه جویی در مصرف آب و برق دارد که رسانه ملی به ساخت و پخش تیزرهای تبلیغاتی در مورد آنها می‌پردازد.

هفته کتاب بهترین بهانه برای تبلیغ و رواج مطالعه است. نقش تبلیغاتی صدا و سیما با توجه به تعداد پرشمار مخاطبان و تاثیرگذاری بر گستره متنوع مخاطبان در این جا آشکارتر می‌شود و تا هنگامی که چنین برنامه‌هایی در حوزه‌های گوناگون مرتبط با کتاب برگزار شوند ولی مردم از آنها به شکل کاربردی آگاه نشوند یا به شرکت در آنها تشویق نشوند تاثیرگذاری چندانی نخواهد داشت.

هفته کتاب فرصت بی نظیری برای رشد و توسعه فرهنگی در میان اقشار مختلف جامعه است و از این رو نقش رسانه ملی در برگزاری این هفته بسیار مهم و قابل اعتناست. با این حال چنان که عبدالعلی دستغیب منتقد و داستان‌نویس می‌گوید صدا و سیما آنچنان که شایسته است به مسائل مربوط به کتاب و کتابخوانی توجهی ندارد. هفته کتاب می‌تواند فرصت مناسبی باشد تا رسانه ملی همگام با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر نهادهایی که در هفته کتاب مشارکت دارند در اعتلای فرهنگ کتابخوانی بکوشد. ضبط و پخش جلسه‌های نقد کتاب در سرای اهل قلم، تهیه برنامه‌هایی با محتوای کتاب، دعوت از نویسندگان و کارشناسان و پوشش اخبار مربوط به این حوزه از جمله پیشنهادهایی است که این نویسنده مطرح می‌کند. باید تلاش کنیم این رویداد جنبه تشریفاتی نداشته باشد و همان گونه که مسلمانظر برنامه‌سازان بوده است جایگاه واقعی خود را در احیا و توسعه فرهنگ کتابخوانی به دست آورد. هفته کتاب می‌تواند در ابعاد وسیع تر نقشی را بازی کند که در گذشته کانون‌ها و جلسه‌های محدودتر برای توسعه

در حوزه‌ای به نام کتاب است. با این حال هر حرکتی را باید به فال نیک گرفت ولو آن که در اطلاع رسانی بخش خبری، در برنامه سازی یا حتی در بخش‌های میان برنامه‌ای باشد.

به عنوان نمونه می‌توان از دومین پویانمایی انیمیشن کتابخوانی نام برد که همزمان با برگزاری شانزدهمین دوره هفته کتاب از سیما پخش می‌شود. حمید قبادی مشاور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این باره می‌گوید: این برنامه با هدف ارتقای سطح کتابخوانی با همکاری موسسه فرهنگی هنری صبا و حمایت معاونت فرهنگی وزارت ارشاد ساخته شده است.

حرکت‌های جالب توجه دیگری نیز بوده است که ساخت عروسک‌های کتابخوان در موسسه فرهنگی و هنری صبا از آن جمله است که البته می‌تواند ایده جالبی برای برنامه‌سازان تلویزیونی باشد. این بخش با کمک گرفتن از برنامه‌های تاثیرگذار در مخاطب، اجرای شعرخوانی، قصه‌گویی، تئاتر عروسکی و استفاده از کاراکترهای عامه‌پسند سعی در نهادینه کردن فرهنگ کتابخوانی در کودکان دارد.

صدا و سیما در سال‌های گذشته و در هفته کتاب وعده می‌داد که کتاب را با تعرفه‌ای بسیار پایین تر از دیگر محصولات تبلیغ می‌کند، اما عملاً این قول اجرا نشد و باز کتاب از این رسانه تبلیغ نمی‌شد. ناشران و نگاه‌های فرهنگی هم نمی‌توانند مثل یک کارخانه تولید ماکارونی یا حتی مثل یک تهیه‌کننده سینما برای تبلیغ هزینه کنند. با این حال صدا و سیما در سال‌های گذشته حرکت‌هایی از خود نشان داده و اخیراً شبکه چهار به عنوان فرهنگی ترین شبکه صدا و سیما برنامه‌ای در مورد کتاب تولید کرده است.

آبان ماه فرصت و روزنه دوباره‌ای است تا ۹ روز مهمان کتاب باشیم. دبیرخانه شانزدهمین دوره هفته کتاب اعلام کرده است فعال‌ترین و پرخبرترین رسانه خبری در زمینه پوشش برنامه‌های هفته کتاب در این دوره، معرفی شده و مورد تجلیل قرار خواهد گرفت؛ گویا این بار اهالی کتاب از در تشویق و تحسین درآمده‌اند تا انعکاس رویدادهای هفته کتاب را از بزرگ‌ترین و تنها رسانه خانه‌های مردمی که مخاطبان آن هستند، بکشاند.

شاید همین انگیزه بوده است که موجب شده وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نامه‌ای به رئیس سازمان صدا و سیما خواستار همکاری صمیمانه‌تر آن رسانه در زمینه اطلاع رسانی هفته کتاب شود.

در نامه دکتر محمدحسین صفار هرنندی به عزت‌الله ضرغامی با اشاره به حضور بیش از ۳۰ نهاد دولتی و غیردولتی در برگزاری این دوره هفته کتاب آمده است: «رسانه ملی، همواره جایگاه ویژه‌ای در اطلاع رسانی و برنامه سازی هفته کتاب دارد و جشنواره کتاب و رسانه ملی به معرفی برترین‌های خبری و برنامه سازی در زمینه کتاب می‌پردازد. رشد و گسترش این گونه فعالیت‌ها و برنامه‌ها نیازمند تعامل هر چه بیشتر بین دستگاه‌های مربوطه است و به نظر می‌رسد برای همکاری کردن نهضت کتابخوانی نیاز به ارتباط نزدیک تری با تمامی واحدهای آن سازمان باشد».

با این همه به نظر می‌رسد کتاب برای برنامه‌سازان تلویزیون مقوله‌ای جدا از فضای کلی کتاب در جامعه نیست. افزون بر آن که باید موارد دیگری را هم به یاد داشت؛ کتاب مقوله سودآوری برای حرکت‌های تجاری نیست پس شاید نخستین حرکت رسانه ملی به سوی کتاب باید با اعتقاد اساسی به مقوله فرهنگ و فرهنگ سازی صورت بگیرد. شاید همان گونه که وزیر ارشاد اشاره کرده است هفته کتاب حکم نوعی تلنگر در حوزه کتاب را دارد بنابراین انتظار از صدا و سیما برای بازتاب و اطلاع رسانی هرچه بهتر این رخداد فرهنگی نیز در حکم تلنگری به صدا و سیما

مجموعه کتابی با آستان

ناشرووف

قم - خیابان مصلائی قدس - شماره ۶۸۲
 صندوق پستی: ۳۷۱۶۵ - ۱۵۸
 تلفن: ۲۹۳۹۱۲۰ - ۲۹۳۹۱۲۱ - ۲۵۱
 دورنگ: ۲۹۳۹۱۷۵ - ۲۵۱
 www.nashrooof.com

گل‌های قرمز

گل‌های آبی

گل‌های سفید

گل‌های زرد

گل‌های بنفشه

گل‌های صورتی

گل‌های نارنجی

گل‌های سبز

گل‌های بنفشه

گل‌های صورتی

گل‌های نارنجی

گل‌های سبز

مجید راستی از فیلمنامه اقتباسی «بوستان» می گوید

سفرهای سعدی با قطار انیمیشن

اقتباس از آثار ادبی کلاسیک نظیر مثنوی، شاهنامه، بوستان و... در قالب قصه، نمایشنامه، فیلمنامه و گونه‌های دیگر هنری سابقه‌نست‌زیادی در کشورمان دارد اما این که این آثار اقتباسی چه مسیری را در بازآفرینی طی می‌کنند، در نگارش دوباره، تا چه حد توانسته‌اند به زبان امروز نزدیک شوند و نهایتاً این که چقدر توانسته‌اند در جلب مخاطب توفیق پیدا کنند موضوعی است قابل تامل. ساخت انیمیشن بوستان سعدی که از سوی اداره کل تولید پویانمایی صدا و سیما در دست تهیه است نیز در زمره همین آثار اقتباسی است که نگارش فیلمنامه آن را مجید راستی بر عهده داشته است. شاید نام مجید راستی را بیش از همه آثاری که تاکنون نوشته بتوان با قصه‌های علی کوچولو به یاد آورد. راستی متولد ۱۳۳۳ تهران و از نویسندگان و تهیه‌کنندگان با سابقه تلویزیون است که از دیگر آثار قلمی او می‌توان به قصه‌های پسرک و خورشید، من تفنگ می‌خوام، حوض نقره‌ای، باغچه کوچک، ماهی کوچولو خجالت‌ناکش، شیرپروندانش، در جستجوی بهار و... اشاره کرد. انیمیشن سیزده قسمتی بوستان سعدی که نگارش فیلمنامه آن به پایان رسیده و در حال حاضر مراحل تولید را می‌گذراند انگیزه گفت‌وگوی ما با مجید راستی بود. راستی در حال حاضر دو کتاب قصه‌های علی کوچولو و این سر دنیا، آن سر دنیا را در حال چاپ دارد.

از میان آثار کلاسیک، چطور شد که بوستان را برای این کار در نظر گرفتید و حکایت‌ها را بر اساس چه معیارهایی انتخاب کردید؟

این کار در واقع پیشنهاد واحد انیمیشن مرکز فرهنگی - هنری صبا بود. سیزده حکایت از بوستان انتخاب شد و برای سیزده قسمت ۱۰ دقیقه‌ای به صورت فیلمنامه درآمد. اما ملاک انتخاب حکایت‌ها این بود که حکایت‌هایی انتخاب شوند که قابلیت داستان شدن را داشته باشند چون حکایت‌ها معمولاً و الزماً به این معنا نیستند که قصه‌هایی کامل باشند از این رو باید برای این حکایت‌ها قصه ساخته یا طراحی می‌شد و بعد بر اساس آن قصه و محتوای آن حکایت، به صورت فیلمنامه تنظیم می‌شد. این کار از پاییز سال گذشته شروع شد و پایان فروردین ماه بود که من سیزده قسمت را تحویل دادم.

قصه‌هایی که با اقتباس از آثار کلاسیک برای بچه‌ها و بزرگسالان نوشته می‌شوند غالباً با این اشکال همراهند که زبان نگارش آنها تا حد زیادی رنگ و بوی متن اصلی را دارد و به عبارتی، در به روز کردن زبان این مفاهیم هنوز توفیق چندانی حاصل نشده است. شما در کار نگارش این فیلمنامه چقدر به این

موضوع توجه داشتید؟

آنچه مهم است که ما از آثار گذشتگان بگیریم مفهوم است و گر نه اگر بخواهیم صرفاً زبان را ببینیم موفق نخواهیم بود. نوع حکایت‌هایی که انتخاب می‌کنیم قطعاً باید حکایت‌هایی باشد که برای کودکان قابل فهم است چون آثار بسیاری هست که محتوا و زبانش مناسب بچه‌ها ندارد و ضرورتی هم نیست که برای بچه‌ها مطرح شود. ما سعی کردیم این حکایت‌ها هم از جنبه بصری جویبارگی نیاز بچه‌ها باشد و هم مضمون قابل فهمی برای آنها داشته باشد.

منظور من از زبان، زبان شعر و اثر نیست. برای مثال ما وقتی با اقتباس از این حکایت‌ها مثلاً قصه‌ای با عنوان «مرد دباغ می‌نویسم مفهوم دباغی برای بچه‌ها معنایی دور از ذهن است. آیا در باز نویسی می‌توان اینها را برای بچه‌ها قابل درک تر کرد؟

ببینید اگر حکایت ما - چنان که گفتید - روی آن شغل تاکید داشته باشد قطعاً نمی‌توان آن شغل را عوض کرد، بلکه باید در همان کتاب بچه‌ها را با لغت دباغ آشنا کرد تا بدانند مثلاً در گذشته چنین شغلی هم بوده ولی اصل این است که کودک از قصه خوشش بیاید و اصلاً این همان چیزی است که بچه‌ها به دنبال آن هستند و حتی اگر برای مثال یک واژه را هم نفهمد نهایتاً در حین خواندن آن قصه با آن آشنا می‌شود.

چطور می‌شود این قصه‌ها را به شکلی واقعی و ملموس برای بچه‌ها بیان کرد؟

ما نباید - و اصلاً درست هم نیست - کودک را از تخیلش جدا کنیم و بگویم هر چیز عینی و واقعی که با آن روبه‌روست را خیلی خوب می‌فهمد. کودک باید خیلی بیشتر از واقعیت پیرامونش، با ذهنیت و تخیل و ذوقش مطلب را دریافت کند. به این ترتیب هم جذابیت کار برای مخاطب بیشتر خواهد شد و هم این که آن موضوع را به راحتی درک خواهد کرد، چون ما معتقدیم که قصه باید باورپذیر باشد نه این که عیناً اتفاق افتاده باشد.

آثار سعدی غالباً دو وجه مشخص دارد؛ پندآموزی و طنز و البته گاهی این دو در کنار هم قرار می‌گیرند. شما در این اقتباس کدام وجه را بیشتر مدنظر داشتید؟

در وهله اول پیام را انتخاب کردم؛ پیامی که مناسب قصه باشد و در مرحله بعد، وجه داستان گونه کار بود به نحوی که بشود از امکانات انیمیشن و قابلیت‌هایش در ساخت این قصه‌ها استفاده کرد، بنابراین آن حکایت در دل این قصه وجود دارد اما حکایتی است که در واقع یک قصه هم به آن اضافه شده است.

پرداختن به وجه پندآموزی با آن تخیلی که گفتید تناقض ندارد؟

نه. اگر حکایت و قصه با هم هماهنگ شده باشند

درواقع کار به صورت یکپارچه صورت می‌گیرد یعنی کسی که آن حکایت را می‌داند وقتی این داستان را به صورت تصویری ببیند مغایرتی بین حرف آن حکایت و این داستان نخواهد دید ولی چون ساختار، داستانی است اگر فرض کنیم که مخاطب ماحکایت رانمی‌داند، با یک قصه مشخص روبه‌رو می‌شود و بعدها اگر آن حکایت را بخواند درمی‌یابد که این قصه بر اساس آن حکایت نوشته شده است.

در قصه‌ای که شما نوشته‌اید، حکایت اصلی چقدر تغییر کرده است؟

اینها به حکایت بستگی دارد. گاهی حکایت، خیلی به سمت داستان نزدیک شده و خیلی راحت به نویسنده کمک می‌کند که داستان را کامل کند. گاهی هم حکایت‌هایی هستند که یکباره در چهار - پنج بیت تلاش کرده حرف خودش را بزند یا مثلاً در یک حکایت هفت - هشت مثال آمده که هیچ کدام از آنها ربطی به هم ندارند ولی مصداقی است که شاعر برای رساندن مفهوم از آن استفاده کرده است و قطعاً همه اینها را نمی‌شود در یک قصه گنجانند و لزومی هم ندارد که چنین کاری انجام شود. من در این کار، یکی - دو تا از بخش‌های برجسته که همه حرف را به طور کامل زده مینا قرار دادم و وارد آن فضا شدم و در آن فضا قصه را کامل کردم.

به نظر شما آثار کلاسیک ما مثل بوستان و امثال آن، تا چه حد قابلیت این نوع اقتباس‌ها را دارند؟

فکر می‌کنم باید تک تک حکایت‌ها را بررسی و درباره‌اش فکر کرد و انتهایی را که قابلیت تبدیل شدن به داستان را دارند به کار گرفت البته نباید تصور کرد که همه حکایت‌ها را بدون استثنا می‌شود بیان کرد چنان که گاهی می‌بینیم در بعضی کارها محور همان حکایت است اما وقتی کار تمام تمام شده، اصل قصه کم‌رنگ شده است. چون روی یک حرف خاص تاکید داشته و صرفاً به شاخ و برگ دادن به همان حرف پرداخته به همین دلیل کار طولانی شده است. بنابراین گفتن حکایت در دل یک داستان به شکل کامل می‌تواند اتفاق بیفتد ولی عکس قضیه که صرف کش دادن زبان بدون داستان باشد و فقط حکایت بیان شود در واقع اتلاف وقت خواهد بود.

شما این ساختار را از حکایت اقتباس می‌کنید؟

بله، ما فضا، پیام و بخشی از شخصیت‌ها را هم از حکایت می‌گیریم و اینها مواد خام قصه ما می‌شوند. وقتی قصه شکل گرفت اگر شما حکایت اصلی را بخوانید می‌بینید این فضا شبیه آن فضاست، هم شخصیت‌های اصلی در این قصه هستند و هم پیام. این کارها را باید به شکلی جدی مورد توجه قرار داد و راه‌هایی پیدا کرد که ارزش آنها حفظ شود در عین حال در قالبی امروزی ارائه شود.

یادداشت

ملوس مراد

کارگردان انیمیشن بوستان سعدی

نزدیک دور دست‌ها

گفتار و گویش و نحوه زندگی گذشته با امروز خیلی متفاوت است ولی ماهیت اصلی پندها و اخلاقیاتی که در غالب آثار ادبی ما نظیر بوستان وجود دارد امروز نیز در فرهنگ ما جریان دارد. وظیفه ما تشریح آن مفاهیم برای نسل حاضر است. هدف پروژه بوستان سعدی، شناساندن حکایت‌های نویسنده در قالب مفاهیمی ساده به همراه جذابیت بصری برای کودک و نوجوان امروزی است که برای این منظور دخل و تصرفاتی نیز در نمایش دادن این حکایت‌ها اعمال کردیم؛ مثلاً در دیالوگ‌هایی که در این سریال گنجانده شده است از کلمات خاص آن دوران استفاده شده، البته نه به صورت کامل چون همان‌طور که گفته شد رابطه بین زمان‌ها باید حفظ شود تا قابلیت درک بیشتری پیدا کند. در رابطه با پوشش شخصیت‌ها نیز با مطالعه نقاشی ایرانی یا همان مینیاتور با توجه به تفاوت طبقاتی افراد مثل حاکم و وزیر، کسبه بازار و مردم عادی تحقیقاتی انجام شده که به نمایش درآمدن آن می‌تواند به نوعی تاریخ گذشتگان را به ما نشان دهد. در دنیای ماشینی امروز شاید وقت و حوصله‌ای برای مطالعه دقیق متون گذشتگان نباشد ولی جعبه جادویی تلویزیون مجالی است برای درنگ و ثبت این متون در ذهن‌ها. وقتی تبلیغات تلویزیونی نظیر پیام‌هایی راهنمایی و رانندگی در قالب انیمیشن می‌تواند این راهنمایی را داشته باشد که مردم از جمله کودکان و نوجوانان با قوانین به راحتی و با لذت آشنا شوند و قانونمند شوند. ما باید از این ابزار برای به ذهن نشان دادن متون گذشته از جمله بوستان، مثنوی معنوی یا کلیله و دمنه و... استفاده کنیم تا بتوانیم پیام‌های گذشتگان را آرام آرام در اذهان عمومی خصوصاً در میان نسل جوان جا بیندازیم و ضد ارزش‌ها را به ارزش تبدیل کنیم. ناگفته پیداست که رسیدن به چنین نقطه‌ای ممکن نخواهد بود مگر با کار کردن روی این متون با هدف بازسازی و به روز کردن مفاهیم آنها. این نخستین گام در این عرصه به حساب می‌آید، چراکه بدون وجود متن مناسب نمی‌توان منتظر اتفاق خاصی بود. تاکنون نیز گرچه به صورت جسته گریخته برخی از این متون نظیر مثنوی و کلیله و دمنه در قالب داستان‌های کوتاه برای بچه‌ها به نگارش درآمده است. اما هنوز حرکتی منسجم و روشمند به آن معنا که بتوان از نتایج آن در قالب انیمیشن، فیلم کوتاه و دیگر گونه‌های هنری بهره برد دیده نشده است.

امید می‌رود که مسئولان با توجه و تمرکز بر این حوزه، زمینه تحقق چنین حرکتی را فراهم آورند تا در آینده شاهد آثاری ارزشمند با اقتباس از سرمایه‌های ادبی کشورمان باشیم.

از سری داستان‌های اقتصادی

کتاب از سری داستان‌های اقتصادی جلد اول تحت عنوان «کافورناران خردله‌ای» اثر استاد آبی سما - که موصوفه راه سبختان آن را به باب رسانده است. اولین کتاب منسور رنگی به زبان ساده در موضوع علم اقتصاد است. هدف آن آموزش صحیح دانش اقتصادی به نوجوانان و جوانان این سرزمین می‌باشد تا ربه صحیح پیوند مدافع و سرمایه و کرامت انسانی را در اقتصاد فراگیرند. این کتاب در پنج هزار نسخه و با قیمت ۳۰۰ تومان چاپ و در دسترس علاقمندان قرار گرفته است.

باید توجه داشت که بگی از علوم که در این عصر آموزش و آموختن آن بر همگان واجب است. آگاهی از دانش اقتصاد می‌باشد که در این کتاب با بیان ساده و شیوا انقبای اقتصاد به رشته تحریر در آمده است.

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۹ ۳۱۸ ۱۷۶۲

کتابی درباره سیرت پیامبر (ص)

نویسنده: دکتر علی محمد صلابی

تلفن: ۰۹۱۵۱۴۰۲۰۴۹ / ۰۵۴۱-۲۴۳۱۲۱۰

مرکز نشر دانشگاه شیراز منتشر کرد

<p>نویسنده: دکتر امیراله ابراهیمیان</p> <p>برگردان: دکتر حسن پاک‌خیز</p> <p>۳۰۰۰ ریال</p>	<p>نویسنده: فرج‌الله خدایرستمی</p> <p>۳۰۰۰ ریال</p>	<p>نویسنده: دکتر حسن پاک‌خیز</p> <p>۳۰۰۰ ریال</p>	<p>نویسنده: دکتر امیراله ابراهیمیان</p> <p>۱۱۰۰۰ ریال</p>
---	---	---	---

نمایندگی تهران - کتابیران: ۰۲۱) ۶۶۵۶۶۵۱۰-۱۵ خرید اینترنتی: pub.shirazu.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۷۳۱۵۴۲۱۷ و ۰۷۱۱-۶۱۳۴۰۱۵ و ۰۷۱۱-۶۴۶۰۷۸۶

بنفشه محمودی

علی اوجبی از پنجمین جشنواره نقد کتاب گفت

جشن سراسری نقد؛ ۲۷ آبان

هستیم، در مقالاتی نیز که در نقد کتاب های علمی نوشته می شود، هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی شاهد نمونه های اندکی از نقد خوب هستیم. البته در حوزه های دیگر مثل تاریخ، دین و فلسفه، با وضعیت بهتری در نقدها مواجه هستیم.

او معتقد است که باید در حوزه نظریه پردازی نقد، کارهایی در کشور انجام شود. اوجبی درباره فعالیت های خانه کتاب در حوزه نقد می گوید: "در سال گذشته کتاب نقد، نقد کتاب را منتشر کردیم که حاوی مباحث نظری در حوزه نقد است. در این دوره هم چهار کتاب منتشر کرده ایم؛ سه جلد کتاب نقد برتر که شامل مقالات برگزیده در سه دوره نخست جشنواره است و همچنین کتاب نقد ادبیات منطبق با حقیقت اثر کامران پارسی نژاد."

وی برگزاری نشست های نقد کتاب و کارگاه های آموزشی نقد ادبی را از دیگر فعالیت های خانه کتاب در حوزه نقد نام می برد و می گوید: "تصور می کنم که در کنار معرفی چهره های برگزیده در حوزه نقد اگر به مباحث نظری بپردازیم، می توانیم حوزه نقد را یک گام به جلو پیش ببریم."

تأثیر جشنواره نقد کتاب بر فضای نقد کشور

اوجبی در پاسخ به این سوال که برگزاری این جشنواره بر فضای نقد کتاب در کشور چه اثری دارد، می گوید: "با تجربه سه ساله ای که داشته ام تصور می کنم که جامعه علمی ما با نقد بسیار فاصله دارد. به رغم اینکه همه ما معترف هستیم که مقوله نقد چه فوایدی دارد و چقدر می تواند تأثیرگذار باشد اما جامعه ما بسیار با نقد فاصله دارد و ما به جای اینکه به نقد اثر بپردازیم، به نقد صاحب اثر می پردازیم. اگر کار ما نقد شود، تصورمان این است که خودمان نقد شده ایم و بلافاصله جبهه می گیریم و از آداب نقد بسیار دور هستیم. اما فکر می کنم این گونه جشنواره ها باعث می شود که به خصوص منتقدان جوان با ملاک های نقد خوب آشنا شوند."

او ادامه می دهد: "وقتی که جشنواره این دوره را با دوره های قبل مقایسه می کنم، احساس می کنم تأثیرگذار بوده اما در هر حال ما در آغاز راه هستیم. ضمن اینکه صرف برگزاری این جشنواره نمی تواند ما را به هدف متعالی توسعه فضای نقد نزدیک کند ولی به هر حال گامی است که ما در حد توان خود برمی داریم."

او مشکل اصلی در حوزه نقد را اندک بودن تعداد کتابخوانان کشور می داند و می گوید: "فرهنگ کتابخوانی باید گسترش پیدا کند تا بتوانیم کتاب های خوب را به مردم معرفی کنیم و کتاب به عنوان یک کالای اساسی در سبد خرید خانوار قرار گیرد آن وقت است که می توان به سراغ مقوله نقد رفت، به آداب نقد پرداخت و از ثمرات آن بهره مند شد."

دبیر پنجمین جشنواره نقد کتاب در پایان می گوید: "البته به نظر می رسد در سال های اخیر کارهای خوبی شده و مطابق آمار، در دو سه سال اخیر مطالعه در جامعه ما روبه رشد بوده است. استقبال هایی که از نمایشگاه های کتاب می شود، حاکی از این است که ما حرکت رو به جلو داریم و متولیان فرهنگی ما هم بسترهای خوبی برای انس گرفتن مردم با کتاب فراهم کرده اند. کارهای بسیار خوبی انجام شده و من بسیار به آینده کتابخوانی و نقد کتاب امیدوار هستم."

که با حضور تیم اصلی داوران برگزار شد، فهرست آثار برگزیده و شایسته تقدیر، پس از بحث و بررسی نهایی شد.

او ادامه می دهد: "مقالاتی که از ۱۰۰ امتیاز، بیش از ۸۵ امتیاز را کسب کنند، می توانند به عنوان مقاله برگزیده انتخاب شوند. در این دوره در حوزه ادبیات فارسی، فلسفه، کودک و نوجوان، علوم سیاسی، علوم اجتماعی و تاریخ، مقاله های برگزیده داشتیم اما در برخی حوزه ها مقالات شایسته تقدیر معرفی شدند."

او در پاسخ به این سوال که در این دوره چه تعداد مقاله برگزیده و شایسته تقدیر معرفی می شوند می گوید: "سعی می کنیم ریز نتایج را در روز برگزاری اعلام کنیم تا تازگی داشته باشد."

به گفته او در این دوره از جشنواره نقد کتاب، از یک شخصیت پیشکسوت و از یک منتقد جوان که در حوزه نقد فعالیت قابل توجهی داشته اند تقدیر می شود و همچنین چند نشریه فعال در حوزه نقد نیز معرفی می شوند.

او درباره داوران این جشنواره نیز می گوید: "داوران این جشنواره از صاحب نظران همه حوزه های مقالات هستند و سعی می کنیم بعد از مراسم اسامی آنها را در اختیار اصحاب جراید قرار دهیم، چون به هر حال هیچ کاری خالی از نقد نیست. اگر ما معتقدیم که به نقد اهمیت می دهیم، باید به نقد کار خود نیز اهمیت بدهیم. داوران این جشنواره هم قطعاً باید از کارنامه داوری خود دفاع کنند. ما نیز از نقدهایی که به پنجمین جشنواره نقد کتاب می شود استقبال می کنیم."

بررسی فضای نقد در نشریات

اوجبی به عنوان کسی که دو سال دبیری جشنواره نقد را بر عهده داشته و سردبیری کتاب ماه دین و فلسفه را نیز بر عهده دارد، درباره وضعیت نقد در نشریات کشور می گوید: "تصورم این است که ما در حوزه نقد شاهد کارهای ضعیفی هستیم. به خصوص در حوزه ادبیات که توقع بالایی از آن داریم و فکر می کنیم که از معارف پایه برای دانش های دیگر است، با ضعف روبه رو هستیم. به نظر می رسد در حوزه شعر هم با نقدهای جدی روبه رو نیستیم و بسیاری از نقدها سطحی است. با توجه به اینکه جامعه ما روبه رشد است و در حوزه فناوری و علوم تجربی شاهد پیشرفت هایی

۵۸ مقاله در حوزه دین، ۷۷ مقاله در حوزه شعر، ۸۵ مقاله در حوزه علوم و فنون، ۲۷ مقاله در حوزه فلسفه، ۵۷ مقاله در حوزه کلیات، ۳۰ مقاله در حوزه کودک و نوجوان، ۱۹ مقاله در حوزه هنر و ۲۳ مقاله در حوزه علوم اجتماعی، علوم سیاسی و مدیریت در این دوره ارائه شده است.

اوجبی درباره شیوه ارسال فرخوان این جشنواره نیز به کتاب هفته می گوید: "فراخوان این جشنواره مانند سه دوره گذشته در ابتدای سال از طریق نشریات و سایت های خبری منتشر شد و مقالات رسیده براساس رده بندی دیویدی در ده گروه دسته بندی شد و در معرض داوری قرار گرفت."

داوری در جشنواره نقد کتاب

دبیر پنجمین جشنواره نقد کتاب، بازبینی در آیین نامه داوری این جشنواره را برای دوره جدید، از ویژگی های این دوره ذکر می کند و می گوید: "با توجه به چهار دوره تجربه این جشنواره، با استفاده از نظرات داوران دوره های گذشته و منتقدان صاحب نظر، در آیین نامه اجرایی جشنواره بازبینی هایی انجام شد و تلاش کردیم در این دوره سطح داوری ها را ارتقا دهیم."

او درباره مراحل داوری آثار رسیده به پنجمین جشنواره نقد کتاب می گوید: "داوری این جشنواره در سه مرحله انجام شد؛ در مرحله اول گروه های تخصصی (سه داور در هر حوزه) مقالات را بررسی کردند و مقاله هایی که حداقل ویژگی های یک مقاله خوب در حوزه نقد را داشتند به مرحله دوم راه یافتند. در مرحله دوم مقالات از سوی دو داور در فرم هایی که از قبل به وسیله صاحب نظران طراحی شده بود، ارزیابی شد. در جلسه پایانی داوری نیز

جشنواره نقد کتاب، امسال همزمان با هفته کتاب به پنجمین دوره برگزاری خود می رسد. علی اوجبی معاون فرهنگی موسسه خانه کتاب و سردبیر کتاب ماه فلسفه، همچون دوره گذشته این جشنواره، سمت دبیری آن را بر عهده دارد. او معتقد است: "هر زمان که جامعه به نقد و تضارب آراء اهمیت داده، علم و دانش شکوفا شده است."

پنجمین دوره جشنواره نقد کتاب ۲۷ آبان ماه در سرای اهل قلم با معرفی برگزیدگان و شایستگان تقدیر به کار خود پایان می دهد.

علی اوجبی معاون فرهنگی موسسه خانه کتاب را در آستانه روزهای هفته کتاب در محل دبیرخانه های فرهنگی خانه کتاب ملاقات می کنیم. او پیش از ورود به بحث اهداف برگزاری جشنواره نقد کتاب می گوید: "نقد به معنای یافتن کاستی ها و خوب و بد های یک اندیشه و نظریه است. نقد اهمیت و ضرورت غیر قابل انکاری در رشد و توسعه فرهنگی ما دارد. بنابراین اگر معتقد هستیم که فرهنگ ما باید به رشد و تعالی برسد، باید به مقوله نقد اهمیت بدهیم. وقتی به تاریخ علم در گذشته های دور توجه می کنیم، می بینیم هر زمان که یک جامعه برخوردار از فرهنگ به نقد، پرسش و تضارب آراء اهمیت داده است، شاهد شکوفایی علم و دانش بوده است. جامعه ما هم از این قاعده مستثنی نیست اما هر زمان که به مقوله نقد اهمیت داده نشده، دچار رکود و ایستایی شده ایم. به عنوان مثال در دوران پیش از رنسانس غرب، به دلیل اینکه اجازه هیچ گونه اظهار نظر مخالف و نقد داده نمی شد، عملاً دانش در همه حوزه ها دچار رکود شده بود اما بعد از رنسانس، جهان شاهد شکوفایی علم بود."

او ادامه می دهد: "به نظر می رسد که اهمیت دادن به مقوله نقد، یکی از شرایط اصلی در حوزه فرهنگ و تمدن است. برای نقد کارهای متفاوتی می شود کرد، به عنوان مثال باید در این حوزه کارهای نظری انجام داد تا جامعه جوان علمی کشور با ضوابط نقد و ویژگی های یک نقد علمی آشنا شود و این مقوله نهادینه شود."

اوجبی درباره ایده شکل گیری جشنواره نقد کتاب نیز می گوید: "پنج سال پیش برای اولین بار ایده برگزاری این جشنواره در ذهن مسئولان وقت موسسه خانه کتاب شکل گرفت و اولین دوره جشنواره نقد پنج سال پیش برگزار شد اما در دوره اول، از مقالاتی استفاده شد که در مجلات خانه کتاب منتشر می شد؛ بنابراین دایره داوری بسیار محدود بود اما به تدریج بر دایره داوری افزوده شد و در دوره های سوم و چهارم سطح داوری ها هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی با رشد قابل توجهی روبه رو شد."

جشنواره پنجم از نگاه آمار

به گفته اوجبی در این دوره از جشنواره ۷۸ نشریه (متشکل از مجلات و برخی روزنامه هایی که در حوزه نقد فعالیت داشته اند) مقالات خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کرده اند. او درباره تعداد این مقالات می گوید: "در جشنواره امسال حدود ۶۳۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفته است که نسبت به سال گذشته حدود دو برابر افزایش نشان می دهد."

به گفته او، در این دوره از جشنواره ۱۴۲ مقاله در حوزه ادبیات داستانی، ۵۵ مقاله در حوزه زبان و ادبیات فارسی، ۵۷ مقاله در حوزه تاریخ و جغرافیا،

در این دوره از جشنواره ۷۸ نشریه اعم از مجلات و برخی روزنامه هایی که در حوزه نقد فعالیت داشته اند، مقالات خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کرده اند

نتایج تأسیس ۱۰۰ کتابخانه باز در گفت و گوی کتاب هفته با مجری طرح بررسی شد

کتابخانه های خودمانی

طرح کتابخانه های باز که حدوداً از دو سال پیش از سوی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجرا شد، به گفته دست اندرکاران طرح، بر آن است تا با در دسترس قراردادن کتاب به صورت رایگان در مکان های عمومی و بدون هیچ گونه محدودیت، گامی در جهت ترویج مطالعه و کتابخوانی بردارد. اجرای مرحله اول این طرح که به تازگی پایان یافته نتایجی را در اختیار متولیان طرح قرار داده است؛ نتایجی که بیشتر از آن رو اهمیت دارند که می توانند دست اندرکاران این طرح را به آینده امیدوار کنند. کمال موسوی طرح و مجری این طرح با اجرای مرحله اول پروژه کتابخانه های باز، آن را در مجموع، حرکتی مثبت ارزیابی می کند و به آینده آن خوش بین است. جایگاه این طرح در چرخه کلی نشر، چگونگی اجرای آن، آسیب های احتمالی، نحوه گزینش کتاب ها، بازخورد اجرای طرح و ... برخی از محورهایی است که در این گفت و گو به بحث گذاشته شده است.

این کتابخانه ها به طور مشخص در چه مکان ها و به چه تعداد تأسیس شده اند؟

در مرحله اول قرار بود صد کتابخانه راه اندازی کنیم و نهایتاً در پایان ۱۲۰ کتابخانه راه اندازی شد که این کتابخانه ها در مکان های پررفت و آمد مثل راهرو های مدارس، دانشگاه ها، بیمارستان ها و به طور کلی در مکان هایی که به نظر می رسید رفت و آمد زیادی در آنها وجود دارد تأسیس شد.

کتاب های این کتابخانه ها از چه محلی تهیه می شوند؟ همه کتاب ها به طور کلی از سوی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد تأمین می شود، اما مجری طرح در مرحله اول، موسسه راه امام (ره) بود.

چنین حرکتی در چرخه اقتصاد نشر چه باز خورد هایی داشته؟ آیا مورد اعتراض ناشران قرار نگرفته است؟ همان طور که گفتیم این کتاب ها از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأمین می شوند، یعنی ارشاد این کتاب ها را قبلاً از ناشران خرید و در اختیار این کتابخانه ها قرار می دهد. ما معتقدیم با این کار در واقع ساز و کار نشر هم رونق پیدا می کند. ما الان ۱۲۰ کتابخانه را راه اندازی کرده ایم و اگر در فاز بعدی قرار باشد تعداد این کتابخانه ها افزایش یابد، به تبع آن باید کتاب هایی هم که وزارت ارشاد از ناشران خریداری می کند بیشتر شود. از طرف دیگر چون کتاب عمر مشخصی دارد پس از مدتی باید مجدداً کتاب های تازه ای جایگزین شود که به این ترتیب این کتاب ها مجدداً از ناشران خریداری می شوند؛ بنابراین دلیلی برای اعتراض ناشران وجود ندارد. تصور ما این است که گسترش کتابخانه های باز باعث رونق بازار نشر هم می شود.

لطفاً توجیه اقتصادی این طرح را توضیح دهید. مشکلی که ما در گسترش کتابخانه ها در کشور داشتیم، یکی موضوع محل و مکان بود و یکی هم موضوع حضور کتابدار. در طرح کتابخانه های باز این مشکل حل شد و از فضاهای مرده استفاده کردیم، چون این کتابخانه ها مکان زیادی اشغال نمی کنند. از طرف دیگر میزان کتاب هایی هم که در این کتابخانه ها هست در یک گردش دو ساله، حدود دو هزار کتاب خواهد شد؛ یعنی اگر قیمت هر کتاب را به طور متوسط سه هزار تومان در نظر بگیریم قیمت این کتاب ها به شش میلیون تومان می رسد. به این ترتیب ما با شش میلیون تومان، کتابخانه ای راه اندازی می کنیم که دو سال دوام دارد.

حالا اگر بخواهیم برای این کتابخانه یک کتابدار هم به کار بگیریم، اگر ماهی ۲۰۰ هزار تومان برایش در نظر بگیریم، برای دو سال باید به او حدود هفت میلیون تومان به عنوان دستمزد بپردازیم، یعنی باید به یک نفر هفت میلیون بپردازیم تا مراقب شش میلیون تومان کتاب باشد، در این حالت ما این هفت میلیون را نمی دهیم و به جای آن، شش میلیون تومان کتاب در کتابخانه قرار می دهیم. به این ترتیب و با فرض این که هیچ کدام از کتاب ها هم به کتابخانه ها برنگردد؛ باز ضرر نکرده ایم ضمن این که در این تجربه دیدیم که ۶۵ درصد کتاب ها به کتابخانه برگشت.

به نظر شما با چنین طرحی چقدر می شود مردم را به کتابخوانی تشویق کرد؟

به نظر من یکی از دلایل استقبال نکردن مردم از برخی کتابخانه های موسسات مختلف، قدیمی بودن و به عبارتی به روز نبودن کتاب های آنهاست ضمن این که به هر حال دریافت کتاب از این گونه کتابخانه ها با محدودیت هایی همراه است که این محدودیت در مورد کتابخانه های باز وجود ندارد. قفسه های کتابخانه های باز به گونه ای تعبیه شده اند که افراد به راحتی و در کمترین زمان عنوان و جلد کتاب ها را مشاهده می کنند، در واقع این کتابخانه ها خودشان اطلاع رسانی هم می کنند؛ در صورتی که در آن کتابخانه های دیگر باید حتماً روند مشخصی طی شود و کسی باشد که کتاب را به مراجع معرفی کند و در اختیار او بگذارد.

عناوین این کتاب ها بر چه اساسی گزینش می شوند؟ طرح اولیه ما در وزارت ارشاد این بود که ابتدا مطالعه ای همه جانبه در تمام زمینه ها و رشته ها انجام دهیم برای این که به این نقطه برسیم که مثلاً ما برای

طبق ارزیابی هایی که از کتابخانه های باز داشتیم در مرحله شارژ اول که ۲۰۰ جلد کتاب در هر کتابخانه باز قرار می گرفت، طی یک ساعت اول قفسه ها کاملاً خالی می شدند

یادداشت

هادی بالایی

چرا کتابخانه باز؟

محدودیت زمانی استفاده از کتاب های امانت گرفته شده، اطلاع نداشتن مردم از ذخایر کتابخانه ها و کمبود کتاب های مفید و ارزشمند عامه پسند در این ذخایر از موانع مراجعه به کتابخانه های عمومی است.

به نظر می رسد با توجه به استقبال چشمگیر مردم از کتابخانه های باز، بتوان ادعا کرد که این کتابخانه ها با تسهیل دسترسی مردم به کتاب و رفع محدودیت های یاد شده، می توانند در کنار کتابخانه های عمومی نقش بسزایی در ترویج فرهنگ کتابخوانی ایفا کنند.

بررسی و نقد عملکرد کتابخانه های باز در خصوص ماهیت، هدف، مراحل و زمانبندی طرح به صورت دقیق امکان پذیر نیست، ولی به صورت مقدماتی می توان به برخی مشکلات طرح اشاره کرد.

۱- یکسان بودن کتاب ها در همه کتابخانه های باز.

به نظر می رسد کتاب ها متناسب با قشر های گوناگون مخاطبان توزیع و طبقه بندی نشده اند.

۲- محدودیت زمان انتخاب کتاب.

در ساعات اولیه شارژ (حتی در لحظات اولیه) امکان انتخاب کتاب زیاد است، ولی در ساعات بعد، امکان انتخاب به کتاب هایی محدود می شود که در قفسه ها مانده است؛ البته اگر کتابی مانده باشد!

۳- خالی بودن قفسه ها در زمان شارژ کتاب ها.

۴- تجمع کتاب های متفرقه در قفسه ها.

شهروندان کتاب های مازاد خویش را به کتابخانه های باز منتقل می کنند.

۵- نبود محدودیت زمانی در مطالعه کتاب ها. در این کتابخانه ها اشاره ای به حداکثر زمان امانت گرفتن کتاب ها نشده است به همین دلیل شهروندان به مدت طولانی کتاب ها را نزد خویش نگه می دارند. از این رو برای بهبود روند گسترش کتابخانه های باز پیشنهاد هایی ارائه می شود:

۱- اطلاع رسانی کامل درباره هویت، اهداف و نحوه تقاضا برای ایجاد کتابخانه باز و ... از طریق نشریات و سایت های خبری.

۲- برای تسریع در فرهنگ سازی و ترویج کتابخوانی از ایجاد کتابخانه های باز در مکان های متفرقه و غیر مرتبط اجتناب شود و کتابخانه ها

به صورت منطقه ای، استانی یا موضوعی گسترش یابد، مثلاً همه سازمان ها، مراکز اداری، تجاری، صنعتی، آموزشی، نظامی و انتظامی، درمانی و مساجد در یک استان تجهیز شوند یا این که یک موضوع بنابه اولویت مثلاً مراکز صنعتی و کارگری در سراسر کشور تجهیز شود و پس از آن نوبت به موضوع دیگر برسد.

۳- تناسب بین مخاطب و کتاب ها در کتابخانه های باز رعایت شود.

۴- سقف کتاب های کتابخانه باز با تعداد افراد موجود در مکان های مختلف تناسب داشته باشد.

لااقل به ازای هر نفر، امکان دسترسی به یک یا دو کتاب فراهم شود.

۵- کتابخانه های باز در آغاز کار در مکان های بسته ایجاد شود تا مجال فرهنگ سازی فراهم آید.

۶- مناطق محروم در اولویت قرار گیرد.

۷- زمان بندی شارژ کتاب ها با نصب اطلاعیه اعلام شود.

۸- برای هویت بخشی به پدیده کتابخانه باز و تسریع در فرهنگ سازی در یک بازه زمانی همه کتاب های اهدایی به مدارس، مساجد و مراکز فرهنگی از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در قالب کتابخانه های باز عرضه شود.

بیست سال آینده چه نیروی انسانی و چه تخصص هایی باید داشته باشیم؛ یعنی گستره ای را تعریف کردیم و گفتیم هر شهروند ما نیاز دارد مثلاً بخشی از مسائل جامعه شناسی یا مسائل روان شناسی یا مهارت های زندگی و ... را بداند. سپس این گستره را در موضوعات مختلف برنامه ریزی کردیم بعد در هر موضوعی آن میزان اطلاعات عمومی را که افراد نیاز دارند در یک مسیر مطالعاتی طراحی کردیم تا بتوانیم کتابخانه ای را ساماندهی کنیم که یک شهروند هر کتابی را که برداشت و مطالعه کرد، هدف ما تأمین شده باشد. ما در قدم اول تأسیس کتابخانه های باز را در نظر داریم، چرا که به طور همزمان پرداختن به هر دو وجه کمیت و کیفیت به شکل ایده آل امکان پذیر نیست؛ اما در دستور کار داریم که به سمت مطلوب حرکت کنیم.

در مرحله اول این طرح، باز خورد کار را چطور ارزیابی می کنید؟

طبق ارزیابی هایی که در بعضی از مراکز داشتیم، دیدیم در مرحله شارژ اول که ۲۰۰ جلد کتاب در قفسه قرار گرفت، در یک ساعت اول قفسه ها کاملاً خالی شدند. ما در این مرحله از ۲۰ روز تا یک ماه شارژ نمی کنیم و بعد از این مدت مجدداً ۲۰۰ کتاب دیگر در قفسه قرار می دهیم که این تعداد هم خیلی سریع برداشته می شوند. طبق تجربه ای که ما داشتیم طی چهار یا پنج ماه، کتاب ها کم کم برمی گردند یعنی بعد از این مدت هر وقت مراجعه کنید در قفسه ها کتاب می بینید.

البته آمار برگشت کتاب هادر مراکز مختلف متفاوت هستند اما در مجموع بین ۶۵ تا ۸۵ درصد کتاب ها برگشته اند. بعضی از کتاب ها هم که به قفسه برگشته اند بعد از بررسی فهمیدیم که چون کتاب های خوبی بوده اند، بین افراد دست به دست می گردند؛ اما مطمئناً بازگشت کتاب ها به کتابخانه از ۷۵ درصد بیشتر است.

برای این طرح در فاز های بعدی، طرح تکمیلی هم در نظر گرفته شده است؟

اگر وزارت ارشاد در فاز دوم یا سوم این طرح حاضر شود و مشخصاً کتاب های کارشناسی شده را بخرد؛ در آن صورت می توانیم ساز و کار هدفمند کردن این کتابخانه ها را هم دنبال کنیم، یعنی می توانیم به صورت علمی این بحث را دنبال کنیم و بگوییم که ما در این مدرسه یا کتابخانه این حجم اطلاعات را وارد و فرهنگ سازی کرده ایم. این حرکت می تواند ما را در کامل تر کردن طرح، به نقطه ایده آل و مورد نظرمان نزدیک کند.

سایر محمدی

حسن بصری، گنجینه دار علم و عرفان "جدیدترین کتاب اکبر ثبوت است که زندگینامه، سخنان و آراء این عارف نامی را دربرمی گیرد. اکبر ثبوت متولد ۱۳۲۴ تهران و دانش آموخته رشته حقوق قضایی از دانشگاه تهران است. ضمن این که حدود هجده سال در حوزه علمیه قم به تحصیل دروس حوزوی پرداخته است. وی در زمینه ترجمه، تحقیق و تالیف صاحب آثار بسیاری است. نخستین ترجمه وی چهار جلد کتاب "الغدیر" و چند عنوان کتاب از آثار مرحوم محمدباقر صدر بود. به دنبال آن "فیلسوف شیرازی در هند"، "همراه با تحول اجتهاد" و "بیست و سه گفتار" را منتشر کرد. او هم اکنون کتاب "شرح شهید اول به تهذیب الاصول" علامه حلی، آخوند خراسانی و شاگردانش" و "فیلسوف شیرازی و منتقدانش" را در دست چاپ دارد.

پای صحبت اکبر ثبوت درباره تازه ترین آثارش

مشروطه به قرائت آخوند خراسانی

آقای ثبوت، دوران تحصیل را کجا و چگونه گذراندید؟

دوره ابتدایی و متوسطه را در زادگاهم تهران گذراندم. در دانشکده تهران دانشجوی حقوق -رشته قضایی- که بودم، بیش از آن که در کلاس های دانشکده حقوق حاضر شوم، به عنوان دانشجوی غیررسمی در کلاس های دانشکده ادبیات و علوم انسانی و دانشکده الهیات و معارف اسلامی حضور می یافتم؛ خصوصا در کلاس های فلسفه اسلامی و فلسفه جدید. به موازات واحدهای دانشگاهی حدود هجده سال هم دروس حوزه ای را دنبال کردم و کمتر کسی از علمای بزرگ تهران بود که از محضر او استفاده نکنم. در میان آن بزرگواران، کسی که من در فراگیری علوم عقلی و دینی، بیش از همه و امدار ایشانم علامه ذوفنون ابوالحسن شعرانی بود و حکیم فقیه محمدتقی آملی و حکیم عارف مهدی الهی قمشه ای و استاد میرز منطوق و اصول محمود شهابی خراسانی و دانشمند ادیب و آزاده و روشن بین سیدعلی اکبر برقعی قمی و شاعر مغلط عربی سرا و عالم متبحر پرکار عبدالعزیز صاحب جواهر و معلم بزرگوار شهید مرتضی مطهری. در میان استادان غیر روحانی هم که افتخار شاگردی شان را داشته ام از مرحومان دکتر فرید، دکتر یحیی مهدوی، دکتر امیرحسین آریانپور، دکتر غلامحسین صدیقی، جناب دکتر کاتوزیان می توانم نام ببرم. خصوصا در شناخت و درک مسائل اجتماعی و تحلیل رویدادهای تاریخی بیش از همه مدیون درس ها و راهنمایی های دکتر صدیقی ام.

در این مدت چه مشاغلی داشتید؟

سال ۱۳۴۸ که فارغ التحصیل شدم تا سال ۱۳۵۶ که اجازه کار در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران گرفتم، سال ها با مشکلات گوناگونی دست به گریبان بودم. بعدها به اقتضای رشته دانشگاهی ام، حقوق، مدت ها در دادگستری کار کردم و مدت ها نیز به تصحیح مطبوعی در چاپخانه ها اشتغال داشتم. چندی کارشناس فهرست نویسی و کارشناس نسخه های خطی بودم. مدتی به مترجمی و بعد به روزنامه نگاری روی آوردم. سال ها به صورت خصوصی و عمومی در مقاطع مختلف در حوزه و دبیرستان و دانشگاه به تدریس پرداختم. سال های زیادی در هند و پاکستان به عنوان سرپرست مرکز تحقیقات فارسی انجام وظیفه می کردم و در حال حاضر هم مشاور گروه فلسفه بنیاد دایره المعارف بزرگ اسلامی هستم و تدریس هم می کنم.

در طول سال ها اقامت در شبه قاره، چه دستاوردی در حوزه فرهنگ داشته اید؟

پیوندهای فرهنگی ایران و شبه قاره بخش وسیعی از مطالعات مرا به خود اختصاص داده است. من حدود دوازده سال در شبه قاره اقامت داشتم که شش سال آن در پاکستان و شش سال در هند بود. با مطالعات و تحقیقاتی که در آن سرزمین داشتم به این نتیجه رسیدم که اگر کسی جایگاه فرهنگ ایران در شبه قاره را نتواند، اهمیت این فرهنگ را در نخواهد یافت. از این جهت در خلال تحقیقات گسترده، سعی کردم جایگاه آثار علمی و شخصیت های فرهنگی ایران در شبه قاره را خصوصا در قسمت هایی که کمتر مورد توجه بوده نشان دهم. از باب مثال کتابی

از نکات شایان توجه در صحنه پیوندهای فرهنگی ایران و شبه قاره این که این داد و ستد فرهنگی و ادبی از هر دو طرف بوده است و در برابر آن چه از نفوذ فرهنگ و آثار فرهنگی ایران در شبه قاره می دانیم، به همان اندازه نفوذ فرهنگ و آثار فرهنگی هند در ایران چشمگیر بوده است.

چنان که یکی از آیین های هندی آیین بودا، حدود هزار سال در ایران و خاصه در ایلات شرقی و شمالی ایران رواج گسترده ای داشته. به عنوان مثال قرن ها پیش از ظهور اسلام، ایرانیان داستانی از زندگی بودا را به قلم آوردند که تحریرهای گوناگون آن در خلال نزدیک به دو هزار سال به بسیاری از زبان های اروپایی، آسیایی و آفریقایی ترجمه شد و بخش های زیادی از آن به کثیری از کتاب های ادبی، اخلاقی، عرفانی و دینی اقوام جهان راه یافت که این مطلب هنوز در کتابی چاپ نشده ولی فشرده آن در دو مقاله مفصل دایره المعارفی و سه مقاله دیگر منتشر شده و من آن را به تفصیل آورده ام.

گویا کتابی درباره ملاصدرا در دست چاپ دارید. قبلا هم کتاب "فیلسوف شیرازی در هند" را منتشر کرده اید. آیا این همه تحقیق درباره ملاصدرا و آثارش نشان دهنده علاقه شما به فلسفه اوست؟

یکی از فیلسوفان بزرگ اسلامی که درباره اش فراوان مطالعه کرده ام، صدرای شیرازی، مکتب و آراء و شاگردان و شارحان آثار اوست، در این زمینه علاوه بر تالیف و انتشار کتاب "فیلسوف شیرازی در هند" مقالات متعددی هم نوشته ام. از جمله گفتار مفصلی تحت عنوان "مقدمه بر شرح الهدایه صدرای" که چاپ شده و گفتاری تحت عنوان "تفسیر صدرای" که فشرده آن منتشر شده و گفتار مفصل دیگری تحت عنوان "شیوه حکیم صدرای در سلوک عقلی" که زیر چاپ است و کتابی به نام "فیلسوف شیرازی و منتقدانش" که قرار است ابتدا بخش های مفصلی از آن در نشریه کتاب ماه - فلسفه منتشر شود و پس از آگاهی از نظریات اهل نظر برای تکمیل مطلب یک جا به صورت کتاب چاپ شود. در ضمن کتاب دیگری

تالیف کردم و در آن ۹۰ نفر از شارحان هندی آثار صدرای شیرازی - آخرین فیلسوف صاحب مکتب ایران - را گاهی به تفصیل و گاه به اجمال معرفی کردم که البته این کار ادامه دارد. همچنین در گفتار مفصلی در ۶۰ صفحه به معرفی فیلسوف نونهال پرداختم که آخرین حلقه اتصال میان فلسفه ایرانی اسلامی و فلسفه هندی اسلامی است. در گفتار مفصلی، شارحان و مترجمان آثار سهروردی در هند را معرفی کردم و در گفتاری دیگر، اندیشه وحدت وجود را در آثار غالب دهلوی شاعر فارسی سرای هند مورد بررسی قرار دادم و در گفتار دیگری به شرح خدمات میرسید علی همدانی پرداختم.

در کتاب مستقلی نیز مدارس اسلامی در هند و جایگاه فرهنگ ایران در آنها را به گفت و گو نهادم و در گفتار دیگری در باب نفوذ و گسترش فرهنگ ایران در شبه قاره و خدمات مردم آن سرزمین به این فرهنگ در بعد فلسفه و علوم عقلی، علوم پزشکی و ادبیات مطالبی را مطرح کردم.

در دو مقاله مفصل نیز خاندان پهلواروی - از خاندان های علمی هند - ضیاءالدین پرنی نظریه پرداز در علم سیاست و تاریخ نگار فارسی نویسنده هندی را معرفی کردم.

نفوذ فرهنگ و ادبیات ایران در شبه قاره یکسویه بوده یا نوعی داد و ستد فرهنگی بین ایران و شبه قاره وجود داشت؟

به نام "پیام فیلسوف" مشتمل برگزیده ای از نوشته های صدرا و شاعران آثارش که پاره ای از فصول آن قبلا منتشر شده و این هم عناوین آن فصول است: وحدت وجود و یگانگی حقیقت، حرکت جوهری، جایگاه انسان و روان او در صحنه هستی، نقش عشق در صحنه آفرینش، ارزش عالم ماده و زندگی دنیایی و لوازم آن، زندگی اجتماعی و...

درباره شاگردان ملاصدرا هم گویا کار کرده اید؟ کدام یک از شاگردان او مد نظر شما بوده اند؟

مقاله مفصلی در شرح احوال و آثار سرمد کاشانی یکی از مجذوبانی که شاگرد صدرا بوده و در هند می زیسته نوشته ام که منتشر شده است. گفتار مفصلی هم در توضیح تمثیل آئینه در تبیین رابطه حق و خلق در آثار قاضی سعیدقمی شاگرد شاگرد صدرا نوشته ام. درباره حکمت ایران باستان و تاثیر آن در فرهنگ اسلامی نیز مقالات مفصلی نوشته ام که پاره ای از آنها منتشر شده اند، از جمله گفتارهای مفصلی به نام تشکیک در وجود در حکمت ایران باستان و حکمت اسلامی، حکیم سبزواری و حکمت ایران باستان، پیوند دین و شهریاری در ایران باستان و فرهنگ مسلمانان، اشراق گرایی در حکمت ایران باستان. (بخش هایی از مقاله اخیر به انگلیسی ترجمه و در هند منتشر شد).

با چه انگیزه ای به سراغ "شرح شهید اول به تهذیب الاصول" علامه حلی رفته اید؟ آیا این شرح قبلا تصحیح و چاپ شده بود؟

علم اصول فقه نیز از آغاز دوره نیمه طلبگی مورد علاقه من بوده و بارها آن را تدریس کرده ام. با وجود انتقاداتی که به پاره ای از مباحث آن داشته و دارم، نسخه خطی گرانبهایی از کتاب "شرح شهید اول بر تهذیب الاصول" علامه حلی را که از مفصل ترین و مهم ترین تصنیفات پیش از عصر صفوی در علم اصول است، حکیم فقیه و استاد بزرگوار محدثی آملی به مناسبتی که شرح آن طولانی است، همراه با یک اجازه کتبی به من هدیه فرمودند و من سال ها از عمر خود را بر سر تصحیح آن گذاشتم که قریب پنجاه صفحه از آن در سال ۷۶ منتشر شد و تمام آن هم در بیش از هزار صفحه به اهتمام پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در قم ان شاء الله به زودی منتشر خواهد شد.

یکی از عارفان اسلامی که شناخت اغلب ما از او تنها به کتاب "تذکره الاولیاء" عطار برمی گردد، حسن بصری است. اما شما چندی پیش کتابی تالیف کرده اید که به حسن بصری و آراء و آثار و زندگی اش اختصاص دارد و...

درباره عرفان و پیشوایان آن نیز بسیار قلم زده ام و از جمله کارهایم در این زمینه کتاب مفصلی است در شرح احوال و اقوال و آراء حسن بصری که علاوه بر جایگاه وی در عالم عرفان، در بسیاری دیگر از علوم و فنون نیز از پیشروان و پیشوایان شمرده می شده است. چنان که در کتاب تبیان تالیف بزرگ ترین عالم شیعی شیخ طوسی و در مجمع البیان که تهذیب تبیان و معروف ترین تفاسیر شیعه به شمار می آید. کسی که بیش از همه به اقوال و آراء او استناد می شود، نخست ابن عباس است و سپس حسن بصری و در مرتبه سوم قتاده شاگرد حسن، علاوه بر ستایش های شیخ طوسی از مذهب و طریقه ایشان، رساله ای هم

حدیث عشق بیان کن بدان زبان که تو دانی

در شرح احوال و اقوال حارث محاسبی، یکی از متکلمان و مولفان قرن دوم و سوم هجری نوشته ام که آماده چاپ است و فشرده آن هم منتشر شده است، دو مقاله به نام 'مدافعان و ستایشگران حلاج از علمای شیعه' و 'مولانا جلال الدین از نگاه چند دانای شیعی' در دست انتشار دارم که هر کدام فصلی است از یک کتاب. شرح عبدالله برزخ آبادی به لمعات عراقی را هم تصحیح کرده ام و آماده چاپ است.

در زمینه شعر عرفانی و شاعران عارف چه کرده اید؟
به حافظ و حافظ شناسان نیز خیلی پرداخته ام، از جمله کارهاییم در این موضوع گفتار مسبوطی در معرفی چاپ های دیوان حافظ در هند و ذکر مترجمان و شارحان وی در آن سرزمین و گفتارهای دیگری به نام حافظ و پیر گلرنگ، عرفان حافظ، منتقدان و مخالفان حافظ که پاره ای از این گفتارها عینا و پاره ای دیگر به صورت فشرده منتشر شده است. درباره شماری دیگر از شاعران فارسی و عربی نیز مقالاتی مفصل نوشته ام از جمله 'سعدی در مصاف با تباهی ها' پیشینه غزلسرایی و مقدمه ای بر تفسیر سروده های خیام و مقاله ای درباره شریف مرتضی و سروده های او.

در زمینه فراگیری علوم عقلی و دینی، بیش از همه خود را و امدار علامه ذوفنون ابوالحسن شعرانی می دانید.

حق گزارى نسبت به بزرگانى که حق تعليم و تربيت بر گردن من دارند همیشه مد نظر من بوده است. از جمله کارهایی که در این زمینه به انجام رسانیدم نگارش گفتاری صد صفحه ای در شرح گوشه هایی از احوال و خدمات علامه ذوفنون ابوالحسن شعرانی بود که در سده های اخیر کمتر کسی را به جامعیت علمی او می توان یافت و در بسیاری از دانش های قدیم و جدید، فقه، اصول، تفسیر، حدیث، کلام، فلسفه اسلامی، معارف یهود و زبان عبری، فلسفه اروپایی و زبان فرانسوی، ریاضیات و هیئت و... استاد مسلم بود.

آقای ثبوت، شما در سال های قبل از انقلاب به تحولات اجتماعی و تاریخ این سرزمین علاقه مند بودید و برای پیدا کردن شغل مناسب از سوی ساواک دچار مضیقه شدید. آیا راجع به تاریخ و تحولات اجتماعی کشور هم تحقیق و تالیفی داشتید؟

تحلیل حوادث تاریخی و جنبش های فکری و اجتماعی ایران نیز همیشه مورد علاقه من بوده است. از جمله کارهایی که در این زمینه انجام داده ام گفتار مفصلی است در باب حروفیه و نقد آنچه درباره آن فرقه نوشته اند که این کتاب حدود سی سال قبل منتشر شد و گفتار دیگری هم در این زمینه دارم که خلاصه آن زیر چاپ است. نزدیک به بیست مقاله هم در باب مقدمات جنبش مشروطه نوشته ام که نزدیک به سی سال قبل منتشر شد. کتاب مفصلی هم در تحلیل آراء و نظرات آخوند خراسانی و نقش بی نظیر او در دفاع از نظام مشروطه و بازگرداندن آن به صحنه سیاسی ایران پس از بمباران مجلس و استقرار مجدد نظام استبدادی به وسیله محمدعلی شاه و توضیح مواضع خردمندانه و روشنفکرانه این عالم بسیار بزرگ شیعه و برخی از شاگردان او همچون مدرس و میرزای نائینی و محمدحسین کاشف الغطاء این کتاب بیش از هزار صفحه است و موسسه انتشاراتی طرح نو آن را در دست چاپ و انتشار دارد و پاره ای از فصول آن با یک مصاحبه و مقدمه، در کنار حیات سیاسی فرهنگی و اجتماعی آخوند خراسانی منتشر شده است. در یکی از شماره های اخیر یکی از مجلات فرهنگی مقاله ای داشتم در مقایسه بین نقش آخوند خراسانی و شیخ فضل الله نوری در جنبش مشروطه و در تشریح بسیاری دیگر از موضوعات مختلف نیز مقالات مفصلی نوشته ام که غالباً منتشر شده اند، از جمله ناموران قزوینی در شبه قاره و سرزمین های عربی، شب برات، پیشینه حضور فرهنگی ایران در بیرون از مرزهای خود، درس فلسفه و کلام، مقدمه درس تحقیق و موضوعات متنوع دیگری که اغلب چاپ شده اند.

یک کتابخانه تخصصی دارد که تمامی منابع مرتبط با حدیث و علوم حدیث در آن جمع آوری شده است و به غیر از افراد مشغول در پژوهشگاه و دانشکده موسسه، به دانشجویان و پژوهشگران دیگر نیز خدمات ارائه می کند. به گفته ربانی، این کتابخانه، بی نظیرترین کتابخانه تخصصی حدیث در کشور است که نزدیک به ۴۰ هزار جلد کتاب چاپی و سنگی، ۴۰۰ نسخه خطی، دو هزار نسخه عکسی، بیش از ۱۲۰ عنوان نشریه و بیش از ۸۰۰ پایان نامه حدیثی (در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشکده های مختلف) در کتابخانه مذکور موجود و قابل استفاده است.

معاون فرهنگی و ارتباطات دارالحدیث با اشاره به دیگر فعالیت های علمی و فرهنگی موسسه می گوید: 'در مجموعه دارالحدیث، شش نشریه تخصصی به طور مرتب منتشر می شود؛ ۱- فصلنامه علوم حدیث (به فارسی) ۲- فصلنامه علوم الحدیث (به عربی) که مستقل از مجله اخیر است ۳- میراث حدیث شیعه که هر شش ماه یک بار چاپ می شود و شامل تصحیح رساله های خطی کوتاه است و تاکنون هجده شماره از آن منتشر شده است. ۴- حدیث زندگی که هر دو ماه یک بار منتشر می شود و در آن، معارف حدیثی در سطح استفاده جوانان و نوجوانان عرضه می شود. ۵- فصلنامه حدیث اندیشه ۶- نشریه محدث؛ که به انعکاس اخبار موسسه اختصاص دارد.

به گفته ربانی، موسسه دارالحدیث هر دو سال یک بار کنگره ای برگزار می کند و تاکنون دو کنگره برپا شده است؛ یکی کنگره حضرت عبدالعظیم در سال ۸۲ که مجموعه آثار این کنگره در ۳۰ جلد به چاپ رسید و دیگری کنگره بزرگداشت شیخ ابوالفتح رازی در سال ۸۴ که ۲۰ جلد کتاب نیز در ارتباط با آن منتشر شد. وی در این باره می گوید: کنگره بزرگ بعدی دارالحدیث که در اردیبهشت ماه سال آینده و به صورت بین المللی برگزار خواهد شد، کنگره بزرگداشت ثقة الاسلام کلینی است و همزمان با این همایش ۶۰ جلد کتاب چاپ خواهد شد، از جمله تصحیح جدیدی از کتاب اصول کافی که سابقاً در هشت مجلد به چاپ رسیده است و لی این بار با تصحیح جدید و در ۱۶ مجلد منتشر خواهد شد.

پیش بینی می شود این مجموعه به ۷۰ مجلد برسد. دانشنامه احادیث اعتقادی از کارهای دیگر این گروه است که ۹ جلد آن تا به حال منتشر شده است. دانشنامه احادیث پزشکی نیز در دو جلد تقدیم جامعه علمی شده است. پس از دانشنامه امیرالمومنین (ع) که در ۱۳ جلد به چاپ رسیده، دانشنامه امام حسین (ع) نیز در ۱۴ جلد تا پایان اسفند منتشر خواهد شد. ۲- گروه احیاء و تصحیح متون که کتاب های حدیثی را تصحیح و چاپ می کند و کتاب های بی شماری حاصل کار این گروه بوده از جمله حاشیه ها و شرح هایی بر کتاب گرافقدر اصول کافی. ۳- گروه ترجمه؛ این گروه با توجه به ضرورت انتقال معارف حدیثی به زبان های دیگر فعالیت می کند و تا به حال کتاب هایی را به زبان های انگلیسی، فرانسه، اردو و... ترجمه و منتشر کرده است. ۴- گروه رجال که به تحقیقات فنی پیرامون علم رجال حدیث، سلسله روایت و... می پردازد. ۵- گروه تاریخ و مصطلحات حدیث که شناخت مکتب های مختلف حدیثی، روش تحقیق محدثان و... موضوع پژوهش آن است. از جمله کارهای مهم این گروه، تدوین یک مجموعه پنج جلدی درباره تاریخ حدیث است که تاکنون سه مجلد آن به چاپ رسیده. ۶- گروه فقه الحدیث که هدف پژوهش های آن بهره گیری از متن حدیث و فهم محتوای آن است. در ذیل این گروه تاکنون دو واحد پژوهشی تاسیس شده است؛ یکی واحد حدیث و روان شناسی و دیگری واحد حدیث و جامعه شناسی.

ربانی در مورد سایر فعالیت های موسسه دارالحدیث توضیح می دهد که در موسسه، دو معاونت وجود دارد که به برخی کارهای جانبی می پردازند؛ یکی معاونت بین الملل که فعالیت های خارج از کشور را در حوزه حدیث دنبال می کند و دیگری معاونت فرهنگی و ارتباطات که ترویج فرهنگ حدیثی را سرلوحه کار خویش قرار می دهد. در این معاونت بخشی به نام 'واحد پاسخگویی به پرسش های حدیثی' تعبیه شده که به پرسش های مردم درباره حدیث از طریق تلفن، مکاتبه، اینترنت و... پاسخ می دهد. چند سایت نیز طراحی شده است که حاصل پژوهش های مختلف مجموعه را منعکس می کنند. به علاوه موارد یادشده، موسسه

مسعود راعی: ضرورت پژوهش در گنجینه احادیث پیامبر (ص) و اهل بیت (ع)، به عنوان مهم ترین منبع و مرجع فرهنگ و معارف اسلامی پس از قرآن، امری روشن و مسلم است. اما بازخوانی روشمند حدیث، متناسب با شرایط و نیازهای روز، تمهیدات و امکانات علمی ویژه خود را اقتضا می کند. موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث که از سال ۱۳۷۴ تاکنون در قم مشغول به فعالیت است، مهم ترین مرکز ایرانی است که در راستای این ضرورت - یعنی پژوهش روشمند حدیث و کارآمد سازی عصری آن - فعالیت می کند و از جهت حجم و گستره تنوع آثار منتشر شده، ناشر اصلی کتب حدیثی در کشور است.

هادی ربانی، معاون فرهنگی و ارتباطات دارالحدیث، درباره ساختار فعالیت علمی و آموزشی این موسسه می گوید: 'موسسه دارالحدیث دارای دو رکن اصلی است؛ ۱- دانشکده علوم حدیث که با هدف آموزش حدیث و تربیت استادان و پژوهشگران علوم حدیث و همچنین ایجاد ارتباط میان تحصیلات حوزوی و دانشگاهی در زمینه حدیث فعالیت می کند. این دانشکده به طور رسمی در سال ۷۸ افتتاح شد و اکنون در قالب دو شعبه (یکی در قم و دیگری در شهرری) فعال است.

۲- پژوهشگاه علوم و معارف حدیث که در زمینه پژوهش در موضوع حدیث و علوم حدیث با هدف دفاع از سنت و پالایش احادیث و تبیین و ترویج دانش های حدیثی و تدوین کتاب های حدیثی جدید متناسب با نیازهای عصر، مشغول به فعالیت است.

وی در پاسخ به این سوال که موسسه، کتاب های حدیثی را بر چه اساس و با چه ترتیب و برنامه ای تدوین و منتشر می سازد، می گوید: 'پژوهشگاه علوم حدیث شش گروه تخصصی دارد که تمامی تحقیقات علمی خود را در قالب این گروه ها انجام می دهد و موسسه حاصل آن را منتشر می کند؛ ۱- گروه دانشنامه نگاری که تدوین دانشنامه های مختلف حدیثی را در دستور کار خویش دارد و مهم ترین آنها دانشنامه میزان الحکمه است که در موضوعات و مدخل های گوناگون، آیات و روایات مرتبط را آورده و سپس به تحلیل آنها پرداخته است. تاکنون ۹ مجلد از این دانشنامه به چاپ رسیده و

تأملی کوتاه در کتاب «دکل ابوذر»
روایت پیروزی از فراز دکل

در میان انواع خاطره نویسی، خاطرات خودنوشت به دلیل پرداختن به جزئیات وقایع و استناد، از لحاظ پرداختن به واقعیات ارزش بیشتری دارد. سردار فتح الله جعفری از فرماندهان

ارشد سپاه پاسداران در دوران دفاع مقدس بوده است که کتاب «دکل ابوذر» خاطرات او از این دکل و نقش مهم آن در آزادسازی خرمشهر را بیان می کند. این کتاب چندی پیش از سوی انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است. او در این کتاب، حوادث را با جزئی نگری همراه کرده است و چنین دقتی در روایت حوادث در کتاب «چرا» که خاطرات او را از عملیات طریق القدس بازگو می کرد نیز کاملاً مشهود است.

اولین نکته ای که مخاطبان هنگام خواندن کتاب به آن توجه می کنند واقعی بودن رویدادهاست و این ویژگی باید برای خواننده به هنگام مطالعه این گونه کتاب ها قابل تشخیص باشد. جعفری به دلیل این که با تمام وقایع از نزدیک مواجه شده است و از طرفی فاصله زیادی از آن دوران گرفته، اما به خوبی به جزئیات منطقه ... توجه کرده است که پرهیز از شعارزدگی و به کاربردن نثری روان و ساده باعث شده تا متن کتاب بسیار خواندنی و صمیمی جلوه کند و خواننده بهتر از جزئیات وقایع مطلع شود.

جعفری پیش از بازگرددن وقایع، ابتدا خواننده را با مفهوم جنگ آشنا ساخته و پس از آن به وقایع نگاری پرداخته است تا به این ترتیب خواننده با درک بهتر و آمادگی بیشتری به سراغ روایت ماجرا برود؛ «جنگ از لحظات غیر قابل تکراری است که در آن، بسیاری از پرده های قدیمی و یکنواخت در فکر و ذهن آدمی فرو می افتد، پس از آن رزمنده ای که به کشف حقیقتی رسیده، زندگی، جنگ، آدم ها و همه چیز را طور دیگری می بیند؛ گویی تا به حال ندیده یا از روزن تنگی می دیده و به یکباره درها را به روی او گشوده اند اگرچه لحظات جنگ ممکن است بارها و بارها تکرار شود، اما این طور نیست که آنچه روی داده در ذهن آدمی با برجا بماند و بتوان هر لحظه آن را با خاطرات شیرینش به یاد آورد».

او در پایان به نقش موثر و بسزای دکل ابوذر در آزادسازی خرمشهر که همواره مورد توجه شهید حسن باقری بوده، پرداخته است: «وقتی در فروردین سال ۱۳۶۱ طرح عملیات بیت المقدس و آزادی خرمشهر از سوی شهید حسن باقری به قرارگاه کربلا داده شد، تازه متوجه شدم که بیش از یک سال است او لحظه به لحظه غرب کارون را کنترل می کند. شناسایی فشرده بیست روزه در غرب کارون، عکس های هوایی و کنترل دکل ابوذر همه تلاش هایی بود که منجر به پیروزی طرح او برای آزادسازی خرمشهر شد؛ طرحی که در ارائه آن در قرارگاه کربلا، آن قدر قوی از آن دفاع کرد که در همان جلسه اول پذیرفته شد و خرمشهر را به نقشه ایران اسلامی بازگرداند».

در پایان کتاب نیز تصویری از دکل ابوذر و نقشه هایی که به اهمیت این دکل در آزادسازی خرمشهر اشاره دارند ارائه شده است که همگی از آلبوم عکس شهید باقری انتخاب شده و بر استناد اثر افزوده است.

مراسم رونمایی کتاب «دا» برگزار شد

وقت خوش مصائب

مراسم رونمایی کتاب «دا» در سالن نمایش مهر حوزه هنری با حضور حجت الاسلام خاموشی، حسن بنیانیان، مرتضی سرهنگی، محمد صالح علاء، سیده اعظم حسینی و سیده زهرا حسینی نویسنده و راوی کتاب و جمعی از نویسندگان دفاع مقدس و کارگردانان سینما برپا شد. در ابتدای این مراسم، فیلمی درخصوص ویژگی های کتاب «دا» از زبان دیگران، نویسنده و راوی آن به نمایش درآمد و در ادامه، لوح یادبود و هدایایی به پاس زحمات طاقت فرسا برای تهیه این کتاب از رزمندگان به سیده اعظم و سیده زهرا حسینی اعطا شد.

حجت الاسلام خاموشی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در ابتدای این مراسم گفت: «خدا را شاکرم که مجموعه زحمت کشان ادبیات دفاع مقدس گوهرشناسی را به عنوان یکی از مهم ترین راهبردهای اجرایی خودشان برای سالیان پس از جنگ اتخاذ کردند و کم کم در حال رسیدن به آن درهای گرانبها هستند». رئیس سازمان تبلیغات اسلامی ضمن تشکر و قدردانی از عوامل تهیه کتاب «دا» یادآور شد: «این کتاب را تاکنون چندین بار خوانده ام و پای هر ورقش اشک ریخته ام و فکر می کنم پس از دوران دفاع مقدس، کسانی که تلخی ها و مصائب جنگ را به جان خریده و لمس کردند، خانواده معزز شهدا بودند که صبورانه بردباری کردند. او تاکید کرد: «من به تمام افراد به ویژه جوانان تاکید می کنم کتاب «دا» را بخوانید و این واقعیت را لمس کنید؛ البته این واقعیت لمس نمی شود، مگر به وسیله کسانی که خلوص را خلاصانه تمرین کرده باشند». خاموشی خاطر نشان کرد: «با خواندن چنین خاطراتی، انسان می تواند با فرازی از زندگی آنهایی که در راه خدا جهاد کردند و به شهادت رسیدند آشنا شود؛ افرادی که با وجود زیبایی و ظواهر دنیا، به خاطر عظمت همدشنان و وجود خدا، زندگی و خانواده خود را رها کرده و رفتند. وقتی خاطرات چنین انسان هایی مرور می شود، انسان به عمق ایمان دست پیدا می کند و آن را در مرحله محک و آزمایش قرار می دهد».

رئیس حوزه هنری سخنران بعدی این مراسم بود. او با اشاره به ویژگی های کتاب «دا» گفت: «این کتاب تصویری از ایثار جان است و خاطرات این خواهر و همه رزمندگان به نوعی حجت های خدا در آخر الزمان هستند، اما متأسفانه تفکری در برخی رزمندگان ایجاد شده مبنی بر این که چون آنها با خدا معامله کرده اند، باید خاطر اتشان در سینه پنهان باقی بماند و در مقابل، ما در حوزه هنری وظیفه داریم که چنین خاطراتی را جمع آوری کرده و متناسب با روز اشاعه دهیم. هر چند بیان و بازگویی مجدد این خاطرات به دلیل افزایش سن و تغییر روحیات، بسیار سخت و دشوار است و برای بیان برخی از آنها هم مصلحت دیده نمی شود، اما چاره ای جز این نیست».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

مراسم رونمایی کتاب «دا» در سالن نمایش مهر حوزه هنری با حضور حجت الاسلام خاموشی، حسن بنیانیان، مرتضی سرهنگی، محمد صالح علاء، سیده اعظم حسینی و سیده زهرا حسینی نویسنده و راوی کتاب و جمعی از نویسندگان دفاع مقدس و کارگردانان سینما برپا شد. در ابتدای این مراسم، فیلمی درخصوص ویژگی های کتاب «دا» از زبان دیگران، نویسنده و راوی آن به نمایش درآمد و در ادامه، لوح یادبود و هدایایی به پاس زحمات طاقت فرسا برای تهیه این کتاب از رزمندگان به سیده اعظم و سیده زهرا حسینی اعطا شد.

حجت الاسلام خاموشی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در ابتدای این مراسم گفت: «خدا را شاکرم که مجموعه زحمت کشان ادبیات دفاع مقدس گوهرشناسی را به عنوان یکی از مهم ترین راهبردهای اجرایی خودشان برای سالیان پس از جنگ اتخاذ کردند و کم کم در حال رسیدن به آن درهای گرانبها هستند». رئیس سازمان تبلیغات اسلامی ضمن تشکر و قدردانی از عوامل تهیه کتاب «دا» یادآور شد: «این کتاب را تاکنون چندین بار خوانده ام و پای هر ورقش اشک ریخته ام و فکر می کنم پس از دوران دفاع مقدس، کسانی که تلخی ها و مصائب جنگ را به جان خریده و لمس کردند، خانواده معزز شهدا بودند که صبورانه بردباری کردند. او تاکید کرد: «من به تمام افراد به ویژه جوانان تاکید می کنم کتاب «دا» را بخوانید و این واقعیت را لمس کنید؛ البته این واقعیت لمس نمی شود، مگر به وسیله کسانی که خلوص را خلاصانه تمرین کرده باشند». خاموشی خاطر نشان کرد: «با خواندن چنین خاطراتی، انسان می تواند با فرازی از زندگی آنهایی که در راه خدا جهاد کردند و به شهادت رسیدند آشنا شود؛ افرادی که با وجود زیبایی و ظواهر دنیا، به خاطر عظمت همدشنان و وجود خدا، زندگی و خانواده خود را رها کرده و رفتند. وقتی خاطرات چنین انسان هایی مرور می شود، انسان به عمق ایمان دست پیدا می کند و آن را در مرحله محک و آزمایش قرار می دهد».

رئیس حوزه هنری سخنران بعدی این مراسم بود. او با اشاره به ویژگی های کتاب «دا» گفت: «این کتاب تصویری از ایثار جان است و خاطرات این خواهر و همه رزمندگان به نوعی حجت های خدا در آخر الزمان هستند، اما متأسفانه تفکری در برخی رزمندگان ایجاد شده مبنی بر این که چون آنها با خدا معامله کرده اند، باید خاطر اتشان در سینه پنهان باقی بماند و در مقابل، ما در حوزه هنری وظیفه داریم که چنین خاطراتی را جمع آوری کرده و متناسب با روز اشاعه دهیم. هر چند بیان و بازگویی مجدد این خاطرات به دلیل افزایش سن و تغییر روحیات، بسیار سخت و دشوار است و برای بیان برخی از آنها هم مصلحت دیده نمی شود، اما چاره ای جز این نیست».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

مراسم رونمایی کتاب «دا» در سالن نمایش مهر حوزه هنری با حضور حجت الاسلام خاموشی، حسن بنیانیان، مرتضی سرهنگی، محمد صالح علاء، سیده اعظم حسینی و سیده زهرا حسینی نویسنده و راوی کتاب و جمعی از نویسندگان دفاع مقدس و کارگردانان سینما برپا شد. در ابتدای این مراسم، فیلمی درخصوص ویژگی های کتاب «دا» از زبان دیگران، نویسنده و راوی آن به نمایش درآمد و در ادامه، لوح یادبود و هدایایی به پاس زحمات طاقت فرسا برای تهیه این کتاب از رزمندگان به سیده اعظم و سیده زهرا حسینی اعطا شد.

حجت الاسلام خاموشی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در ابتدای این مراسم گفت: «خدا را شاکرم که مجموعه زحمت کشان ادبیات دفاع مقدس گوهرشناسی را به عنوان یکی از مهم ترین راهبردهای اجرایی خودشان برای سالیان پس از جنگ اتخاذ کردند و کم کم در حال رسیدن به آن درهای گرانبها هستند». رئیس سازمان تبلیغات اسلامی ضمن تشکر و قدردانی از عوامل تهیه کتاب «دا» یادآور شد: «این کتاب را تاکنون چندین بار خوانده ام و پای هر ورقش اشک ریخته ام و فکر می کنم پس از دوران دفاع مقدس، کسانی که تلخی ها و مصائب جنگ را به جان خریده و لمس کردند، خانواده معزز شهدا بودند که صبورانه بردباری کردند. او تاکید کرد: «من به تمام افراد به ویژه جوانان تاکید می کنم کتاب «دا» را بخوانید و این واقعیت را لمس کنید؛ البته این واقعیت لمس نمی شود، مگر به وسیله کسانی که خلوص را خلاصانه تمرین کرده باشند». خاموشی خاطر نشان کرد: «با خواندن چنین خاطراتی، انسان می تواند با فرازی از زندگی آنهایی که در راه خدا جهاد کردند و به شهادت رسیدند آشنا شود؛ افرادی که با وجود زیبایی و ظواهر دنیا، به خاطر عظمت همدشنان و وجود خدا، زندگی و خانواده خود را رها کرده و رفتند. وقتی خاطرات چنین انسان هایی مرور می شود، انسان به عمق ایمان دست پیدا می کند و آن را در مرحله محک و آزمایش قرار می دهد».

رئیس حوزه هنری سخنران بعدی این مراسم بود. او با اشاره به ویژگی های کتاب «دا» گفت: «این کتاب تصویری از ایثار جان است و خاطرات این خواهر و همه رزمندگان به نوعی حجت های خدا در آخر الزمان هستند، اما متأسفانه تفکری در برخی رزمندگان ایجاد شده مبنی بر این که چون آنها با خدا معامله کرده اند، باید خاطر اتشان در سینه پنهان باقی بماند و در مقابل، ما در حوزه هنری وظیفه داریم که چنین خاطراتی را جمع آوری کرده و متناسب با روز اشاعه دهیم. هر چند بیان و بازگویی مجدد این خاطرات به دلیل افزایش سن و تغییر روحیات، بسیار سخت و دشوار است و برای بیان برخی از آنها هم مصلحت دیده نمی شود، اما چاره ای جز این نیست».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

بنیانیان خاطر نشان کرد: «پس از جمع آوری خاطرات سیده زهرا حسینی، مسئولیت ما در حوزه هنری برای تولید کتاب آغاز می شود و از آنجا که این کتاب بسیار ارزشمند است در نظر داریم با تهیه فیلم از روی روایت آن، ارزش های موجود در کتاب را به عموم مردم منتقل کنیم. رئیس حوزه هنری با اشاره به فصل بندی مناسب کتاب «دا» گفت: «اگر فصل اول کتاب نبود، در فصل دوم صدها سوال را با توجه به تحمل این همه سختی برای یک نوجوان ۱۷ ساله برای مخاطبان در برداشت، اما تمامی این سوال ها در فصل اول با روایت زندگی پدری مبارز که به مقابله با شاه و پس از آن مبارزه با صدام در جنگ می پردازد پاسخ داده می شود».

گذری بر کتاب «فرح پهلوی به روایت اسناد ساواک»

رازهای آخرین همسر شاه

فرح دیبا، سومین همسر محمدرضا پهلوی، شاه مخلوع ایران بود که در سال ۱۳۳۸ خورشیدی با او ازدواج کرد. فرح برخلاف دو همسر پیشین شاه، یعنی فوزیه و ثریا، از خانواده‌ای متوسط به دربار راه یافت، اما تمایل زیادی به دخالت در امور داشت و دفتر مخصوصش یکی از قطب‌های مهم و تاثیرگذار قدرت در ایران به شمار می‌آمد. او هنگامی که توانست فرزند پسری برای شاه به دنیا بیاورد، موقعیتش به عنوان ملکه دربار کاملاً تثبیت شد و قدرتش فزونی یافت و به سبب جایگاه و نفوذی که در سیاست حاکم بر ایران داشت، همواره پای ثابت پژوهش‌هایی بوده که در خصوص تاریخ دوران پهلوی - به ویژه دهه‌های ۴۰ و ۵۰ - به انجام رسیده است.

فرح پهلوی خود نیز چند سال پیش با انتشار خاطراتش با عنوان کهن دیارا کوشید تا تصویر دلخواهی از خویش به دست دهد. این کتاب مانند بسیاری دیگر از خاطرات کارگزاران حکومت پهلوی تلاشی ناموفق برای تبرئه صاحب خاطرات از ناپسامانی‌های دوره پهلوی و خصوصاً بریز و بیاش‌های بی‌حد و حصر و ترویج الگوهای غربی آن است.

یکی از تازه‌ترین کتاب‌های منتشر شده از سوی مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات که عنوان «زنان دربار» به روایت اسناد ساواک؛ فرح پهلوی (جلد اول) برای آن انتخاب شده است، می‌تواند ملاک خوبی برای ارزیابی صحت و سقم ادعاهای فرح در کتاب کهن دیارا باشد. البته مقصود از انتشار کتاب یادشده، پاسخ به اظهارات فرح نبوده و ناشر هدف از نشر اسناد ساواک را ثبت در تاریخ و بهره‌برداری محققان، مورخان و پژوهشگران اعلام کرده است، اما بدیهی است که در این راه به بسیاری از دعوی فرح و حامیان او نیز پاسخ داده شده است.

ناشر در مقدمه کتاب یادآور شده است: «این اسناد تنها گوشه‌ای از تمام واقعیت است، زیرا به‌طور طبیعی بسیاری از اقدامات غیر قانونی، خلاف شرع و اخلاق در اسناد ثبت نمی‌شود. علی‌ای حال راجع به اسناد فرح پهلوی دو نکته قابل ذکر می‌باشد:

- ۱- به دلیل محدودیت، ساواک حق تشکیل پرونده و کنترل درباریان از جمله فرح پهلوی را نداشته و اسناد ساواک (در باره) فرح بسیار کم است.
- ۲- اسناد کتاب فرح عمدتاً اسناد دفتر اوست و محتوای اسناد به معنای واقعی نمی‌تواند گویای تحلفات و اقدامات غیر قانونی او باشد.

کتاب «زنان دربار» به روایت اسناد ساواک؛ فرح پهلوی اسناد مرتبط با فرح را در ده موضوع طبقه‌بندی و اصل آنها را منتشر کرده است؛ بیوگرافی و ازدواج، شجره‌نامه، اقوام و دوستان، نوشتن کتاب درباره فرح، فرح و تابلو، فرح و ورزش، فرح و دینداری، فرح و جواهرات و سکه، فرح پهلوی و پوستر، فرح و مجسمه، فرح و برخی تشریفات. نکته پراهمیت درباره این کتاب، چاپ تصویر همه اسناد است؛ چه آن‌که در کتاب‌های مشابه عموماً صورت باز نویسی شده سند، درج و در انتها به عنوان نمونه، تصویر چند سند پیوست می‌شود در حالی که برای پژوهشگر تاریخ، رویت شکل سند و ملاحظه حواشی آن از قبیل سرپرگ، دستخط یا نوع حروف چینی متن، امضاها و پاراف‌های ذیل سند، مهر و شماره‌های احتمالی دبیرخانه و... اهمیت فراوانی دارد.

از این گذشته، هر جا که در یک سند نامی از شخصی برده شده، در پاورقی توضیح کاملی درباره زندگی او آمده است.

همچنین در مقدمه کتاب، بیوگرافی کاملی از فرح دیبا (پهلوی) ارائه شده است. این مقدمه عموماً با استفاده از اسناد موجود در کتاب و مراجعه به برخی منابع تاریخی از جمله خاطرات فرح تهیه شده و شرح حال او را به دست می‌دهد.

یکی از مباحث مهم کتاب، توجه فرح پهلوی به تجملات و مخارج سنگینی است که او بابت یک زندگی اشرافی می‌پرداخته است. در یکی از اسناد به تاریخ ۱۳۵۶/۲/۱۳، آمده است:

«جناب آقای شاهرخ سرپرست محترم امور مالی دربار شاهنشاهی، بنابه فرموده علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران، خواهشمند است دستور فرمایید مبلغ ۳۵۵/۶۴ ریال بابت هزینه تزئین دستشویی و توالت زیرزمین کاخ اختصاصی، طبق اوراق پیوست و [در] وجه آقای مهندس صفاری پرداخت نماید.»

در سندی دیگر می‌خوانیم: «جناب آقای هویدا نخست‌وزیر؛ پیرو نامه‌های... به طوری که استحضار دارند حسب الامر مطاع مبارک شاهنشاه آریامهر مقرر است، کاخ قدیم فرح آباد ویلای شماره ۲ مبلمان و تزئین گردد؛ برای این منظور مبلغ ۲۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال هزینه برآورد گردیده است.» (اسناد دربار، مورخ ۵۳/۱۲/۱) در اسنادی دیگر، به مبلغ کلان گلخانه‌ای گران قیمت در خارج از کشور برمی‌خوریم که در بخشی از آنها آمده است: «صورت خلاصه هزینه لوازم و نصب کلیه دستگاه‌های مربوط به آن صورت تقدیمی گلخانه به طول ۲۴/۵۲ متر از جنس فلز ضد آتش سوزی و همچنین هزینه شیشه و مرکز هوا... و در آخر هزینه گلخانه را ۱۱۳/۱۳۹۳ مارک ذکر کرده است.» (اسناد دربار، مورخ ۵۶/۸/۷)

در همین باره، علی شهبازی، محافظ شاه تصریح دارد: «فرح از همان روز اول که وارد دستگاه دربار شد، حتی صبحانه‌اش از فرانسه وارد می‌شد و از غذاها و نوشابه‌های ایرانی تفرغ داشت.»

و سپس در سندی می‌خوانیم: «جناب آقای ناصر مشیری - رئیس دفتر علیاحضرت ملکه پهلوی [امبلغ ۲۹۰۴۲/۸۰ فرانک فرانسه ارسال و وصول و طبق نامه فوق الاشاره مبلغ ۲۵۴۸/۸۵ فرانک آن در وجه موسسه دیور و مبلغ ۳۵۵۷/۲۳ فرانک بقیه در وجه فروشنده اغذیه پرداخت گردید.»

اسنادی از این دست فراوان است با این حال فرح در خاطرات خود می‌نویسد: «همواره نگران بالا رفتن

هزینه‌های شخصی بودم و به همین جهت با ایجاد تاسیسات تهویه مطبوع در این کاخ مخالفت کردم به خصوص که تابستان ما معمولاً به کاخ سعدآباد که خنک‌تر بود، می‌رفتم. مخالفت من کار درستی نبود و مهندس معمار نیز این موضوع را به من گوشزد کرد. هر چند من در نهان از این سرسختی خود در مقابل تجمل راضی و خوشنود بودم اما چون دیوارهای کاخ در مقابل حرارت عایق‌بندی نشده بود، ما در تابستان‌ها از گرما رنج می‌بریم.»

بی‌توجهی فرح به ارزش‌های اخلاقی و هنجارهای پذیرفته شده در جامعه ایرانی از دیگر موضوعاتی است که در اسناد ساواک به چشم می‌آید. گویا این بی‌توجهی در دوران ازدواج او با محمدرضا پهلوی نیز ادامه پیدا کرد و البته از پرده بیرون افتاد. در یکی از گزارش‌ها به نقل از نشریه AGE با عنوان «شاهنشاه مامور امنیتی شهبانو را تبعید فرمودند»، آمده است: «شهبانو به اتاق خود تشریف می‌آورند و خوشحال هستند که به گردش در نزدیکی کوه البرز می‌روند. در این موقع نامه‌ای به دستشان می‌رسد که از امیر اکابری است. اکابری مامور مواظبت از شهبانو می‌باشد و در این نامه از شهبانو خداحافظی می‌کند. شهبانو نمی‌دانند که شاهنشاه اکابری را تبعید فرموده‌اند چون نمی‌توانستند ببینند [که] آکس دیگری نزد شهبانو می‌باشد. شهبانو از این موضوع ناراحت هستند. چه بین ایشان و اکابری دوستی وجود داشته است. اکابری مشاور، منشی و مامور مواظبت از شهبانو بوده است. اکابری همیشه شهبانو را در مسافرت هایش همراهی می‌کرده است.»

خبر دیگری به نقل از مجله‌ای در آلمان آمده است: «وزارت امور خارجه - اداره اطلاعات و مطبوعات مجله veuefost ضمن چاپ تمثال مبارک علیاحضرت شهبانو هنگام دست دادن به هنرمندان تئاتر رودکی تهران، مطالبی پیرامون علاقه شهبانو به هنر تئاتر و روابط صمیمانه که با هوشنگ سهرابی هنرمند ایرانی دارند، نوشته و اضافه می‌نمایند که بنا بر تصمیم تشریفات دربار شاهنشاهی، سهرابی اجازه ورود به دربار را ندارد، ولی شهبانو علاقه‌مندند که با این هنرمند ملاقات نمایند.» کتاب «زنان دربار» به روایت اسناد ساواک؛ فرح پهلوی (جلد اول) به کوشش مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات در شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و بهای ۳۲۰۰ تومان منتشر شده است.

جهانگشای جوینی به فارسی امروز

در عصری که مردم از زبان گذشته خود فاصله گرفته‌اند، بازگردان برخی از متون کهن به زبان امروزه فهم گاه خالی از فایده نیست؛ زیرا همچون پلی، گذشته را به حال متصل کرده و امکان استفاده بهتر

و بیشتر از آثار گذشته را به وجود می‌آورد. در برخی فرهنگ‌ها به سبب تغییر زبان یا الفبا، فاصله‌ای ژرف بین حال و گذشته به وجود آمده است و جز عده معدودی، عموم مردم به متون ادبی و تاریخی شان دسترسی ندارند. برای مثال، در شبه قاره هند تا پیش از سلطه کمپانی هند شرقی و به تبع آن امپراتوری بریتانیا، طی سالیان متمادی زبان رسمی، زبان فارسی بود و عمده آثار ادبی، تاریخی و علمی به این زبان نوشته می‌شد، اما با غلبه زبان انگلیسی به عنوان زبان اداری و تحدید زبان فارسی، در این کشور هندیان امروز به آسانی نمی‌توانند از متون کهن بهره گیرند.

در ترکیه که پیشتر هسته اصلی امپراتوری عثمانی را شکل می‌داد، زبان ترکی متداول بوده و هست اما در این کشور الفبا از عربی به لاتین تبدیل شده و باز بیشتر مردم توانایی خواندن متون کهن را ندارند. در ایران اما هم زبان شیرین فارسی و هم رسم الخط زیبای آن حفظ شده است؛ به طوری که امروزه همه ایرانیان قادر به خواندن شاهنامه فردوسی یا گلستان سعدی هستند. با این حال همه آثار فارسی به راحتی بر مخاطب عامل قابل فهم نیستند. خصوصاً در دوره‌هایی که نثر پیچیده و متکلف با کاربرد اصطلاحات و استعارات فراوان و صناعات ادبی بسیار متداول بوده، آثاری شکل گرفته است که خواندنشان برای مخاطب عام فارسی زبان دشوار می‌نماید.

«تاریخ جهانگشای جوینی» اثر علاءالدین عظاملک جوینی که رویدادهای یورش مغول به ایران را به رشته تحریر کشیده، چنین است. این کتاب دربردارنده آگاهی‌های سودمندی است از آنچه بر این آب و خاک رفته و بسیاری مسائل فرهنگی و اجتماعی و تحولاتی را که منشاء برخی باورها، کنش‌ها و واکنش‌های سده‌های بعد بوده‌اند شامل می‌شود. اما در عین حال از بهترین نمونه‌های نثر متکلف و مصنوع به شمار می‌آید و درک و فهم آن دشوار و دیرپای است. آنچه عظاملک جوینی را در سپهر فرهنگ ایران جاودانه ساخت، کتابی بود به نام «جهانگشای جوینی» که در تاریخ مغول به شیوه انشاء و به سبک منشیانه قدیم نوشته شده است. موازنه، سجع، تجنیس، اشتقاق، حدیث، شواهد و امثال از شعر فارسی و عربی قرآن، از ویژگی‌های بارز این کتاب است و به همان نسبت که بر غنای ادبی آن می‌افزاید، درک معانی‌اش را برای فارسی‌زبانان امروز دشوار می‌سازد. کتاب تازه منتشر شده «تاریخ عصر چنگیزخان مغول» می‌کوشد تا با بازگردانی جهانگشای جوینی به زبان امروزی، آگاهی‌های سودمند آن را در اختیار همگان قرار دهد. فروزان آزادبخت که به چنین کاری دست یازیده، در مقدمه کتاب می‌نویسد که در این راه تصحیح علامه محمد قزوینی از جهانگشای جوینی (چاپ بریل لیدن - ۱۹۳۷) را ملاک قرار داده است. این بازگردان، به کوشش انتشارات روزبهان در شمارگان هزار نسخه و به بهای ۵۰۰۰ تومان منتشر شده است و چنین می‌نماید که راه دسترسی پژوهشگرانی که تازه در ابتدای راه هستند را برای آگاهی از تاریخ عصر مغول به نحو چشمگیری هموار می‌سازد.

نشست «کودک، شعر و پیشگیری» در سرای اهل قلم برگزار شد

اصل اول؛ مخاطب شناسی

کودکان تاثیر بیشتری می گذارد و شاعر و نویسنده خوب، کسی است که کتاب های درسی کودکان را بشناسد و ناگفته های آن را بیان کند، یعنی از یک طرف، آثار او مکمل کتاب های درسی باشد و از سوی دیگر بازی های کودکانه و به ویژه بازی های رایانه ای را بشناسد.

موسی زاده یکی از دلایل گرایش به سمت بازی های رایانه ای را موضع فعال کودک در آن فضا دانست و افزود: «بازی های رایانه ای، زمینه های ورود به یک دنیای مجازی را فراهم می کند که کودک در آن، در موضع فعال و تاثیرگذار قرار دارد و می تواند آن گونه که دوست دارد رفتار کند، بدون آن که کسی سرزنشش کند؛ درحالی که در آموزش رسمی، چنین فضایی برای کودک وجود ندارد.»

وی با اشاره به این که تصویر، عامل مهمی در بالا بردن میزان درک کودکان از شعر است، گفت: کودکان خردسال، قادر به خواندن و نوشتن نیستند اما تصویر به آنها کمک می کند که لغت به لغت اشعار را به یاد بیاورند و بخوانند، به همین خاطر، شاعران، علاوه بر این که باید متناسب با فهم و درک کودکان شعر بگویند، باید از تصویرگران نیز بخواهند تا تصاویری زیبا برای اشعارشان خلق کنند؛ تصاویری که با روح کلی شعر و حال و هوای آن، همچنین با ذهن و دنیای کودکان در هر گروه سنی، هماهنگ باشد.

موسی زاده یکی از دلایل کم توجهی ناشران به شعر کودک را ارتباط نداشتن بسیاری از شاعران با مخاطب امروز دانست و افزود: «روزگاری، مردم اشتیاق چندانی به مراجعه به یک روان شناس و مشاوره با او نداشتند، اما امروز روان شناسی در خدمت جامعه است و توانسته اعتماد مردم را به خود جلب کند. این همان اتفاقی است که باید در شعر نیز بیفتد، یعنی شاعران باید بیش از پیش، مردم و مشکلات آنان را بشناسند و از زبان آنها سخن بگویند تا بتوانند در دل آنها نفوذ کرده و اشتیاق به مطالعه را در آنها برانگیزند.»

یک سو پدران، یک سو پسران

امروز، فاصله بسیاری میان پدر و مادرها و فرزندانشان وجود دارد و اگر والدین نتوانند این شکاف را پر کنند، بچه ها نمی توانند خانواده خود را الگو قرار دهند.

زهره موسی زاده، روان شناس نیز بر این باور است که شاعران و نویسندگان باید زبان کودک امروز را بدانند و نیازهای او را بشناسند و با ذهنیت بزرگسالان به سراغ او - که سرشار از تخیل و قدرت تجسم است - نروند. پدر و مادرها نیز باید به شناخت ذهن و زبان کودکان خود بپردازند و شکاف میان خود و آنان را پر کنند.

وی در این نشست با اشاره به فاصله موجود میان آموزش رسمی و غیررسمی گفت: «امروز بچه ها نمی توانند از آموزش رسمی لذت ببرند در حالی که آموزش غیررسمی، چیزی است که بر

باید تلاش کرد و به حمایت های مالی و معنوی از شاعران پرداخت علاوه بر این متولیان فرهنگی باید به ساخت و تجهیز کتابخانه های تخصصی کودک بپردازند و فضایی را پدید آورند که بچه ها بتوانند به آنجا مراجعه و کتاب های مورد علاقه خود را مطالعه کنند. این در حالی است که ما با کمبود کتابفروشی و کتابخانه های تخصصی کودک و نوجوان مواجهیم، از سوی دیگر، توزیع کتاب - به ویژه دفتر شعر - در کشور ما با مشکلات بسیاری روبه رو است؛ به این معنی که آثار تولید شده آن گونه که باید و شاید در اختیار کودکان قرار نمی گیرد و ارتباطی میان شاعر و مخاطب، پدید نمی آید. از این رو، به مرور جریان های شعری شاعری کم رنگ می شوند و حتی شاعران خوب کودک چون افسانه شعبان نژاد، شکوه قاسم نیا، اسدالله شعبانی و... به سمت داستان نویسی برای کودکان روی آورده اند؛ چراکه از شعر استقبال نمی شود.»

توجه به مسائل روز

امروزه همه چیز تغییر کرده و شاعران و نویسندگان نمی توانند با ذهنیت چند دهه پیش به سراغ کودکان و نوجوانان امروز بروند. انسیه موسوی، شاعر کودک و نوجوان نیز در ادامه برنامه با اشاره به این که بعضی شاعران و نویسندگان ما از کودکی و نوجوانی خود سخن می گویند، بدون آن که به نیاز و دنیای بچه های امروز فکر کنند گفت: «جهان امروز، دنیای ارتباطات است و خانواده و مدرسه، تنها منابع اطلاعاتی کودکان نیستند. روحیات کودک و نوجوان امروز نیز با روحیات نوجوانی که دو یا سه دهه پیش زندگی می کرده، تفاوت دارد و این در صورتی است که بسیاری از شاعران و نویسندگان ما به جای آن که برای این نسل سخن بگویند، کودکی و نوجوانی خود را تصویر می کنند و با ذهنیت خود به سراغ بچه هایی می روند که سبک زندگی و نوع نیاز و خواسته شان با دوران کودکی و نوجوانی شاعر متفاوت است.»

شاعران کودک و نوجوان باید مخاطبان خود را بشناسند و با آنها از نیکی و خوبی سخن بگویند. اگرچه این بدان معنا نیست که چشمان خود را بر حقیقت ببندند بلکه به این معنی است که فطرت انسان ها و گرایش آنها به خوبی و نیکی را فراموش نکنند.

بابک نیک طلب، شاعر کودک و نوجوان در کنگره شعر اجتماعی با عنوان «کودک، شعر و پیشگیری» که در سرای اهل قلم برگزار شد با بیان این مطلب گفت: «مردم به طور فطری دوست دارند خوب زندگی کنند و به سمت نیکی بروند و هنر شاعران این است که آنان را به سمت زیبایی سوق دهند؛ آن هم در جهانی که به سوی بدی و انحطاط می رود، زیرا شعر، هنر و ادبیات، راه های مختلفی را فراروی مردم جامعه می گذارد و از آنها می خواهد تا بهترین روش و کوتاهترین و درست ترین مسیر را برای رسیدن به مقصد انتخاب کنند.»

وی مستقیم گویی را گاهی لازم و ضروری دانست و افزود: «بخش عمده ای از مخاطبان، عامه مردم جامعه هستند و شاعران، نباید این جماعت انبوه را که به هدایت و نگاه تازه احتیاج دارند، فراموش کنند و به آن نپردازند و تنها بخواهند به تخیلات خود پروبال دهند و هر روز، بیش از پیش از مردم فاصله بگیرند.»

نیک طلب، سعدی را یکی از بزرگ ترین شاعران اجتماعی برشمرد و گفت: «کودکان امروز، سعدی را نمی شناسند و نه تنها با گلستان، بوستان و غزل سعدی که با بسیاری دیگر از شاعران بزرگ پارسی گوی هم بیگانه اند و این برعهده شاعران و نویسندگان امروز است که اشعار این بزرگان را با نیاز و زبان مخاطب امروز هماهنگ کنند، اگرچه روزنامه نگاران و برنامه سازان صدا و سیما نیز، نقش بسیار مهمی در شناساندن این گنجینه های غنی به کودکان و نوجوانان دارند.»

وی به مرگ تدریجی شعر کودک اشاره کرد و افزود: «شاعران خوب با شعر خود می توانند سلامت را به ارمغان آورند اما برای رسیدن به این عرصه

در این بیان صمیمی که توجه ویژه ای به گفتار دارد، تصویر عینی، گفتار و استعاره در هم می آمیزد و فضایی خاص را پیش روی مخاطب می گذارد، با این همه، استفاده شاعر از نماد و توصیف همان است که در اشعار کلاسیک فارسی می توان رد آن را پی گرفت: «روی گل سرخ، پر پروانه و شمع با قلم زندگی می نویسم. نمی دانم اما چه، چرا و برای چه کسی؟ تنهایی دانم که می خواهم بنویسم. به راستی اگر روی گل های گل سرخ بنویسم شاید باد آنها را پرپر کند، اگر بر تن شمع، شاید آب شود و اگر بر بال پروانه بنویسم شاید طوفانی بی رحم آن را با خود به دوردست ها ببرد و آن گاه من می مانم با دنیایی از نوشته هایی که از میان رفته اند پس چه بنویسم که باد، آتش و طوفان، هیچ کدام نتوانند نوشته هایم را نابود کنند؟» شاعر در اغلب شعرهایش بیانی روایی را مورد استفاده قرار می دهد، به گونه ای که گویی در حال خواندن قصه ای هستیم. روایت از جایی آغاز و در جایی پایان می یابد. شعر می خواهد بنویسم که در سطرهای بالا نقل شد، نمونه ای خوب برای این فضای روایت گونه در شعر است. این فضا را می توان در نثرهای رکابدار نیز پیگیری کرد. به عنوان مثال شعر «جای خالی تو» با این تصاویر آغاز می شود: «باز کنار پنجره نشستیم و در انتظار تو به گل های رز چشمه دوخته ام، اما این پنجره نه جاده ای و نه درختی دارد و...» نویسنده در اینجا به شرح فضایی متفاوت می پردازد که چندان با انتظاری که در قصه ها می خوانیم همسان نیست. در پایان این متن، راوی را در حال نوشتن همین متن می بینم.

«مجال حضور» در شمارگان ۱۲۰۰ نسخه، تابستان ۱۳۸۷ از سوی نشر مینا منتشر شده است.

بخش هایی از کتاب «مجال حضور» به نثرهای سمیرا رکابدار اختصاص دارد. نثر او نیز از حالات شاعرانه سود می جوید. در متنی که او آن را «انتظار» نام نهاده است، از دست هایی می نویسد که به سوی آسمان دراز شده اند و به مناجات مشغولند. شاعر نگران است که دست خالی برگردد و انتظارش به درازا بینجامد: «با همه همسازم، افسوس که هیچ کس همسازم نیست. در شب های سرد پاییز همراه باران می بارم، در غریبی یک پروانه شریکم، با بلبل های خوش نوا هم آوازم، با پرپر شدن گل می پژمرم و با غربت پاییز همصدایم. کاش تو هم چون باران می باریدی و ای کاش روزی از آن کوچه و از کنار آن درخت پیر گذر کنی و...»

در متنی دیگر، شاعر با استفاده از نماد پاییز، برگ های زرد، دریا و دلی که به آیین تشبیه شده، ما را وارد فضای ذهنی اش می کند. متن با عبارت «نه آغاز می شود. شاعر در حال ساختن فضایی اعتراض آلود است. او نمی خواهد خود را همراه زمانه و در آن گم کند. در میانه متن، او به بیان درونیاتش می پردازد و در نهایت با جمله ای که نشان دهنده اعتراض خاموش اوست، متن را پیش می برد: «نه، نمی خواهم باور کنم مثل برگ های زرد پاییز خرد می شوم. نمی خواهم در این دریایی زورقی بمانم تا غرق شوم. باور نمی کنم که کسی قلبم را شکسته و رها کرده باشد. هرگز نخواهم توانست نگاه های کینه جو را تاب بیاورم. هرگز نخواهم توانست با کسانی همراه باشم که بر من منت می گذارند. آه. دیگر حتی نمی توانم. برای خواسته هایم. قانونی بگذارم.»

سمیرا رکابدار در شعرهایش در حال گفت و گو با خویش است از این رو بیان و لحنی صمیمی را در شعرهایش همواره مورد توجه قرار می دهد.

گذری به «مجال حضور»، نوشته سمیرا رکابدار فرصت دیدن، دوباره دیدن

نگار نجات بخش: توصیف یکی از ابزارهایی است که شاعر با استفاده از آن به بیان احوال درونی درونیات خویش می پردازد. گاه این توصیف شکلی عینی و واقع گرا دارد و گاه شکلی استعاری به خود می گیرد و در قالب یک ترکیب استعاری، به نوعی تصویر زبانی منتهی می شود. در این شرایط شاعر با استفاده از امکانات زبانی موجود به بیان لحظاتی می پردازد که می توان آنها را گفت و گو با خویش دانست و اگر او موفق به این گفت و گو شود، به طور حتم از گفت و گو با جهان نیز روسفید بیرون خواهد آمد. سمیرا رکابدار در کتاب «مجال حضور» توجه ویژه ای به توصیف داشته است. او به خوبی می تواند از توصیف بهره بگیرد و اندیشه هایش را در قالب این تصاویر به نمایش بگذارد. به عنوان نمونه او در شعر «محکومیت در عشق» از نمادها و نشانه های کلاسیک ادبیات فارسی بهره می گیرد. در این شعر کوتاه، کوه به عنوان نمادی از استقامت، ابر نمادی از باروری، دریا نمادی از بقراری و پروانه نمادی از رسیدن است. شاعر اما در پایان به این نتیجه می رسد که هیچ چیزی در دنیا بی تدبیر آفریده نشده است و اگر چیزی گاه ظاهری ناخوشایند دارد، دارای خیرهای بسیاری است که ممکن در ظاهر به چشم نیاید.

گشت و گذار در نمایشگاه کتاب های خطی پزشکی

دستنوشته های حکیمان کهن

این اساس در سال ۸۵ شیوه نامه دایرة المعارف و در سال ۸۶ مدخل نامه آن به چاپ رسید که بر اساس آنها قوانین منظمی برای تدوین شیوه نامه شکل گرفت تا با پیروی از این الگوی واحد، تدوین آن به اطناب و بیراهه کشیده نشود.

قاسم لو تصریح کرد: بعد از شیوه نامه و مدخل نامه نوبت به گزیده تصاویر تاریخ پزشکی رسید که کار جمع آوری ۳۰۰ تصویر شامل عکس و نقاشی با مسوولیت من و همت گروهی از همکاران انجام شد؛ گروهی که برای تدوین فرهنگنامه زحمات زیادی را متحمل شدند و بدون همکاری آنان چنین کاری امکان پذیر نبود. این عکس ها قرار است در فرهنگنامه مورد استفاده قرار گیرد و براساس آنها تصاویر دیگری به مجموعه اضافه می شود.

قاسم لو در مورد منابع مورد استفاده نیز گفت: از آنجا که فرهنگنامه رویکردی تاریخی دارد حوزه مطالعه منابع ما بسیار وسیع است و علاوه بر منابع علم پزشکی، منابع تاریخی فراوان و کم نظیر را نیز دربرمی گیرد که ماسعی کرده ایم با جمع آوری بیشتر آنها، یک شبکه کتابخانه ای مکتوب و الکترونیک در این حوزه ایجاد کنیم.

وی به این نکته اشاره کرد که از سال ۸۳ کار تدوین فرهنگنامه آغاز و برای اتمام آن یک چشم انداز چهار ساله در نظر گرفته شده که سال های ابتدایی آن به تهیه شیوه نامه چگونگی تدوین و مدخل نامه گذشت. فرهنگنامه قرار است در چهار جلد بر اساس حروف الفبا منتشر شود که سال آینده اولین جلد آن منتشر خواهد شد.

قاسم لو همچنین در این گفت و گو به حضور مؤثر جوانان در تدوین فرهنگنامه اشاره کرد و گفت: ما روی جوانان سرمایه گذاری زیادی انجام دادیم و تا به حال هم در مورد تحقیق و ارائه مقاله از سوی آنان پاسخ خوبی گرفته ایم و این در مورد کار بزرگ و تخصصی ای مانند فرهنگنامه علوم پزشکی نکته حائز اهمیتی است. وی در ادامه به نمایشگاه کتب خطی طب سنتی در کتابخانه ملک که به پیشنهاد فرهنگستان علوم پزشکی مراسم رونمایی از کتاب گزیده تصاویر بر برگزار کرده اشاره کرد و گفت که این نمایشگاه تا ۱۱ آبان ادامه دارد. وی در پایان از همه محققان و پژوهشگران دعوت کرد در صورت تمایل به سایت اینترنتی: www.ams.ac.ir/encm مراجعه و در مورد فرهنگنامه اطلاعات لازم را کسب و کتاب مدخل نامه و شیوه نامه را به صورت آنلاین مطالعه یا آنها را دانلود کنند.

آن به سه زبان انگلیسی، عربی و فارسی صورت گرفته است و همه کشورهای جهان می توانند از این کتاب استفاده کنند. امیدوارم این اثر موجب سرفرازی جهان اسلام و ایران شود.

گزیده تصاویر تاریخ پزشکی اسلام و ایران
کتاب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی اسلام و ایران که تصاویر نسخ خطی متعدد و قدیمی را دربردارد به پیشنهاد گروه طب اسلامی و سنتی فرهنگستان علوم پزشکی تدوین شده است. این کتاب تصاویر بی نظیری از نسخه های خطی پزشکی را در خود جای داده است و این تصاویر در دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران نیز منتشر خواهد شد که در دسترس محققان، پزشکان و پژوهشگران قرار خواهد گرفت.

یکی دیگر از محققانی که در این مراسم حضور داشت فرید قاسم لو عضو گروه طب سنتی و اسلامی فرهنگستان علوم پزشکی بود که کار گردآوری و تدوین کتاب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی اسلام و ایران را بر عهده داشته است. وی که در رشته زبان و ادبیات فارسی تحصیل کرده است در گفت و گو با کتاب هفته گفت: از آنجا که دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران با برنامه ریزی و تدوین چشم انداز پیش می رود در فواصل زمانی مختلف برای آگاهی از چگونگی و شرایط پیشرفت آن کتابی به چاپ می رسد که علاوه بر جنبه اطلاع رسانی از آنها به عنوان منبع در این دایرة المعارف استفاده می شود، بر

نخست قرار بگیریم. رئیس گروه طب اسلامی و طب سنتی فرهنگستان علوم پزشکی ایران یادآور شد: ایرانیان درجه بسیار شایسته ای در زمینه هنر اسلامی و ایرانی دارند و زمانی این درجات علمی به دست می آید که بتوانیم مدرک ارائه دهیم.

دکتر علی اکبر ولایتی از دیگر میهمانان و سخنرانان نشست رونمایی و یکی از دست اندرکاران تدوین دایرة المعارف تاریخ پزشکی بود. وی در سخنانش به این موضوع اشاره کرد که: دایرة المعارف تاریخ پزشکی اسلام و ایران به غریبی ها نشان می دهد که کیسه فرهنگی ایران و اسلام تهی نیست و ما با ارائه مدارک بیشتر در زمینه های تخصصی و علمی، به درجات بالاتری دست خواهیم یافت.

تعدادی از میراث فرهنگی و مفاخر کشور ایران از سوی کشورهای دیگر مصادره می شود و آنها این مفاخر را به نام خود منتقل و موجبات رنج و نگرانی این آب و خاک را فراهم می کنند.

دکتر ولایتی با تأکید بر اینکه باید در زمینه تولید و انتشار کتاب های مرجع و دانشنامه های علمی و فرهنگی بیشتر تلاش شود افزود: دایرة المعارف ها دو دسته هستند؛ دسته نخست دانشنامه هایی هستند که مانند دایرة المعارف جهان اسلام به همه موارد در زمینه جهان اسلام می پردازند و دسته دیگر دانشنامه های تخصصی مانند دایرة المعارف خاورمیانه هستند که به طور تخصصی تنها مسأله خاورمیانه را دربردارد. دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران نیز جزو دسته دوم دانشنامه های تخصصی به شمار می رود که به شکل اختصاصی به گردآوری مسائل حوزه پزشکی می پردازد.

وی افزود: تدوین دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران را که گروه طب اسلامی و سنتی فرهنگستان علوم پزشکی ایران بر عهده گرفته، کار جدیدی است که تکراری محسوب نمی شود و می توان ادعا کرد کشور ایران کاری نو و غیر تکراری را در دست تدوین دارد.

دکتر ولایتی که خود از جمله پژوهشگرانی است که آثار علمی متعددی را در تالیف کرده خاطر نشان کرد: دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران شامل ۲۰۰۰ مدخل خواهد بود که در ۴۰۰۰ صفحه گردآوری می شود و دلایل محکم خود را دربردارد و گردآوری اسناد خطی در این کتاب نفیس، شناسنامه بسیار خوبی برای تمدن باشکوه ایران به شمار می آید. وی افزود: کتاب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی ایران و اسلام مجموعه ای مصور است که پانویسی

یکشنبه گذشته اتفاق مبارکی در کتابخانه و موزه ملی ملک رخ داد و حال و هوای دلنشینی به این کتابخانه نامدار قدیمی بخشید. عده ای از اهالی علم و ادب دور هم جمع شدند تا علاوه بر بازدید از نمایشگاه نسخ خطی علوم پزشکی کتابخانه ملک در نشست رونمایی کتاب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی اسلام و ایران شرکت کنند.

در مراسم رونمایی از کتب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی اسلام و ایران دکتر ایرج فاضل رئیس فرهنگستان علوم پزشکی ایران گفت: در سال ۱۳۸۳ فرهنگستان علوم پزشکی ایران به پیشنهاد گروه طب اسلامی و طب سنتی، تدوین یک مجموعه مرجع برای امور پزشکی را با نام دایرة المعارف تاریخ پزشکی اسلام و ایران پایه گذاری کرد که از جمله آنها کتاب گزیده تصاویر تاریخ پزشکی ایران و اسلام است.

وی افزود: دایرة المعارف تاریخ پزشکی اسلام و ایران مجموعه بزرگی است که طی ۱۰ سال گردآوری خواهد شد و گروه طب اسلامی و سنتی فرهنگستان علوم پزشکی با نهایت جدیت تدوین این مجموعه را پی گرفته و پیشرفت بسیاری نیز در این زمینه داشته است.

فاضل همچنین به این نکته اشاره کرد که در این مدت، کتاب های پیش درآمد نفیسی در این زمینه منتشر شده که می توان به "شیوه نامه دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران" اشاره کرد. هدف از تهیه شیوه نامه برای دایرة المعارف، انتقال تجربه در طول روزگار به نسل های بعدی جامعه فرهنگی و دانشگاهی است و کتاب شیوه نامه با مراجعه و مطالعه دیگر شیوه نامه های موجود و با استفاده از تجربه اصحاب دایرة المعارف نویسی، پدید آمده است.

رئیس فرهنگستان علوم پزشکی از کتاب دیگری به نام مدخل نامه دایرة المعارف پزشکی اسلام و ایران که به کوشش گروه طب اسلامی و طب سنتی فرهنگستان علوم پزشکی گردآوری شده است، نام برد که این مدخل نامه از پنج قسمت مقدمه، فهرست الفبایی مدخل ها، فهرست موضوعی آنها، روابط درونی موجود بین مدخل ها و فهرست کتاب ها و منابعی که برای استخراج مدخل ها مورد بازیابی قرار گرفته اند، تشکیل شده است.

وی در بخش دیگری از سخنانش در مورد اسلام و هنر اسلامی گفت: در هنر اسلامی، ایرانیان در درجه خوبی قرار دارند و ما با ارائه دانشنامه تخصصی تاریخ پزشکی اسلام و ایران، می توانیم در درجه

مروری بر «فرهنگ اصطلاحات ژنتیک»

جهان اسرار آمیز ژن ها

مهستی خیری

فرهنگ اصطلاحات ژنتیک نام کتابی است که ویراست دوم آن از سوی انتشارات حیان به چاپ رسیده است.

این کتاب به وسیله یکی از دانشجویان دکترای رشته ژنتیک پزشکی به نام رامین رادپور و با همکاری دکتر اصغر حاجی بیگی، فریدبرزاده و فرزاد فروهر خو تالیف شده است.

این روزها علم ژنتیک چنان اهمیتی پیدا کرده که اغلب متخصصان و حتی عموم مردم آن را به عنوان دوی بسیاری از دردهای بی درمان می دانند.

دانشمندان و محققان به کمک این علم توانسته اند علل بسیاری از بیماری ها و اختلالات در انسان ها و همچنین سایر موجودات زنده را شناسایی کرده و در صدد رفع آنها باشند به طوری که این دانش دریچه ای را به سوی آینده ای متفاوت در علوم پزشکی و کشاورزی باز کرده است.

افزایش فعالیت های تحقیقاتی در دنیا، گستره واژگان این دانش را به گونه ای افزایش داده که بیشتر دانشجویان و متخصصان کشور ما راهی جز استفاده از واژگان اصلی ندارند. در واقع اتفاقی که در مورد واژگان علوم مختلف افتاده در مورد علم ژنتیک هم صادق است. حجم زیادی از واژگان که به موقع معادل یابی نشده اند و عدم برنامه ریزی های مناسب برای استفاده از متخصصان برای واژه گزینی های مناسب از جمله دلایلی است استادان ترجیح می دهند از همان واژه های زبان اصلی استفاده کنند.

تالیف چنین فرهنگ اصطلاحاتی در خصوص ژنتیک از سوی یکی از دانشجویان این رشته نشان دهنده نیازی است که در بین این گروه احساس شده به طوری که یکی از دانشجویان فعال را به تولید چنین

مجموعه ای تشویق کرده است.

موفقیت این کتاب در کسب جوایز مختلفی مانند مولف برگزیده دهمین دوره کتاب سال دانشجویی، رتبه سوم هشتمین جشنواره جوان خوارزمی و رتبه اول دوازدهمین جشنواره علوم پزشکی رازی گواه بر این است که مولف در ارائه کتابی که نیاز آن برای جامعه پزشکی مشهود بود، قدمی اساسی برداشته است.

مولف در مقدمه این کتاب چنین آورده است: در برگردان واژه های بیگانه به زبان فارسی سعی بر این بوده که ضمن حفظ امانت در کلام برای هر یک از مفاهیم کاربردی نیز معادلی درخور و شایسته زبان و ادبیات فارسی استفاده شود. از آنجا که واژه های مورد استفاده در ژنتیک بی شمار بوده و عمر آن متجاوز از چندین سال نیست به همین دلیل در چاپ نخست آن کارآمدترین و جدیدترین آنها گردآوری شده است.

لازم به ذکر است به منظور درک بهتر معانی لغات مولف از شکل ها و جداول مختلفی نیز استفاده شده و بانک های اطلاعاتی متعددی نیز در انتهای کتاب به علاقه مندان این حوزه معرفی شده است.

منطق و ذهن در حکمت صدرا

یکی از ارکان عمده فلسفه و هر دانش دیگر، مقایسه آراء دانشمندان و نظریه پردازان آن دانش با یکدیگر است که در فلسفه، این موضوع اهمیت بیشتری می یابد. نگاه تطبیقی در فلسفه، علاوه بر این که شناخت نقاط ضعف و قوت نظریه هارا در پی دارد، در درک بیشتر و بهتر نظریه ها نیز به مخاطب یاری می رساند چرا که اساسا مخاطب گاه در درک برخی مفاهیم غامض فلسفی یک مکتب با مشکل مواجه می شود. از سوی دیگر نباید از خاطر برد که اگر فیلسوف فقط عالم به مکتب خود باشد، نقص آن را به خوبی در نمی یابد.

با مطالعه فلسفه های غربی پس از رنسانس اروپا، کم و بیش پرسش ها و اشکالاتی برای متخصص مکاتب فلسفه اسلامی مطرح می شود و گاه در برخی از مکاتب غربی قدیم و جدید نقص هایی به چشم می خورد که فیلسوف و متفکر جست و جوگر اسلامی را از فلسفه های غربی مایوس می سازد.

از سوی دیگر برای فیلسوفان و متفکران خارج از حوزه فلسفه اسلامی ابهام ها و پرسش هایی به وجود می آید. ماجرای گفت و گوی تفکر اسلامی با تفکر غربی موضوعی است که طی سال های اخیر مورد استقبال هر دو طیف قرار گرفته و این استقبال تا جایی پیش رفته که هفته یا ماهی نیست که یک اثر در حوزه مطالعه تطبیقی اندیشه متفکران اسلامی با فیلسوفان غربی منتشر نشود.

در میان متفکران اسلامی نیز شاید بتوان از ملا صدرا به عنوان یکی از اصلی ترین فیلسوفانی یاد کرد که در نگاه و نظر غربیان و پژوهشگران فلسفه اسلامی بیشترین امکان گفت و گو با فیلسوفان غربی از جمله هایدرگر، کانت و... را داراست که نشان از پویایی تفکر صدرایی دارد.

چندی است که بنیاد حکمت اسلامی صدرا به همت دکتر سید محمد خامنه ای عزم خود را جزم کرده تا به این گفت و گو سویه علمی و سازمان یافته تری ببخشد و برگزاری همایش های جهانی حکیم ملا صدرا وجه بارز این تلاش است. طبعاً باید پذیرفت که وقتی مقاله یا اثری در یک همایش پذیرفته می شود، نشان از تلاش مولف و پژوهشگری دارد که عموماً سعی خود را بر جزئیات تفکر یک اندیشمند گذاشته و حاصل تلاش خود را به صورت علمی و در اوج ایجاز ارائه کرده است از این حیث می توان مدعی شد که مقالات موجود در مجموعه ای که به مناسبت برگزاری یک همایش منتشر می شود قابل اعتمادتر است.

اما مجموعه ای که در این مجال از آن سخن می رود حاصل برگزاری دومین همایش بین المللی حکیم ملا صدراست که اول خردادماه ۱۳۸۳ در تهران برپا شد و تاکنون محصول این همایش در چهار مجلد زیر نظر رئیس بنیاد حکمت اسلامی صدرا روانه بازار شده است. در مجلد چهارم از این مجموعه مقالاتی از دکتر ضیاء موحد، یان ولسکی، سرجی گرین، استفن بورگ، دکتر امیرعباس علیز مانی و... در حجمی بالغ بر پانصد صفحه گرد آمده و نویسندگان مباحثی را در سه حوزه دین، منطق و ذهن در اندیشه ملا صدرا مطرح کرده اند.

این کتاب در سال جاری با شمارگان دو هزار نسخه از سوی انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا روانه بازار شده است.

این کتاب در سال جاری با شمارگان دو هزار نسخه از سوی انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا روانه بازار شده است.

این کتاب در سال جاری با شمارگان دو هزار نسخه از سوی انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا روانه بازار شده است.

این کتاب در سال جاری با شمارگان دو هزار نسخه از سوی انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا روانه بازار شده است.

با مانی صالحی علامه در باره مجموعه متون مقدس بنیادین

نجوا در سپیده دم رازهای جهان

زمانی که مجلد اول مجموعه کتاب های متون مقدس بنیادین از سراسر جهان اثر میرچا الیاده با برگردان مانی صالحی علامه روانه بازار نشر شد کسی تصور نمی کرد که مترجم عزم جزم کرده تا این مجموعه را به سامان برساند تا این که آخرین مجلد این کتاب با محور قراردادن مباحثی نظیر مرگ، زندگی پس از مرگ و... و تعقیب این مفاهیم در لابه لای متون مقدس از سوی انتشارات فراوان منتشر شد. بر مبنای اطلاعات منتشر شده از سوی دبیرخانه کتاب فصل، مجلد چهارم اثر حاضر جزو چند اثر راه یافته به مرحله نهایی کتاب فصل بهار ۱۳۸۷ و در حال داوری است. مانی صالحی علامه در گفت و گوی حاضر از انگیزه های برگردان این کتاب می گوید.

آقای صالحی به عنوان اولین سوال می خواستم از انگیزه های برگردان این مجموعه برایمان بگویید. چه شد که سراغ ترجمه این مجموعه که ظاهر حدود سه سال به طول انجامید رفتید؟ ترجمه ای که به هر حال با دشواری های زیادی همراه بوده است.

از جوانی علاقه خاصی به مطالعه تاریخ ادیان و اساطیر داشتم و کتاب های مختلفی را که در این زمینه به دستم می رسید با اشتیاق مطالعه می کردم. بعدها که سیر حوادث روزگار قلم ترجمه به دستم داد و کار ترجمه را به صورت حرفه ای آغاز کردم هم میل داشتم آثاری در این زمینه را ترجمه کنم و بنابراین بعد از ترجمه تعدادی کتاب های مختلف از قبیل اشعار و سرودهای گروه های موسیقی و چند رمان و داستان که بیشتر برای راه خود باز کردن در بازار و کسب درآمد معاش بود، در اولین فرصتی که به دست آوردم، کتابی از میرچا الیاده که قبلاً با نام و کارهایش آشنایی داشتم را در برنامه کارم قرار دادم که کتابی مختصر (حدود ۲۰۰ صفحه) بود تحت عنوان از جادو در مانگران تا اسلام که جلد چهارم مجموعه ای به نام از ادیان ابتدایی تا ذن به شمار می رفت که البته خود کتابی مستقل بود. البته آن کتاب با عجله و تحت شرایط نامناسبی به چاپ رسید و منتشر شد که به هیچ وجه خود را راضی نکردم اما موضوع کتاب نظر مرا جلب کرد و جست و جو برای یافتن سه مجلد دیگر را آغاز کردم و سرانجام دوستی که می خواست لطفی به من کرده باشد در خارج از کشور چاپ جدیدی از همان مجموعه را برایم پیدا کرد که خود مولف در زمان حیاتش هر چهار مجلد را در یک مجلد تجدید چاپ کرده بود بنابراین دلایل اقتصادی نمی توانستم همه کتاب را یک جا ترجمه کنم و به دست ناشر بسپارم بنابراین در پیروی از چاپ اولیه کتاب آن را به چهار مجلد تقسیم کردم و این بار بعد از حدود ده سال تجربه در کار ترجمه و فارسی نویسی و با اشتیاقی که به اساطیر و تاریخ ادیان داشتم و با همکاری های مفید و حمایتگر ناشر محترم، حداکثر تلاش خودم را کردم تا ترجمه خوبی را از این اثر که بعضی عناوین آن برای اولین بار به فارسی منتشر می شد ارائه دهم.

اما آن چه که عموماً ذهن را به خود مشغول می کند و در اینجا در هیئت یک پرسش مطرح می شود، مواجهه شما با متون مقدس است. چرا که اساساً برگردان متون مقدس با دشواری های فراوانی همراه است و مهم تر این که متن مورد استفاده شما نیز انگلیسی است نه به زبان اصلی و این کار طبعاً این موضوع را - به خصوص در مورد فهم مقاصد

گزاره های دینی - دشوار می کند!

مجموعه چهار جلدی متون مقدس بنیادین شامل متون مقدس ادیان و روایات شفاهی و مکتوب ملل مختلف است که به صورت موضوعی طبقه بندی و ارائه شده است. در ارتباط با متونی که قبلاً از زبان اصلی به زبان فارسی ترجمه شده بود، از همان ترجمه های موجود استفاده کرده ام که در انتهای هر بخش منبع مورد استفاده معرفی شده است. بعضی ترجمه ها هم (مثلاً در ارتباط با متون بودایی) که به نظر رسا و گویا نبود را دوباره از متن انگلیسی ترجمه کردم و در مواردی که ترجمه های فارسی موجود با متن انگلیسی تفاوت های فاحش داشت. ترجمه فارسی را مرجع قرار دادم و حتی المقدور اختلافات را در حاشیه ذکر کردم. عمده کار من به عنوان مترجم، ترجمه روایات دینی و اساطیری اقوام بومی استرالیا و آفریقا و آمریکای جنوبی و آسیای مرکزی بود که قبلاً نظیرشان را به زبان فارسی ندیده بودم. بعضی متون کهن از جمله داستان های اساطیری مصر و بین النهرین باستان هم بود که سعی کردم با مطالعه آثار مشابهی که در این زمینه به فارسی منتشر شده بود، حتی المقدور ترجمه خوب و روانی ارائه دهم. یکی از مسائلی که شما در مقدمه مجلد چهارم به آن اشاره داشتید، انتخاب و گنجاندن بخش هایی از متن کتاب مقدس (عهد عتیق و عهد جدید) به کتاب حاضر است. حال پرسش من این است که وقتی خود الیاده این بخش را به کتاب نیفزوده چه نیازی به افزودن آن از سوی شما احساس می شد؟ مولف در مقدمه جلد اول اظهار داشته که این مجموعه را برای دانشجویان و دستداران تاریخ ادیان گردآوری کرده و از آنجا که کتاب در آمریکا (میرچا الیاده استاد تاریخ در دانشگاه شیکاگو بود) چاپ شده، نیازی به نقل از کتاب مسیحیان که در آنجا در دسترس همه بوده، ندیده است اما در ترجمه فارسی احساس کردم بهتر است طبق همان روالی که مولف در موضوعات مختلف داشته، بخش هایی را اضافه کنم تا برای خواننده فارسی زبان، کتاب کامل تری تهیه شود و البته اینها را در ضمیمه آورده ام که از متن اصلی متمایز باشند.

در این بخش از گفت و گو می خواهم به یک موضوع مشخص یعنی انگیزه الیاده به عنوان یک پژوهشگر ادیان و متخصص رشته ادیان تطبیقی بپردازیم. مقصود الیاده از موضوع بندی این کتاب و گزینش

گزاره هایی از ادیان مختلف ذیل موضوعات و مفاهیم چالش برانگیزی چون مرگ، زندگی پس از مرگ زندگی جاوید و... چه بوده است؟ و به عبارت بهتر الیاده در این کتاب دنبال چیست؟

این سوال را الیاده باید جواب دهد. من فقط می توانم نظر خودم را به عنوان مترجم یکی از آثار بی شمار الیاده مطرح کنم خصوصاً این که آشنایی خاصی با بقیه آثار و اندیشه و باورهایش ندارم. به نظر من رسد الیاده با فراهم آوردن این مجموعه و گزینش این قطعات خاص از متون و روایات یعنی اقوام و ملل مختلف در زمان های مختلف (از دوران باستان تا کنون) بدون آن که از خودش چیزی اضافه کند، می خواهد خصوصاً به مردم ماشین زده غرب و غربزدگان در عصر حاضر نشان دهد که باورهای معنوی جزو نیازهای ضروری انسان است و بدون آن بشر نمی تواند جای پای محکمی در این زندگی و جایگاه مورد قبولی در این پهنه بیکران هستی برای خود قائل شود.

همچنین به نظر می رسد الیاده با نحوه گزینش خود از متون و روایات دینی مختلف می خواهد ریشه یا منشاء واحد همه ادیان را نشان دهد و در واقع می خواهد بگوید که همه این اختلافات در ظاهر است.

موضوعات مطرح شده در این تقسیم بندی بر چه اساسی ساماندهی شده اند و به عبارتی الیاده در این تقسیم بندی چه قصدی را دنبال می کند؟

به نظر من رسد موضوعاتی که فکر می کرده مورد علاقه مردم است و هر کسی می خواهد درباره شان بیشتر بداند را انتخاب کرده است و شاید موضوع بحث هایی بوده که قبلاً با دانشجویان و خوانندگان داشته است.

اما شما از قول الیاده نقل کردید که او این مجموعه را برای استفاده دانشجویانش انتخاب کرده است. این چیزی است که خودش در مقدمه گفته اما اگر فقط برای دانشجویانش بود می توانست جزو کتب درسی چاپ شود. البته هر جوینده دانشی رامی توانیم دانشجو بدانیم و حتماً نباید در دانشگاه به دنبال دانشجو بگردیم.

... و نکته آخر امیدوارم کتاب خوب و مفیدی را در دسترس خوانندگان قرار داده و کار ترجمه ام را به درستی انجام داده باشم.

با علیرضا طیب و «ماهیت متحول سیاست خارجی»

دیپلماسی برای تمام فصول

دولت‌ها از طرفی به دنبال امتیازگیری و حفظ منافع کشورشان هستند و از طرف دیگر نماینده نگرش ملتشان. نویسنده چه نسبتی بین این دو وجه (یکی واقعی و دیگری آرمانی) می‌بیند؟

نویسنده اذعان دارد که دیدگاه واقع‌گرایانه ناب یا اصطلاحاً سیاست قدرت (همان امتیازگیری صرف) نمی‌تواند راهگشا باشد و خودش قائل است که سیاست خارجی دارای جنبه‌های هنجاری و تجویزی هم هست. وی در چند جای کتاب بر این مسئله متمرکز می‌شود که مسئولیت هر کشور نسبت به کشورهای دیگر از نظر هنجاری، در چه حد است. هیل تحت عنوان «واقع‌گرای لیبرالی» نظریه‌ای را به طور تلویحی در کتاب طرح می‌کند که آمیزه‌ای است از سیاست قدرت (در حالت واقع‌گرایانه) و حالت آرمان‌گرایانه. به لحاظ تاریخی ما می‌دانیم که مثلاً «جامعه ملل» سابق که نمود نگرش آرمان‌گرایانه است، در عرصه مدیریت بین‌المللی با شکست روبه‌رو شد. از سوی دیگر، واقع‌گرای محض نیز راه به نظام‌های بی‌طرفی می‌برد. نویسنده کتاب معتقد است که سیاست خارجی باید راه بینابین این دو را در پیش گیرد و میان واقعیت‌هایی که نمی‌توان از آنها چشم پوشید و مسئولیت‌های اخلاقی که به هر حال بر ذهن و وجدان بشر سنگینی می‌کند وجه اشتراکی به وجود آورد.

به آنها پرداخته. بحث کنش یا اقدام در سیاست خارجی، بحث انتخاب و بحث مسئولیت. خواننده با مطالعه این موضوعات که عمدتاً در نیمه دوم کتاب بررسی شده‌اند، پاسخ مناسبی برای این قبیل سوالات می‌یابد.

می‌دانیم که در فضای سیاست خارجی و دیپلماسی،

داخلی است و دیگری توانایی برقراری رابطه با دولت‌های دیگر یعنی رابطه دولت و سیاست خارجی آنقدر تنگاتنگ است که در تعریف دولت مداخله می‌کند و بروز می‌یابد.

اگر سیاست خارجی را تابعی از دو متغیر امور داخلی و فضای خارجی بدانیم، تاثیر اولی تا حدودی مشخص است؛ اما میزان تعیین‌کنندگی معادلات بین‌المللی تا چه حد است؟

طبق مبنایی که طرح شده به هر حال سیاست داخلی و نظام بین‌الملل - هر دو - در شکل‌گیری سیاست خارجی موثرند. اما این که چه سهمی به هر کدام تعلق می‌گیرد، نویسنده بر آن است که تعمیم‌های بسیار کلی ما را به جایی نمی‌رساند بلکه بهتر است نظریه‌های میانبر را در پیش بگیریم. یعنی دریایم با یک کلید نمی‌توان به این پرسش پاسخ داد. باید سیاست خارجی هر کشور را مورد به مورد تحلیل کنید تا ببینید سهم هر عامل چقدر بوده است. ولی مسلماً این دو رکن ذکر شده در وضعیت سیاست خارجی تعیین‌کننده‌اند. کریستوفر هیل جمله‌ای در کتابش دارد که می‌گوید: «سیاست خارجی از ریشه‌های داخلی برخوردار است و سیاست داخلی هم از عوامل خارجی تاثیر می‌پذیرد. شاید بتوان گفت این دو، یعنی امور داخلی و خارجی، یک طیف را تشکیل می‌دهند؛ اما در جایی رنگ و صبغه سیاست داخلی قوی‌تر است و در جای امور خارجی برجسته‌تر است، اما به طور کلی مرزبندی مشخصی ندارند.

بحث را کمی انضمامی‌تر بی‌گیریم. کشورها و دولت‌هایی که موضع نظری و عملی مخالف نسبت به گرایش حاکم بر فضای بین‌المللی دارند، تا چه حد می‌توانند در سیاست خارجی موثر واقع شوند؟

نویسنده در نگاهی که به مسئله سیاست خارجی دارد، آن را بیشتر نوعی فعالیت می‌داند تا نحوه‌ای نگرش یا دیدگاه؛ به همین دلیل می‌توان سیاست خارجی را با هر نوع موضع سیاسی همراه کرد؛ خواه لیبرالیستی یا تجدید نظرطلبانه. اما این که دولت‌هایی که نگرشی متفاوت با نگرش غالب بر نظام دارند، چگونه می‌توانند از سیاست خارجی خود برای تعامل تاثیرگذار بر نظام بین‌الملل استفاده کنند؛ این برمی‌گردد به مباحثی که نویسنده در این کتاب مفصلاً

سیاست خارجی و روابط بین‌الملل یکی از شاخه‌های مهم و کاربردی در علوم سیاسی است و از آنجا که این رشته ماهیتی نظری - عملی دارد، می‌تواند در مورد مسائل و مشکلات جهانی در عرصه‌های دیپلماتیک راهگشا واقع شود؛ از این رو توجه به آن همواره در حال فزونی است. کتاب «ماهیت متحول سیاست خارجی» نوشته کریستوفر هیل، ترجمه علیرضا طیب و وحید بزرگی که انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی آن را روانه بازار کرده، گامی در راستای تحقق این هدف است و می‌تواند منبعی مناسب برای فارسی‌زبانان باشد. علیرضا طیب، پژوهشگر علوم سیاسی، ترجمه بیش از هفتاد درصد حجم این اثر را بر عهده داشته است.

اولین چیزی که در این کتاب جلب توجه می‌کند، مفهوم «تحول» است. چرا این مفهوم در کتاب به این اندازه پررنگ است؟

نویسنده، سیاست خارجی را در مفهوم گسترده آن، این گونه تعریف می‌کند: «سیاست خارجی به این مسئله می‌پردازد که گروه‌های سازمان یافته و حداقل تا حدودی بیگانه با یکدیگر، چگونه با هم ارتباط برقرار می‌کنند؟ اما پویایی این سیاست خارجی به دو وجه برمی‌گردد؛ یکی نظام بین‌المللی و دیگری بازیگرانی که در این نظام ایفای نقش می‌کنند. تغییر در نظام بین‌المللی با توجه به بازه‌های زمانی بزرگ تری صورت می‌گیرد، در حالی که تغییر بازیگران درون نظام گاهی خیلی سریع و پیش‌بینی‌ناپذیر است. در واقع از همین دو منظر است که نویسنده بحث «ماهیت متحول» سیاست خارجی را مطرح می‌کند. یعنی پویایی نظام بین‌المللی و بازیگران آن، موجب می‌شود که سرشت سیاست خارجی پویا و متحول باشد زیرا سیاست خارجی، حلقه رابطی است بین سیاست داخلی از یک سو و نظام بین‌المللی از سوی دیگر. در مورد تغییرات بافت بین‌المللی، نویسنده مشخصاً به سه فرآیند پایان جنگ سرد، جهانی شدن و زیر سوال رفتن نظام دولت‌های ملی (nation-states) اشاره می‌کند.

یکی از مباحث مهم کتاب، ارتباط بین دولت و سیاست خارجی است. نویسنده پیوند میان این دو را چگونه تبیین می‌کند؟ همان‌طور که اشاره شد، نویسنده سیاست خارجی را حلقه رابط بین نظام داخلی یک کشور و نظام بین‌المللی می‌داند. هر دولتی مجموعه اهدافی را مد نظر دارد و چون تنها با اتکا به اهرم‌های داخلی نمی‌تواند آنها را محقق کند و در واقع تحقق

آنها وابسته به محیط بین‌المللی است، سیاستی را در پیش می‌گیرد که عملی شدن این اهداف را در عرصه بین‌المللی تسهیل کند. طبق نظر نویسنده، تحلیل سیاست خارجی به بررسی انگیزه‌های رفتار بازیگران بین‌المللی به ویژه دولت‌ها می‌پردازد. وی تأکید فراوانی بر فرآیند تصمیم‌گیری دارد تا به پشت پرده ظاهر امور که مردم معمولاً از آن مطلع می‌شوند، رخنه کند. محور او نیز فرضیه‌ای است که می‌گوید پرونداد سیاست خارجی را تا حدودی سرشت نظام تصمیم‌گیری داخلی کشور تعیین می‌کند.

در این فرآیند رابطه بین دولت و سیاست خارجی شفاف‌تر می‌شود، از طرفی، حداقل شرایطی که نویسنده برای یک دولت قائل است، یکی مشروعیت

فراخوان

خانه کتاب در نظر دارد تکمیل بانک اطلاعات کتاب خود را به متخصصان و شرکت‌های خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی واگذار نماید.

متخصصان و شرکت‌هایی که علاقمند به همکاری هستند، برنامه و هزینه پیشنهادی خود را در دوره‌های زمانی، از ابتدای چاپ تا پایان سال ۱۳۴۴، از ابتدای سال ۱۳۴۵ تا پایان ۱۳۵۶، و از ابتدای ۱۳۵۷ تا کنون، با توجه به نکات زیر به آدرس مؤسسه ارسال فرمایند:

- ۱- فیلدهای اطلاعاتی مورد نیاز برای هر عنوان:
 - فیلدهای اطلاعاتی عنوان کتاب، پدیدآورندگان، جنس و نقش آنها (اعم از نویسندگان، مترجمان، ویراستاران، تصویرگران و ...)، موضوع‌ها، شماره رده‌دهی دیویی، ناشران، محل نشر، سال نشر، بها، تیراژ، زبان اثر، نوع اثر، قطع، تعداد صفحه، شماره جلد، عنوان دوره، شابک، برای هر رکورد ضروری است.
 - فیلدهای تاریخ تولد و وفات پدیدآورندگان، زبان ترجمه، گروه سنی، نوع جلد، نوبت ویرایش، واژه نامه و کتاب نامه و نماد، عنوان عطف و عنوان به انگلیسی، و عنوان روی جلد در صورت موجود بودن روی کتاب باید در نرم افزار وارد شود.
 - ۲- برای اختصاص رده‌دهی دیویی از ویرایش ۲ رده‌بندی دهدهی دیویی استفاده شود.
 - ۳- برای آوردن مشخصات توصیفی بر اساس قواعد فهرست نویسی انگلو امریکن و قواعد فهرست‌نویسی کتابهای فارسی کتابخانه ملی ایران، اقدام شود.
 - ۴- برای مستند کردن اسامی مولفان و پدیدآورندگان از «مستند مشاهیر و مولفان» از انتشارات کتابخانه ملی استفاده شود.
 - ۵- برای اختصاص موضوع‌ها از آخرین ویرایش «سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه ملی» و Subject Heading کتابخانه کنگره آمریکا استفاده شود.
 - ۶- برای مستند کردن اسامی تالکان‌ها (سازمان‌ها) از «مستند اسامی سازمان و مراکز»، از انتشارات کتابخانه ملی استفاده شود.
 - ۷- برای مستند نام‌نشران از شیوه‌نامه «مستند نام‌نشران» مؤسسه خانه‌کتاب استفاده شود.

شایان ذکر است رکورد های تهیه شده نباید در بانک اطلاعاتی مؤسسه خانه کتاب (نرم افزار ارائه شده) موجود باشد.

مهلت ارسال پیشنهاد: پایان آبان ماه

آدرس مؤسسه تهران، خیابان انقلاب، بین فلسطین و سیای جنوبی، ساختمان ۱۱۷۸، طبقه دوم، دبیرخانه مؤسسه خانه کتاب

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۱۴۹۵۰ - داخلی ۲۰۷ و ۲۰۸

www.ketab.ir
information@ketab.org.ir

نگاهی به مجموعه داستان «سفر دور دنیا»

قصه‌هایی که با جایزه به پایان می‌رسند

آشنایی با نویسندگان برنده جوایز مشهور ادبی، از این جهت خالی از فایده نیست که با نام‌ها و آثاری از سرزمین‌های متفاوت و فرهنگ‌هایی گونه‌گون آشنا می‌شویم بسیاری از این جایزه‌ها هر چند از

ارزش ادبی قابل توجهی برخوردار نیستند، اما خواندن آنها به ما نشان می‌دهد که چه آثاری و در چه شرایطی موفق به کسب آنها شده‌اند. در مجموعه «سفر دور دنیا»، ضیاءالدین ترابی داستان‌های کوتاهی از نویسندگان قاره‌های مختلف جهان را ترجمه کرده است که در گزینش آنها نکته‌های جالبی به چشم می‌خورد. چند داستان ابتدای کتاب همه از نویسندگان زن برنده نوبل ادبی هستند و دیگر داستان‌ها از برندگان جایزه‌های مختلف ادبی دنیا و حتی از نویسندگانی که نشانی از تصاحب جایزه ادبی در سوابق آنها به چشم نمی‌خورد. در اغلب این داستان‌ها می‌توان تفاوت‌هایی را در سبک نگارش مشاهده کرد که ترجمه ضیاءالدین ترابی به خوبی این تفاوت‌ها را مشخص کرده است. بنابراین قیاسی که بین این نویسندگان صورت می‌گیرد می‌تواند مدخلی برای شروع تحقیقات بیشتر در زمینه جوایز ادبی باشد.

دو داستان نخست این مجموعه، «مرد بی‌زن» و «طلوع غلغزار» از آثار دوریس لسینگ نویسنده انگلیسی است که سال گذشته جایزه نوبل ادبی را از آن خود کرد. «مرد بی‌زن» روایت یک انسان آزاد است که گرچه طی داستان به رفتارهایی از او برخورد می‌کنیم که نشانه یک انسان نالایق و ناشایست است اما رفته رفته با جزئیاتی که از او به دست می‌آید دلایل بروز این رفتارها جلوه می‌کند. او برای یافتن جهانی مطلوب و آزاد از قید و بند مادیات به هر گوشه‌ای سفر می‌کند تا آن که سرانجام در گوشه‌ای از قبیله‌ای دورافتاده که به خاطر تفاوت زبان و نژاد، هیچ راهی برای ورود به آن نداشت، زندگی دلخواهش را می‌یابد و به آرامش می‌رسد؛ اما در داستان «طلوع غلغزار» جوانی و مواجهه ناگهانی آن با پدیده مرگ است که خواننده را مجذوب می‌کند. ناهای درونی یک انسان جوان و سرزنده تماماً نشان از تصور و هم‌آلود او از رابطه با طبیعت و تصرف در آن است. پسرک جوان فکر می‌کند تا وقتی که بر خواب، خستگی و مسائلی از این دست پیروزی می‌یابد، می‌تواند بر طبیعت هم غالب باشد اما برخورد او با یک پدیده به ظاهر ساده از مرگ تصور او را در هم می‌شکند و دنیایی از افکار تازه را پیش روی او می‌گشاید که فلسفه او را نسبت به هستی به طور بنیادین تغییر می‌دهد. در واقع او متوجه می‌شود همان قدر که می‌تواند در جایگاه نابودگر باشد، در جایگاه نابودشونده نیز هست و این شکست‌پذیری از طبیعت او را به کرنش در برابر آن وامی‌دارد.

طراحی تصویرهای ابتدای هر داستان با تصویرگری رضا نصرتی متناسب با آن به خلق فضای مورد نظر داستان و در نهایت به جذابیت اثر کمک شایانی کرده است.

مجموعه داستان‌های کوتاه «سفر دور دنیا» با ترجمه ضیاءالدین ترابی و تصویرگری رضا نصرتی، در سال ۱۳۸۷ از سوی انتشارات سوره مهر با قیمت ۲۹۰۰ تومان در شمارگان ۲۵۰۰ نسخه وارد بازار نشر شده است.

موسی بیدج از ترجمه‌گزیده سروده‌های معاصر فارسی به عربی می‌گوید

استقبال جهان عرب از شعر امروز ایران

فارسی را در لبنان و به زبان عربی منتشر کند. وی در این مورد می‌گوید: «من همواره از فرصت‌ها استفاده کرده‌ام تا شعر و ادبیات ایران را معرفی کنم، آثار ترجمه شده را بدون چشمداشت خاصی به مراکز مختلف ارائه کرده‌ام و این را وظیفه و دینی دانسته‌ام که بر دوش من قرار داشته است.»

ترجمه شعر دشواری‌های فراوانی دارد، چنانچه بسیاری از شاعران به غیر قابل ترجمه بودن این نوع ادبی تأکید کرده‌اند. به گفته موسی بیدج، شعرهایی که قید و بند‌های بومی دارند، در ترجمه‌های دشواری‌های بیشتری روبه‌رو می‌شوند. او وزن و قافیه، بلاغت و جایگاه آن در زبانی خاص را از جمله این قید و بند‌های بومی عنوان می‌کند و از همین رو معتقد است که شعر امروز قابلیت بیشتری برای ترجمه دارد. به گفته این شاعر و مترجم، شعر امروز ایران چندان در بند وزن و قافیه نیست تا مترجم در ترجمه نگران از دست رفتن بخشی از صناعات شعری باشد. این شعر دارای موسیقی است و به همین دلیل مترجم با دست باز عمل می‌کند البته او باید بکوشد که از موسیقی و بلاغت‌های زبانی در ترجمه امانتداری کند. به گفته این مترجم اشعاری که به تصویر توجه و تأکید بیشتری دارند، قابل ترجمه‌ترند و خواننده جهانی با آنها ساده‌تر ارتباط برقرار می‌کند.

یکی از نکاتی که بیدج بر آن تأکید دارد ارزش‌های فنی و محتوای شعر معاصر ایران است. به اعتقاد وی، شعر معاصر فارسی امکان خوانش در خارج از مرزهای ایران را دارد می‌تواند به سادگی با مخاطب غیرفارسی زبان ارتباط برقرار کند. وی با اشاره به آن که این مسئله کمتر مورد توجه بوده است می‌افزاید: اگر شعر فارسی به درستی ترجمه شود و مترجم آثاری را انتخاب کند که در ترجمه کمتر آسیب ببیند قطعاً مخاطبانی در آن سوی مرزها خواهد داشت، چنانچه خود در چندین تجربه شاهد این موفقیت بوده‌ام. وی اظهار امیدواری می‌کند که با ترجمه ادبیات ایران به زبان‌های دیگر، از جمله زبان‌های کشورهای همسایه، ادبیات غنی ایران بتواند به جایگاه واقعی خود برسد و از سویی دیگر ادبیات جهان با بهره‌گیری از قابلیت‌های ادبیات ایران، مرزهای تازه‌ای را پیش روی خود گشوده ببیند.

ترجمه اشعار به زبان عربی تأثیر خوبی در معرفی ادبیات ایران در جهان خواهد داشت و با توجه به پیشینه شعر ایران در دنیای عرب، حتماً با توجه خوبی از سوی مخاطبان این کشورها مواجه می‌شود. وی می‌افزاید: «می‌توان پیش‌بینی کرد که ترجمه شعرهای معاصر ایران به عربی که به تازگی با ترجمه این قلم در کویت منتشر شده جایگاهی در ادبیات جهان عرب خواهد یافت.» به گفته بیدج، ترجمه‌هایی که وی پیش‌تر در لبنان منتشر کرده، از جمله منتخبی از اشعار طاهر صفارزاده، قیصر امین‌پور و خود او با استقبال خوبی همراه بوده است، چنانچه مقالات و نقدهای بسیاری روی این آثار به رشته تحریر درآمده است.

در کتاب منتخب اشعار فارسی، اشعاری از نیما، م. آزاد، آتش، احمدرضا احمدی، قیصر امین‌پور، سیدحسن حسینی، علیرضا قزوه و سلمان هراتی و چند شاعر دیگر به چاپ رسیده است. بیدج در مورد انتخاب اشعار این شاعران می‌گوید: «این اشعار گزیده‌ای از شعر شاعران معاصر است و من نمی‌توانم ادعا کنم که این منتخب برای شناخت شعر معاصر

ایران، به تنهایی کفایت خواهد کرد. به گمانم بهتر است دلسوزان و دوستداران ادب فارسی با ترجمه اشعار فارسی آن را در عرصه جهانی مطرح کنند.» این شاعر و مترجم در مورد دلایل ترجمه و انتشار این کتاب به زبان عربی می‌گوید: «پیش از آن که مترجم باشم، شاعر هستم و چند مجموعه شعر هم دارم و با توجه به آن که به دو زبان فارسی و عربی شعر می‌گویم به دو زبان مطالعه می‌کنم. شاید من از دوپست شاعر عرب آثاری را به فارسی ترجمه کرده باشم؛ بعضی به صورت مجموعه و برخی دیگر به صورت تک شعر. من این نقیصه را همواره حس کرده‌ام که جای شعر امروز ایران در ادبیات عرب خالی بوده است در نتیجه تصمیم گرفتم قدمی برای رفع این نقیصه بردارم.» بیدج چنان که پیش‌تر نیز به آن اشاره شد، علاوه بر انتشار این مجموعه که به تازگی در کویت منتشر شده، ترجمه‌هایی را در لبنان نیز منتشر کرده است. وی همچنین قصد دارد منتخبی دیگر از اشعار معاصر

ادبیات ایران و به ویژه شعر فارسی از ویژگی‌های بسیاری برخوردار است که در صورت ترجمه درست، می‌تواند در زبان‌های دیگر نیز خوانندگان خود را داشته باشد. این نمونه‌ها هر چند آنچنان زیاد نیست، اما همان‌هایی که با ترجمه مناسب به این زبان‌ها برگردانده شده است، اغلب موفق بوده‌اند. چنان که ترجمه اخیر موسی بیدج از شعر معاصر فارسی در کویت با استقبال گسترده‌ای همراه بوده است. به گفته این شاعر و مترجم، یک ماه پس از انتشار منتخبی از اشعار معاصر فارسی، مخاطبان کویتی استقبال شایانی از این ترجمه به عمل آورده‌اند. در این کتاب اشعار شاعران پس‌نیما ترجمه شده است. وی در مورد چگونگی انتخاب این اشعار به کتاب هفته می‌گوید: «دو نکته را در ترجمه اشعار مدنظر داشتم، نخست ذوق سلیقه خودم و سپس اشعاری که مناسب ترجمه هستند. بسیاری از اشعار تنها در زبان اصلی دارای قابلیت هستند و پس از ترجمه خواندنی نیستند اما شعرهایی هستند که از مرز زبان می‌گذرند و قابلیت ترجمه دارند.»

انتشارات سلسله ابداعات العالمیه این منتخب اشعار را منتشر کرده که وابسته به شورای عالی هنر و ادبیات کویت است. موسی بیدج، شاعر و مترجم معاصر با اشاره به این که این ناشر از موسسات معتبر عرصه فرهنگی در کویت است، به استقبال بی‌نظیر شاعران، منتقدان و ادب‌دوستان کویت اشاره می‌کند و می‌گوید: «خوشبختانه در طول یک ماهی که از انتشار این کتاب در کویت می‌گذرد، استقبال از آن بسیار خوب و گسترده بوده است و از آنجایی که کتاب‌های این انتشارات با شمارگان وسیعی منتشر می‌شود، به گمانم استقبال از آن می‌تواند معرفی خوبی برای ادبیات ایران باشد، چرا که کتاب برای همه جهان عرب فرستاده می‌شود.» زبان عربی یکی از زبان‌های مطرح در سطح جهان است و گویشوران بسیاری از این زبان استفاده می‌کنند، در نتیجه ترجمه اشعار فارسی به عربی می‌تواند درهای جدیدی را مقابل ادبیات فارسی بگشاید. بیدج با تأکید بر این نکته، به بیش از سیصد میلیون انسانی اشاره می‌کند که عربی تکلم می‌کنند و می‌گوید:

با محمدباقر انصاری و «نمایش روحوضی، زمینه، زمانه و عناصر خنده‌ساز»

جشن لطیفه‌گویی در تماشاخانه

نمایش روحوضی یا سیاه‌بازی به عنوان یکی از مهم‌ترین نمایش‌های ملی ایرانی دارای ویژگی‌هایی استثنایی است. این نمایش سنتی از سویی با تحقیر ستمگران، مخاطبان را که غالباً از طبقات فرودست بودند به آرامشی روانی می‌رساند و از دیگر سو انتقاد از اربابان، به جای دشنام دادن به آنها، موجب بیدار شدن حس تفکر در ایشان می‌شد. چنین استفاده خردمندانه‌ای از ابزاری که در دیگر نقاط دنیا تنها سبب سرگرمی و دلخوشی است بی‌سابقه نیست و ریشه‌های چنین برخوردی را می‌توان در افسانه‌های هزار و یک‌شب - به عنوان افسانه‌ای ایرانی - نیز دید. محمدباقر انصاری با شناخت ویژگی‌های استثنایی نمایش روحوضی در کتاب «نمایش روحوضی، زمینه، زمانه و عناصر خنده‌ساز» پس از بازشناسی ماهیت خنده و چند مبحث کلی دیگر، به عناصر خنده‌ساز در نمایش روحوضی پرداخته است.

آیا می‌توان ریشه‌های تاریخی نمایش روحوضی را در نمایشی دیگر یافت؟

برخی از نویسندگان که گرایش‌های غربی داشته‌اند، نمایش روحوضی یا سیاه‌بازی را تحت تاثیر کمدی دلازته؛ نمایش مشابه ایتالیایی دانسته‌اند، اما جالب است بدانید که نه تنها این تاثیرپذیری از کمدی دلازته اثبات نشده است، بلکه گمان می‌رود روحوضی بر این نمایش ایتالیایی تاثیر گذاشته باشد. در سایه کتاب از سعدی تا آراگون که به بخش عظیمی از تاثیرپذیری ادبیات فرانسه از ادبیات پارسی پرداخته، می‌توان تاثیر گذاری شئون فرهنگی و هنری ایرانی را بر فرهنگ و هنر اروپا دید. از خلال مباحث این کتاب تاثیر گذاری هر چند کوچک و جرقه‌وار سیاه‌بازی بر کمدی دلازته قابل پیگیری است اما ریشه نمایش روحوضی به وجود آدم‌هایی بذله‌گو و شوخ طبع برمی‌گردد که با سخنان خود میهمانی‌ها و جمع‌ها را گرم و گیرا می‌کردند. برخی از این افراد، شوخ طبعی خود را با مطالعه همراه می‌کردند و با خواندن آثار سعدی، سوزنی سمرقندی، عبیدزاکانی و... بر دانششان افزوده می‌شد و به شوخی‌های خود جهت‌های مشخص اجتماعی می‌بخشیدند که کارشان را از حد یک شوخی پیش پا افتاده فراتر می‌برد. به این ترتیب به خاطر اقبالی که این نمایش نوپا در میان جامعه یافت، پای ثابت بسیاری از جمع‌ها مانند میهمانی‌ها و عروسی‌ها شد و کم‌کم به دربار راه یافت و چون بازیگران سیاه‌بازی از طبقه فرودست بودند، معمولاً در دربار بذله‌گویی خود را با حقایق تیز و زنده علیه طبقه اشراف همراه می‌کردند، ولی به خاطر این که در جایگاه دلچک حضور داشتند کمتر مورد غضب و خشم قرار می‌گرفتند.

دیگر هنرمندان این گونه آثار نمایشی چه می‌کردند؟ آنها به شکل انفرادی یا با ایجاد گروه‌های دو و سه نفره که بعدها به آنها لوطی‌های مطرب اطلاق شد، با بهره‌گیری از عنصر موسیقی شاد و ترفند‌های مشابه به برپایی معرکه‌های متعدد هنر خود را در بین مردم کوچه و بازار عرضه کردند. از این دست بازی‌های شادی آور می‌توان به کوسه برنشین، میرنوروزی، نوروزخوانی، خیمه‌شب‌بازی و مانند آن اشاره کرد. در حقیقت این گروه از هنرمندان که به جای دربار، کوچه و خیابان را انتخاب کردند، در سال‌های بعد، به ویژه در دوران صفوی شکل تئاتری کاملی را که به «تقلید» معروف شد، ابداع کردند. نمایش «تقلید» به طور معمول بهانه‌هایی برای تقلید

یادداشت

حمیدرضا براقچی

کمدی ایرانی

نمایش روحوضی یا به تعبیری نمایش تخت حوضی، یکی از دوگونه اصلی نمایش ایرانی است که مرسوم گونه‌های دیگر نمایش شادی آور همچون صندوق کابلی، کچک‌بازی، بقال بازی و نظایر آن است. این نمایش به دلیل برجسته و پررنگ بودن فردسانی (پرسوناژ) به نام سیاه که معمولاً الماس، شبرنگ و حتی به پیروی از چارچوب نمایش خیمه‌شب‌بازی، مبارک‌نامه می‌شد، به سیاه‌بازی شهرت دارد. در نمایش روحوضی، رنگ سیاه، ماسکی است که بازیگر با گذاشتن آن بر چهره‌اش در حقیقت خود را از چارچوب منطقی زندگی دور می‌سازد و با نمایش نقض خود به حاکم، ارباب یا هر صاحب مقام می‌فهماند که سخنان او، نه از سر آگاهی یا نیش و کنایه خودآگاه، بلکه از سر ویژگی‌هایی است که پیوسته با او است. بنابراین سخنان او نباید جدی گرفته شوند؛ چون او کم عقل است و به این سبب بر او تنبیهی نیست؛ درست شبیه نقش دلچک یا تلخک در دربار پادشاهان ایران. به خصوص در دربار قاجار. و دلچک در نمایش‌های غربی، همچون کمدی دلازته.

بازخوانی این سیر تحول و نگاه به ابعاد و زوایای نهفته و قابلیت‌های نمایشی، تلاشی است که خود را در اثری به نام «نمایش روحوضی؛ زمینه، زمانه و عناصر خنده‌ساز» نشان داده است. محمدباقر انصاری، نویسنده و پژوهشگر این اثر پیش از شروع بحث اصلی، برخلاف ساختار فرمیک بسیاری از آثار، که همان شکل‌شناسی و فرموله ساختن عناصر خنده‌ساز نمایش روحوضی است، به سه محور، به مثابه سه تمهید می‌پردازد؛ بازشناسی ماهیت خنده، کمدی چیست؟ و ماهیت و ساختار و نمایش‌های شادی آور ایرانی.

مهم‌ترین بخش کتاب حاضر، فصل چهارم و پایانی آن است. پژوهشگر در این فصل با نگاهی شکل‌شناختی و فرمی، به دنبال دست‌داندن فرمول یا فرمول‌هایی است که کارگردان (نمایش‌ساز)، نویسنده (در نمایش‌های مکتوب) و بازیگران برای خنداندن مخاطب از آنها استفاده می‌کردند. طبیعتاً بسیاری از این تمهیدات خنده‌ساز به تصریح نویسنده، خودآگاه و مدرسه‌ای نبوده است و بیشتر حاصل مشق نظری و مشاهده عوامل آن بوده است؛ بنابراین انصاری با بررسی نمایش‌های موجود و برخی متون باقیمانده، با نگاهی زیبایی‌شناختی به استخراج این فرمول‌ها پرداخته است. او با مدد گرفتن از ساختار کمدی رفتار، گفتار و موقعیت، به فرمول‌هایی چون جناس (لفظی و بصری)، ایهام، حقیقت ساده، ترکیبات مضحک، تکرار، نعل وارونه، پکری، شیرین کاری، درگیری فیزیکی و... دست یازیده است. هدف انصاری از این کار، به تصریح خود او، کمک به شکل‌گیری کمدی ملی و نویسندگان و کارگردان‌هایی است که برای ساختن نمایش‌ها و فیلم‌های کمیک، فکاهه، طنز و کمدی به دنبال پیروی از اسلوب‌های غربی هستند. او به این افراد، بهره‌مندی از فرمول‌های ایرانی را پیشنهاد می‌کند؛ کمدی ایرانی با تکیه بر داشته‌های فرهنگی ایرانی.

این اثر در نگاه اول به دلیل حجم اندک (۱۲۰ صفحه) شاید نتواند عنوان سنگین آن را به دوش بکشد چون چنین عنوانی شایسته پژوهشی گسترده‌تر و پر حجم‌تر است. اما باید اعتراف کرد که حرف‌های بسیاری برای گفتن دارد و به مباحثی پرداخته است که پیش از این سابقه کمتری داشته است.

به ماهیت خنده، چستی کمدی و ماهیت و ساختار نمایش‌های شادی آور ایرانی داشته باشد. این مباحثی هستند که اگرچه در نگاه اول رابطه‌ای مستقیم با روحوضی ندارند، اما بدون اطلاع از آنها امکان بررسی عناصر خنده‌ساز سیاه‌بازی وجود ندارد. در این کتاب از حدود هفتاد منبع بهره گرفته شده و دوپست و چهل پی‌نوشت وجود دارد که نشان‌دهنده وسعت تحقیق مزبور است؛ هرچند این وسعت در تعداد صفحات منعکس شد تا خواننده در کمترین زمان تمام مطالب مفید در جهت بررسی عناصر خنده‌ساز نمایش سیاه‌بازی را به دست آورد.

با توجه به این که در کتاب، درک کمدی مقدمه درک نمایش روحوضی دانسته شده، در صورت امکان مضامین کمدی را به طور کلی شرح دهید؟ با آن که تراژدی و کمدی به نوعی فرزندان توامان تاریخ هنر تئاتر هستند، اما متأسفانه چه از لحاظ بررسی تئوریک و چه از نظر ارزش‌گذاری هنری کمدی همیشه در سایه تراژدی قرار داشته‌اند. برای مثال ارسطو در فن شعر خود که سال‌هاست به مثابه کتابی مقدس، مبنای شکل‌گیری تئوری‌های فراوانی در ادبیات و هنر قرار گرفته است کمدی را از حیث ماهیت، نقطه مقابل تراژدی محسوب می‌کند. از سوی دیگر با توجه به تعریف تراژدی می‌توان گفت در حالی که نویسنده تراژدی به موضوعات مهم و مشترک بشری می‌پردازد، نویسنده کمدی مسائل روزمره و معاصر را مطرح می‌کند. به تعبیری روشن‌تر از آنجا که در کمدی هنرمند با گستره وسیعی از مخاطب روبه‌روست، تلاش می‌کند با نگاهی عمومی به نقد و نمایش آن چیزی پردازد که در جبهه ابتلای آن در جامعه بیشتر است. در حقیقت تراژدی به ایده‌آل‌های بشر می‌پردازد و کمدی به واقعیت‌های موجود در جامعه، به همان اندازه که در تراژدی، ایده‌آل‌های توئاندس رولوهر و ریکور دو نگرشی انسانی قرار گیرند، کمدی نیز پاسخگوی نیازهای ذهنی و قلبی بشر امروز است. کمدی یا نمایش زمان مند است و تراژدی فرازمانی؛ به این معنا که تراژدی به دلیل انعکاس آرمان‌های والای انسانی، که از ثباتی ضمنی برخوردار است، در تمام ادوار تاریخ بشر قابل اجرا و پذیرش همگانی است. اما کمدی به دلیل بازتاب واقعیت‌های روزمره آدمی، که ممکن است پیام یا درونمایه‌اش به زمانی ویژه اختصاص داشته باشد. از چنین عمومیتی برخوردار نیست.

چه عناصر خنده‌ساز در نمایش روحوضی وجود دارد؟

نمایش شادی آور روحوضی از منظر ساختار کلی بر سه محور گفتار، حرکت و موسیقی استوار است؛ بنابراین آنچه باعث خنده و خنده‌آفرینی در این نمایش می‌شود بر این سه عنصر تکیه دارد. تکنیک‌هایی مثل جناس، ایهام، بهره‌مندی از حقیقت ساده، استفاده از ترکیبات مضحک، تکرار طوطی وار یک گفتار، تکرار سوال و جواب، نعل وارونه در مقام‌های مختلف، همدردی و لطیفه، همگی بخشی از تکنیک‌هایی هستند که بر سه محوری که به آن اشاره شد استوار شد، از سوی دیگر بر اساس شخصیت پردازای نمایش روحوضی، سیاه و ارباب یا نوکر و سلطان در راس اتفاقات و ماجراهای نمایش قرار دارند و در حقیقت پیش‌برندگی داستان بر اساس ویژگی‌های این دو شخصیت استوار است که در آن سیاه با بذله‌گویی‌ها و توانایی‌های اجرای خود از عوامل اصلی خنده در نمایش روحوضی به شمار می‌رود.

ویژگی‌های مردم شهرها و روستاهای ایران می‌یافت و به این وسیله تماشاگران را سرگرم می‌کرد که با توجه به اقتضای حال و مقام گاهی با چاشنی انتقاد نیز همراه می‌شد.

چه عواملی سبب پیشرفت نمایش روحوضی در تاریخ کشورمان شد؟

حقیقتاً نمی‌توان نام پیشرفت را بر تطور تاریخی روحوضی نسبت داد. سیاه‌بازی بعد از کودتای ۲۸ مرداد دچار سانسور شدید شد و از اجرای آزادانه سیاه‌بازی ممانعت به عمل می‌آمد. در آن سال‌ها متن سیاه‌بازی باید از سوی شهرداری تایید می‌شد. در حالی که این نمایش از اساس متن ندارد و مبتنی بر موقعیت‌های زنده و حاضر است. به این ترتیب و با سانسور شدید در دوران پهلوی، شخصیت سیاه از شخصیتی منتقد به یک دلال فروکاسته و نمایش غنی روحوضی به نمایش مبتذل و سطحی بدل شد؛ اما همان‌طور که اشاره شد، سیاه‌بازی در دوران غنای خود در میان مردم طرفداران بسیاری داشت. علاوه بر آن که در میان هر ملتی تمایل به مضامین طنز در قالب نمایش وجود داشته است، در ایران دلیل اصلی دیگری برای گرایش مردم به سیاه‌بازی وجود داشت. این نمایش موجب نوعی آرامش روانی در بینندگان می‌شد. در طول تاریخ نظام‌های استبدادی در ایران، مردم نسبت به شاهان و سلاطین و اربابان انتقاد داشته‌اند و از آنها کینه به دل می‌گرفته‌اند، اما راهی برای ارائه انتقاد یا وارد کردن ضرب به بیکره نظام‌های طاغوتی نمی‌یافتند. روی آوردن به نمایشی چون سیاه‌بازی که در آن دلچک یا همان سیاه سبب مسخره ارباب یا سلطان می‌شد و او را تحقیر می‌کرد برای مردم لذت بخش بوده است و مخاطبان با دیدن چنین صحنه‌هایی آرامش می‌یافتند. در واقع مردمی که همگی تحت ظلم نظام‌های جبار بودند به این وسیله با شخصیت سیاه که در نمایش روحوضی نماینده طبقات فرودست بود همذات‌پنداری می‌کردند و هنگامی که او با نعل وارونه ارباب را تحقیر می‌کرد، مردم آرامش خاطر می‌یافتند و شاد می‌شدند.

چرا در این کتاب بحث را از موضوعاتی آغاز کرده‌اید که رابطه‌ای مستقیم با نمایش روحوضی ندارد؟

بدون آن که قصد طولانی کردن کتاب را داشته باشم، دریافتیم که برای بررسی نمایش روحوضی به عنوان یک گونه تئاتری باید مخاطب اطلاعاتی راجع

برخی کتاب‌های روان‌شناسی مدعی ایجاد توانایی‌های خاص هستند

قطعه طلایی پازل زندگی

دانشگاه بر این باور است: این کتاب‌ها تنها می‌توانند تاثیر کوتاه مدتی روی افراد بگذارند و از آنجا که غالباً شکل دستورالعملی دارند تجربه نشان داده است که این روش اغلب فاقد کارایی لازم است.

مؤلف کتاب «خاطرات یک مشاور» ضمن اشاره به این نکته که وجود این کتاب‌ها بهتر از نبود آنهاست، موفقیت این کتاب‌ها را در گرو آموزش‌هایی از سوی متخصصان می‌داند و می‌گوید: «ما زمانی می‌توانیم در آموزش این مهارت‌ها توفیق لازم را پیدا کنیم که مخاطبان کتاب‌های ما متناسب با تعبیر قرآنی فاعلترو یا اولی الابصار به قضایا نگاه کنند و تا زمانی که این اتفاق نیفتد نباید انتظار داشته باشیم که چیزی تغییر کند. آنچه مهم است تغییر نگاه ماست و گر نه این که بخواهیم با چند دستورالعمل یکباره زندگی مان تغییر کند - حداقل طبق آنچه تجربه به من نشان داده - نشدنی است.»

دکتر سرمد در مورد کارکرد این گونه کتاب‌ها در غرب نیز تصریح می‌کند: «دنیای غرب هم نتوانسته به کمک این کتاب‌ها کاری انجام دهد اما چون این کتاب‌ها پر خواننده هستند و غالباً هم اسامی فریبنده‌ای دارند افراد فکری کنند با خواندن این کتاب‌ها می‌توانند مشکلاتشان را حل کنند. این کتاب‌ها در واقع حکم حل المسائل‌های دوران مدرسه را دارند که فقط راه حل مسئله را ارائه می‌دهند نه فن حل مسئله را.»

دکتر فرشاد بهاری روان‌شناس و مترجم مجموعه «مهارت‌های زندگی زناشویی» نیز معتقد است که زمانی می‌توانیم نتیجه مطلوب و ایده‌آل را از این کتاب‌ها به دست آوریم که آنها را در قالب یک برنامه عملی ارائه دهیم. او تأکید می‌کند: اگر فقط به خواندن این کتاب‌ها اکتفا کنیم، کافی نیست مگر این که فردی که مسلط به کتاب است آن را از طریق آموزش زنده کند یعنی با ارائه مثال‌های عینی، کتاب را برای مخاطب قابل فهم کند به عبارتی این کتاب‌ها علاوه بر خواندن با استفاده از تجربیات دیگران معنا پیدا می‌کنند.»

دکتر بهاری همچنین با تأکید بر این که مخاطبان این کتاب‌ها باید به پشتوانه علمی و تحقیقی این آثار نظر داشته باشند، درباره مهم‌ترین آثار و نتایج مطالعه این کتاب‌ها می‌گوید: «ما در زندگی علاوه بر استعداد ذاتی به مهارت‌هایی هم نیاز داریم یعنی گاه نیت ما در انجام یک عمل نیت درستی است اما عمل ما به گونه‌ای است که باعث ایجاد سوء تفاهم می‌شود و دلیلش هم این است که ما در ابراز نیت خودمان از مهارت کافی برخوردار نبوده‌ایم. آموختن مهارت‌های زندگی در واقع به ما کمک می‌کند تا نیت ما با نتیجه‌ای که می‌خواهیم بگیریم یکسان باشد.»

آموزش این مهارت‌هاست و متأسفانه کسی هم نیست که بر کار آنها نظارت داشته باشد به همین دلیل برخی آموزش‌هایی که می‌دهند ضد آموزش است یعنی نه تنها دردی را دوا نمی‌کنند بلکه ممکن است مشکل آفرین هم بشوند.»

نویسنده کتاب «آلفرد بینه» با تأکید بر این نکته که ما برای مهارت‌آموزی نیاز به کتاب‌های راهنما داریم یادآور می‌شود: «متأسفانه کتاب‌های راهنمای مهارت‌آموزی که مبتنی بر جنبه‌های فرهنگی جامعه‌مان باشد رانمی‌بینیم. ای کاش بعضی ناشران یا برخی سازمان‌ها آستین بالا بزنند و در این زمینه کار کنند البته نه این که فقط ترجمه کنند چون گاهی این ترجمه‌ها با فرهنگ ما همخوان نیستند. ما نیاز به تحقیق و کار علمی از سوی استادان متخصص این حوزه داریم که در حال حاضر جای این پژوهش‌ها و به تبع آن کتاب‌هایی که حاصل این پژوهش‌ها باشد، خالی است.»

اما دکتر غلامعلی سرمد برخلاف دکتر قهاری و براتی، نسبت به کارایی این گونه کتاب‌ها چندین خوشبین نیست و معتقد است: اگر این کتاب‌ها در میلیون‌ها نسخه هم منتشر شوند، مهارت‌های زندگی را یاد نخواهند داد مگر این که اساساً دید ما نسبت به تعلیم و تربیت عوض شود که گستره این تعلیم و تربیت می‌تواند در شکل رسمی‌اش از دبستان تا دانشگاه و در سطوح غیررسمی‌اش رسانه‌ها، رادیو، تلویزیون و ... را شامل شود. «این روان‌شناس و استاد

فرهنگی را در استفاده از کتاب‌های ترجمه‌ای نمی‌توان نادیده گرفت اما من فکر می‌کنم این تفاوت‌ها نهایتاً ده - پانزده درصد این مهارت‌ها را شامل می‌شود بنابراین چنین کتاب‌هایی می‌توانند سودمند باشند ضمن این که نباید فراموش کنیم اساساً اغلب آنچه ما به عنوان اصول روان‌شناسی می‌خوانیم ترجمه‌آثاری است که برگرفته از جوامع غربی است به این ترتیب باید تلاشمان را مصروف انطباق دادن آن اصول با فرهنگ بومی خودمان کنیم.»

فرید براتی سده روان‌شناس و استاد دانشگاه نیز درباره ضرورت وجود این کتاب‌ها با قهاری هم عقیده است و با یادآوری این نکته که تحقیقات نشان داده بخش زیادی از مشکلات و آسیب‌های موجود در جامعه با کمبود این مهارت‌ها ارتباط دارد، درباره آسیب‌هایی که متوجه این گروه از کتاب‌هاست می‌گوید: «همان‌طور که می‌دانید روان‌شناسی فعلی ما روان‌شناسی مبتنی بر ویژگی‌های شخصیتی انسان غربی است این در حالی است که آنها روان‌شناسی خاص خودشان را دارند قاعدتاً ممکن است ما نتوانیم مهارت‌هایی را که آنجا آموزش داده می‌شود در کشور خودمان هم به کار ببریم.»

براتی در ادامه تصریح می‌کند: «متأسفانه در حال حاضر در کشور ما افراد فراوانی مدعی آموزش این مهارت‌ها هستند مثلاً کسی که یکی دو سال درس خوانده - حتی در رشته‌های غیر روان‌شناسی - مدعی

در میان عناوین ریز و درشت کتاب‌هایی که در زیرگروه حوزه روان‌شناسی به چاپ می‌رسند چندی است شاهد انتشار کتاب‌هایی با عنوان اصلی آموزش مهارت‌های زندگی به همراه زیرعنوان‌های متفاوتی هستیم که تعدد و تنوعشان شاید به اندازه تمام موضوعاتی باشد که افراد در طول زندگی روزمره‌شان ممکن است با آنها مواجه شوند؛ مهارت‌هایی نظیر پیشگیری از اعتیاد، کنترل اضطراب، دوستیابی، نحوه مواجهه با دوران بلوغ، مهارت‌های یادگیری، همسرگزینی و موضوعات بی‌شمار دیگری که گاه در قالب کتاب‌های جیبی یا ارائه دستورالعمل‌هایی کوتاه و مختصر درصدد آموزش برخی از این مهارت‌ها هستند و گاه در قالب کتاب‌های حجیم‌تری ارائه می‌شوند که همراه با جداول و تمرین‌هایی است که فرد باید با دقت و حوصله و صرف زمان بیشتری آنها را فراگیرد. این که فلسفه وجودی چنین کتاب‌هایی چیست و تا چه حد می‌تواند در حل مشکلات افراد راهگشا باشند، نحوه استفاده صحیح از این کتاب‌ها چگونه است و نهایتاً این که چه آسیب‌هایی متوجه این گروه از کتاب‌ها به ویژه در حوزه ترجمه‌است برخی از مباحثی است که در گزارش پیش رو با کارشناسان این حوزه در میان گذاشتیم.

دکتر شهربانو قهاری روان‌شناس و نویسنده کتب روان‌شناسی، وجود چنین کتاب‌هایی را برای ارتقای سطح سلامت روانی جامعه ضروری می‌داند و درباره رویکرد نظری این نوع کتاب‌ها می‌گوید: «اغلب کتاب‌هایی که با عنوان مهارت‌های زندگی نوشته می‌شوند رویکرد رفتاری - شناختی دارند که یک رویکرد مطمئن و کارآمد در روان‌شناسی بالینی است؛ یعنی مهارت‌های زندگی غالباً مبنای علمی دارند و از نظر موضوعی نیز بسیار وسیع و گسترده هستند. در حال حاضر سازمان جهانی بهداشت، مهارت‌های جدیدی را اعلام کرده است.»

این نویسنده کتاب‌های روان‌شناسی درباره کارکرد این گونه کتاب‌ها نیز معتقد است: «این کتاب‌ها چنان که از نامشان پیداست درصددند تا در زمانی کوتاه، مهارت‌هایی را به افراد بیاموزند تا در مواجهه با مشکلات کمترین آسیب را ببینند یا از این آسیب‌ها پیشگیری کنند. گرچه ممکن است جنبه نظری و تئوریک برخی از این کتاب‌ها بیش از آموزه‌های عملی باشد اما در نهایت می‌تواند مفید و قابل استفاده باشد به شرطی که ویژگی‌هایی نظیر گروه سنی مخاطب، جنسیت مخاطب و ویژگی‌هایی از این دست در نگارش کتاب لحاظ شده باشد.»

دکتر قهاری درباره آثار ترجمه‌ای با موضوع مهارت‌های زندگی نیز می‌گوید: گرچه تفاوت‌های

معرفی کتاب

زیربوم‌های پرستاری از کودک

«درسنامه پرستاری کودکان و ننگ» همان‌گونه که از نامش پیداست، کتابی درسی برای مطالعه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته پرستاری است.

ترجمه این کتاب به وسیله مهناز شوقی و مهناز سنجرى با نظارت سونیا آرزومانیانس از کتاب ونگ ۲۰۰۷ و براساس سرفصل دروس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام شده است. نشر جامعه‌نگر و سالمی که هر دو جزو ناشران کتاب‌های پزشکی نیز هستند این کتاب را در شمارگان ۲۰۵۰ نسخه

مراقبت‌هایی است که مادر یک کودک بیمار باید بداند تا با رعایت آن روند بهبود فرزند خود را تسریع کند.

در این کتاب بخش‌هایی با عنوان مراقبت خانگی دیده می‌شود که شامل اطلاعات مفیدی است که همه مادران برای مراقبت از کودک خود به آن نیاز دارند. این اطلاعات به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که یک پرستار تا جزئی‌ترین مطالب را از طریق آن به دست می‌آورد تا براساس نیاز مادران یا خانواده کودک به آنها آموزش دهد.

کاربردی بودن و ارائه نکات مهمی که در مراقبت‌های خانگی اثرگذار است می‌تواند انگیزه بسیار خوبی برای ارائه کتاب‌هایی در سطح متوسط و مطالعه مادران باشد. این کتاب‌ها که با نظارت متخصصان نوشته می‌شوند را می‌توان از طریق مراکز بهداشتی و درمانی برای ارتقای سطح بهداشت و سلامت در اختیار خانواده‌ها قرار داد هرچند اقداماتی از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این زمینه انجام شده اما هنوز جای کار بسیاری دارد.

و با قیمت ۱۶۹۰۰ تومان وارد بازار کتاب کرده‌اند.

این درسنامه شامل دو بخش (یکی در مورد کودک سالم و دیگری در مورد کودک بیمار) است. بخش اول در هشت فصل و بخش دوم در ۱۳ فصل ارائه شده و علاوه بر آن اطلاعاتی درخصوص نوزاد پرخطر و غیرطبیعی مادرزادی نیز در اختیار خواننده قرار گرفته است. نکته قابل توجهی که از مطالعه این گونه کتاب‌ها حاصل می‌شود این است که حجم قابل توجهی از این کتاب برای استفاده مادران، روان‌شناسان کودک، مربیان مهدکودک‌ها و تمام افرادی که به گونه‌ای با کودکان سروکار دارند قابل استفاده است.

این کتاب از نگاه یک پرستار تنظیم شده و اطلاعات بسیاری که به اقتضای شغل و تخصص یک پرستار لازم است را در اختیار او قرار می‌دهد. از طرفی چون اغلب مراقبت‌ها و پرستاری‌های کودکان بیمار چه در منزل و چه در بیمارستان به وسیله یا با حضور مادران انجام می‌شود، بنابراین یکی از وظایف پرستاران آموزش اصول و

گذری بر کتاب «مردم شناسی در ورزش» نوشته کنالد بلانچارد

ورزش، این بار در زمین فرهنگ

ورزش و بازی، یکی از پدیده‌های مهم جهان مدرن است. اگر بازی یکی از صورت‌های پاسخ به نیاز روحی، سرگرمی، آشنایی، همدلی و همراهی گروهی و جمعی است، اما ورزش فعالیت مهم و حیاتی است که همواره با فرایندهای تولید سلامت، وزیدگی و آرامش روحی و فکری گروه خورده است.

در حقیقت ورزش در جهان معاصر مفاهیم مهمی چون تداخل فرهنگی، فستیوال‌های فرهنگی، عاملیت، صنعت و تبلیغ را فرامی‌پوشاند.

مردم‌شناسی ورزش نیز یکی از شاخه‌های دانش مردم‌شناسی است که از دریچه فرهنگ به واقعیت اجتماعی ورزش نظر می‌دوزد و از دل مردم‌شناسی کاربردی بیرون می‌آید. کنالد بلانچارد نویسنده آمریکایی نیز در کتاب «مردم‌شناسی ورزش» که از سوی علیرضا حسن زاده و حمیدرضا قربانی به زبان فارسی برگردانده شده، به طور تفصیلی به این موضوع مهم می‌پردازد. برای این که به کنکاش درباره این اثر بپردازیم، شایسته است بیشتر باین نویسنده ۶۴ ساله آشنا شویم. او متولد شهر درونگو (Durango) است، مدرک دکتری خود را در رشته انسان‌شناسی فرهنگی از دانشگاه متدویست جنوبی و سمت دکترای خود را از دانشگاه جان هاپکینز گرفته است و هم‌اکنون به عنوان استاد در دانشگاه جنوب فلوریدا مشغول به تدریس است. بلانچارد به عنوان یکی از قوی‌ترین محققان آمریکایی در زمینه ورزش از منظر فرهنگ شناخته می‌شود و کتاب «مردم‌شناسی ورزش» اثری مرجع در معرفی این شاخه به شمار می‌آید.

از دیگر آثار این محقق می‌توان به «بازی در نزد چاکتوهای می‌سی‌سی‌پی» بعدجادی فراغت، اقتصاد مقدس و رشد احساس یگانگی در چشم‌انداز تاریخی اشاره کرد. در حوزه مردم‌شناسی ورزش که شاخه‌ای از دانش مردم‌شناسی است و جنبه کاربردی فراوانی دارد، ورزش در پهنه روابط اجتماعی و مناسبات محلی، قومی، ملی و جهانی بررسی می‌شود. حرکت به سمت درک فرهنگی رفتارهای ورزشی با مطالعات این شاخه رقم می‌خورده، سلامت و تندرستی، معنای گسترده‌ای در مردم‌شناسی ورزش دارد، نهادهای

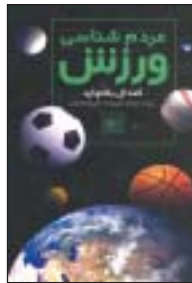
صنعی و ورزش بررسی می‌شوند، جنسیت، سن، قومیت و ... از چشم‌انداز مردم‌شناسی با توجه به پدیدارهای ورزشی روایت می‌شوند. آیین‌های مرتبط با ورزش و بازی تحلیل می‌شوند، درک درونی (emic) و بیرونی (etic) اقوام از صورت‌های بازی در این ادبیات همراه با تفسیر و تبیین‌های نو و کاربردی تبلور می‌یابد.

در فصل اول کتاب مردم‌شناسی ورزش با عنوان «ورزش و مردم‌شناسی» ابتدا مبحث مردم‌شناسی تشریح می‌شود و پس از آن مباحثی چون مردم‌شناسی زیستی، باستان‌شناسی، زبان‌شناسی و مردم‌شناسی فرهنگی مورد بررسی قرار می‌گیرد و پس از تشریح چنین موضوعاتی به سراغ ورزش و بازی در تاریخچه مردم‌شناسی می‌رود. او می‌نویسد: «سردار بورنت تایلر که پدر مردم‌شناسی نامیده می‌شود، یکی از اولین مردم‌شناسانی بود که اهمیت بازی‌ها را به عنوان یک موضوع قابل بررسی کشف کرد. تایلر فهمید که برخی از فعالیت‌ها مانند قایق‌رانی ورزشی ممکن است برای مردم‌شناسان راه‌هایی به سوی

کشف ماهیت ارتباط فرهنگی در دوره ماقبل تاریخ به وجود بیاورند.» وی در مقاله‌ای کلاسیک که تاریخ بازی‌ها نام دارد، می‌نویسد: زمانی که برخی بازی‌های ساده و طبیعی مانند پرتاب توپ یا کشتی گرفتن، بسیار همه‌گیر بود، بازی‌های دیگری هم وجود داشت که کاملاً دست‌ساخت و اختراعی و از ترکیب خاصی برخوردار بودند که احتمال دوباره یافتن آنها بسیار ضعیف است و امکان پیگیری ردپای این بازی‌ها از یک مرکز جغرافیایی وجود ندارد. به عبارت دیگر فقط بازی‌های خاصی می‌توانند به عنوان اثر بسط و گسترش ارتباطات بین مراکز فرهنگ‌ها در مناطق مختلف دنیا مورد مطالعه قرار گیرند.

بلانچارد سپس موضوعی با عنوان مردم‌شناسی و گرایش نو به ورزش و بازی را مطرح می‌کند و این نوع گرایش را در دهه‌های مختلف بررسی می‌کند. وی سپس به تشریح اهداف مردم‌شناسی ورزش می‌پردازد و از ۱۲ هدف به عنوان اهداف عالی

مردم‌شناسی نام می‌برد. به طور خلاصه نظر بلانچارد درباره اهداف مردم‌شناسی ورزش را می‌توان این گونه در نظر گرفت. مردم‌شناسی، مطالعه نوع بشر و یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است که به چهار زیررشته مردم‌شناسی زیستی، باستان‌شناسی، زبان‌شناسی و مردم‌شناسی فرهنگی تقسیم می‌شود، در حالی که هر یک از اینها دیدگاهی خاص را نسبت به ورزش ارائه می‌دهند. روش‌شناسی ورزشی عمدتاً علمی رفتاری است که با مردم‌شناسی فرهنگی مرتبط است. به اعتقاد این محقق، در خلال یکصد سالی که از آغاز مردم‌شناسی می‌گذرد، توجه اندکی به ورزش و بازی شده است البته به استثنای کارهای استیوارت کولین با شروع دهه ۱۹۶۰، ورزش یکی از موضوعات مطرح در محافل مردم‌شناسی است.

او در پایان فصل اول کتاب خود، تمریناتی را در قالب سوالاتی متنوع برای خوانندگان مطرح می‌کند و سپس چهار پروژه را برای جانشینان موضوع ارائه می‌دهد. فصل دوم این کتاب معنای ورزش، یک رویکرد فرهنگی نام دارد. ارائه تعریفی از فرهنگ، آغازگر این فصل است. بلانچارد در این باره می‌نویسد: «مردم‌شناسی ورزش به مشکل تعریف واژه‌ها از دیدگاهی فرهنگی توجه می‌کند و به شکل و معنا و تعریف کردن واژه‌ها از دیدگاه فرهنگی، نزدیک می‌شود. این مسیر بر اساس این واقعیت است که رفتارهای ورزشی، در هر وضعیتی، به طور فرهنگی تعریف می‌شوند. به عبارت دیگر، این فعالیت‌ها یک جنبه از تجارب فرهنگی جامعه‌ای خاص یا گروهی از مردم هستند، همان‌طور که فردریکسون گفته است که ورزش در درجه اول یک محصول فرهنگی است و باید این گونه درک شود.»

بلانچارد پس از آن به مبحث فرهنگ و جامعه می‌پردازد و پس از آن توضیحاتی کوتاه درباره چرایی جهانی بودن فرهنگ ارائه می‌کند. وی پس از این که طبیعت ترکیبی و مرکب بودن

فرهنگ و هویت‌نمادین فرهنگ را بیان می‌کند، هویت به عنوان راهنمایی برای رفتار را تشریح می‌کند و در قالب آن رویکردهای فرهنگی به ورزش را مطرح می‌کند؛ مانند کار و فراغت، بازی، ورزش به عنوان کار یا بازی، ورزش و بازی‌ها، ورزش و آیین‌ها، ورزش به عنوان کشمکش، مبارزه و برخورد، ورزش، تفریح و تربیت بدنی. مردم‌شناسی ورزش، تئوری و روش «عنوان فصل سوم این کتاب را تشکیل می‌دهد. بلانچارد ابتدا در این بخش مدل‌های نظری مردم‌شناسی را مورد مذاقه قرار می‌دهد و سپس به سراغ مدل‌های توضیحی می‌رود و در این بخش مفصلاً به موضوعاتی چون تکامل‌گرایی، کارکردگرایی، کارکردگرایی ساختاری، ماتریالیسم فرهنگی، تئوری برخورد، مدل‌های تفسیری، مردم‌شناسی نمادین، دانش قومی و ساختارشناسی می‌پردازد. بلانچارد در پایان این فصل، پس از این که به سردرگمی علمی درباره ورزش در ماقبل تاریخ اعتراف می‌کند، نتیجه‌گیری قابل‌تأملی درباره ورزش به عنوان یک نهاد انجام می‌دهد و می‌نویسد: گفته می‌شود که ورزش را می‌توان نهادی در حال تکامل و جزء مهمی از توسعه فرهنگ بشری قلمداد کرد. نیروهای بنیادی موثر در تکامل ورزش عبارتند از معیشت و متغیرهای اجتماعی، سیاسی و جغرافیایی که با توجه به ورزش به مثابه فرا بازی، به وجود عاملی دیگر در تکامل سازمان اجتماعی انسان پی می‌بریم.» این نویسنده و استاد دانشگاه در فصل پنجم با عنوان «ورزش در فرهنگ» دیدگاه تکاملی به بررسی ورزش در فرهنگ اقوامی چون بومیان استرالیا اینویت‌ها (اسکیموها)، یانگان‌ها (آمریکای جنوبی)، سرخپوستان ناواجو، چوکچی‌ها (شمال‌روپاوسیرری) و دانی‌ها (گینه‌نو) می‌پردازد. فصل ششم این کتاب در حقیقت بخشی تکمیلی فصل قبل (ورزش در فرهنگ؛ دیدگاه تکمیلی) است و فصل هفتم (پایانی) به ورزش مدرن و سنتی مربوط می‌شود.

چاپ اول کتاب مردم‌شناسی ورزش از سوی نشر افکار در شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و با قیمت ۸۵۰۰ تومان منتشر شده است.

نگاهی کوتاه به «مربگری فوتبال» ترجمه مجتبی تقوی

«فیفا» پای تخته سیاه

اگر بخواهیم مطالبی را درباره مربگری فوتبال بخوانیم، یقیناً می‌توانیم به فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) اعتماد کنیم چون منبع مناسبی برای فراگیری آخرین اطلاعات و یافته‌ها در حوزه فوتبال است. فیفا به تازگی در کتابی حجیم موضوع مربگری فوتبال مورد بررسی قرار داده و مجتبی تقوی نیز آن را به زبان فارسی برگردانده است.

این کتاب دربرگیرنده کامل‌ترین مباحث آموزشی در حوزه فوتبال است که از سوی کارشناسان و متخصصان رسمی فدراسیون جهانی فوتبال تهیه شده و افزون بر توضیح و تبیین مسائل فوتبال در یازده بخش مجزا، به بحث درباره مسائل انفرادی این رشته ورزشی می‌پردازد. تقوی (مترجم این کتاب) ویژگی منحصر به فرد این کتاب را رویکرد علمی و کارگاهی آن می‌داند و می‌گوید: «برای همه بخش‌های این کتاب، انواع تمرینات توضیح داده شده است. مهم‌تر آن که این تمرینات به گونه‌ای طراحی شده‌اند که مربی می‌تواند با استفاده از اصول ارائه شده، خودش تمرینات جدیدی را طراحی کند.» سب بلاتر رئیس فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) نیز این کتاب را بخشی از اساننامه فنی فیفا می‌داند. در فصل اول این کتاب، تشکیلات فدراسیون بین‌المللی فوتبال، برخی اعضای آن و کنفدراسیون‌های فوتبال قاره آسیا نیز به

مخاطبان معرفی می‌شوند. فصل دوم کتاب با عنوان «برنامه‌های گسترش تکنیکی» نکات قابل توجهی را درباره فنون گوناگون فوتبال توضیح می‌دهد. در حقیقت، مفهوم اصلی برنامه توسعه تکنیکی فیفا در سال‌های اخیر در جهت ارتقای فوتبال و استاندارد کردن آموزش بازیکنان بوده و اشاره‌هایی به توسعه تمرین‌ها و عملکرد کادر فنی در جریان بازی داشته است. در این بخش، برنامه منسجمی درباره آموزش، توسعه و یادگیری به وسیله بازیکنان جوان ارائه می‌شود و در سرفصل‌هایی مانند برنامه ریزی و طراحی جلسات مربگری، توسعه و گسترش مهارت‌های فردی بازیکنان و قرارگرفتن بازیکن در تیم به عنوان یک واحد تشریح می‌شود. فوتبال روز، فصل سوم و یکی از جذاب‌ترین فصل‌های این کتاب است که در آن بازی مدرن، بازی

متخصصان فیفا از این فصل به بعد به بیان مسائل تخصصی مربگری نظیر محتویات تمرینات و سبک بازی می‌پردازند و پس از آن به سراغ مبحث مهمی به نام جنبه‌های روانی می‌روند؛ مبحثی که امروزه روانشناسان ورزشی موفقیت یا ناکامی تیم‌ها و مربیان تیم‌های فوتبال در سطوح مختلف را با آن مرتبط می‌دانند. آموزش ذهنی و مهارت‌های شناختی (ادراکی)،

بخش‌های مختلف فصل «جنبه‌های روانی» را تشکیل می‌دهند و پس از این که چند فصل به تمرین و آمادگی جسمانی بازیکنان اختصاصی پیدا می‌کند، فیفا به سراغ فصل مهمی با عنوان «بازیکن فردا» می‌رود. در این فصل تاکید می‌شود که بازیکنان فردا از میان جوانان امروز شکل می‌گیرند، بنابراین آموزش، پرورش و رشد تکنیکی آنها از اهمیت فراوانی برخوردار است. ضمن این که برخی نکات کلیدی درباره آماده‌سازی فیزیکی (بدنی) بازیکنان جوان وجود دارد که مربیان باید از آنها آگاه باشند.

کشف افراد مستعد، هماهنگی آموزش با نیازهای فردی و بهبود مهارت‌های فردی از دیگر بخش‌های این فصل است. فصل پایانی کتاب نیز به آموزش مربگری دروازه‌بانی و جنبه‌های تکنیکی و تاکتیکی آن اختصاص دارد. بر اساس نظر متخصصان فیفا، امروزه در بازی مدرن تمامی بازیکنان یک تیم اهمیتی برابر و یکسان دارند؛ ضمن این که بسیاری معتقدند شاید دروازه‌بان تنها بازیکنی باشد که چگونگی عملکردش هنگام بازی می‌تواند به طور مستقیم برنده یا بازنده را مشخص کند.

چاپ اول کتاب مربگری فوتبال از سوی انتشارات کمپته ملی المپیک در شمارگان دو هزار نسخه و با قیمت ده هزار تومان روانه بازار نشر شده است.

حسن یارمحمدی

گونترگراس:

نوبل حاشیه می سازد

دای باکس کتاب جدید گونترگراس که همزمان با نمایشگاه فرانکفورت منتشر شد، درباره سال های ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ زندگی اوست. گراس برای نوشتن این رمان از هشت شخصیت، یعنی هشت فرزند زندگی واقعی خود استفاده کرده و داستان را از زاویه دید آنها روایت کرده است.

گراس پیش از آنکه نوبل ادبیات را ببرد، نامش بیش از بیست سال در فهرست نامزدهای این جایزه بوده و به همین خاطر می گوید: وقتی نوبل را بردم اصلا شگفت زده نشدم. گاردین در آخرین سوال های خود، نظر گراس را درباره اظهارات جدید هوراس اینگدال دبیر دائمی آکادمی نوبل درباره وضعیت امروز ادبیات آمریکا می پرسد. اینگدال در اظهاراتی، ادبیات امروز اروپا را قوی تر از ادبیات آمریکایی ها خوانده و آمریکایی ها را به خاطر ترجمه اندک آثار دیگر کشورها مورد سرزنش قرار داده بود. گراس در این باره می گوید: آمریکایی ها نویسندگان خوبی دارند، اما در اغلب اوقات به نویسندگان خود اهمیت نمی دهند. آنها منتقدان خود را دوست ندارند. داستان های من البته بیشتر از ادبیات اروپایی متأثرند، اما به همین اندازه هم از آمریکایی هایی چون ملویل، موبی دیک یا والت ویتمن تأثیر گرفته ام. آنها هم از اروپایی ها تأثیر گرفته اند. هر دوی اینها تاحدی از هم تأثیر گرفته اند.

گراس در هشتاد و یک سالگی هم هر روز می نویسد. صبح از خواب بیدار می شود و سراغ ماشین تحریر مارک آلیوتی اش می رود. وی درباره ماشین تحریر معروفش می گوید: هنوز هم الیوتی عزیزم را دارم. چهارتا از این ماشین تحریرهای الیوتی دارم که از اول تا آخر روز با آنها سروکار دارم.

به خود جلب کرد و عکاسان، طرفداران، ناشران و بسیاری افراد در طول این بازدید دورش حلقه زدند و با او گفت و گو کردند.

وی درباره رمان جدیدش گفت: این رمان به نوعی خودزندگینامه است، اما خودزندگی نامه ای به شیوه من. پوست کندن پیاز درباره دوران جوانی من بود، یعنی زمانی که نویسنده ناشناخته ای بودم. طبل حلبی هم زندگی مرا تا سال ۱۹۵۹ روایت می کند. در این کتاب زندگی سالیان پس از ۱۹۶۰ روایت می شود. گراس همچنین درباره هشت فرزندش و زاویه دید آنها در این رمان گفت: من دوست ندارم تنها درباره خودم بنویسم و به همین خاطر به فرزندانم علاقه مند شدم. چون من هشت فرزند دارم و دلم می خواست ببینم آنها پدرشان را به همراه ماشین تحریر چطور تجسم می کنند؛ به همین خاطر زندگی ام را از زاویه دید آنها روایت کرده ام.

مصاحبه گر در ادامه این سوال را مطرح کرده که آیا افشا کردن زندگی شخصی فرزندانش مشکلی برای آنها به وجود نیاورده و آیا آنها اعتراضی به این کار نکرده اند، که گراس جواب داد: بعضی هایشان از کتاب خوششان آمد و بعضی ها گفتند نه، اما در نهایت با آنها صحبت کردم و به سوالاتشان گوش دادم. بعضی قسمت ها را تغییر دادم و جاهایی هم نتوانستم با آنها به توافق برسم، هنوز در موردشان مشکل داریم.

گونترگراس یکی از نویسندگانی است که همواره سیاست های نوبل را به نقد کشیده است و این در حالی است که او در سال ۱۹۹۹ برنده این جایزه شده است. انتقادهای گونترگراس سبب شد دو سال پیش اتهاماتی را برای او مطرح کنند تا به واسطه آن بتوانند جایزه نوبلش را پس بگیرند. گراس در کتاب خاطراتش با نام 'پوست کندن پیاز' نوشته که در نوجوانی عضو نیروی دریایی آلمان بوده است. پس از مصاحبه او با یک نشریه آلمانی، عده زیادی به او تاختند و خواستار آن شدند که نوبل ادبی او پس گرفته شود. گونترگراس پس از حاشیه های اخیر نوبل ادبی مصاحبه ای با گاردین انجام داد. او طی این مصاحبه گفت که از موفقیت خود در نوبل به هیچ وجه شگفت زده نشده است. وی افزود: 'جوانانی که برنده نوبل می شوند، همیشه با درسرهایی روبرو می شوند.'

روزنامه گاردین این مصاحبه را هنگامی با گراس انجام داد که وی برای دیدار نمایشگاه فرانکفورت در این مکان حضور داشت. گراس که به تازگی هشتاد و یک ساله شده، امسال از نمایشگاه بین المللی کتاب فرانکفورت بازدید کرده است. او به مدت دو روز از نمایشگاه کتاب فرانکفورت بازدید کرد و به گفته گاردین، برای کتاب جدیدش به نام 'دای باکس' که اخیراً منتشر شده به این نمایشگاه رفته بود. حضور گونترگراس در نمایشگاه نظر همه بازدیدکنندگان را

در هفته گذشته از نظر انتشار کتابهای چاپ اول، انتشارات آندیشه رفیع با هفده عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ فریبوز لرستی با نوزده عنوان پرکارترین مولف؛ و مرجان حجاری فر با چهار عنوان پرکارترین مترجم بوده اند.

شاخص های آماری کتاب های بزرگسال

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۱۴۰۰ ریال	زیارت عاشورا - دعای اولوس - دعای نور - زیارت امین الله - زیارت ولی عصر در هر روز؛ ناشر: پیام آزادی، چاپ: ۳۳ نسخه، ۱۰۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۳۹۸۰۰۰ ریال	کتابخانه جامع دوره دکتری تخصصی (PhD) بهداشت پارواری؛ ویژه پزشکان عمومی و کارشناسی ارشد دامپزشکی، مهرداد صلاحی، ناشر: نور دانش، چاپ: ۱، ۶۶۶، ۱۱۰۰ نسخه
بیشترین تیراژ چاپ	۹۹ مرتبه	قانون تجارت با آخرین اصلاحات و الحاقات همراه با مواد ۲۱ الی ۹۳ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۱۲/۱۳۱۱ قانون تجارت انگریزیک، این نامه اصلاحی ثبت تشکیلات... ناشر: دیپدیا، ۳۶۸ نسخه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۹۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۴۰۰۰۰۰ نسخه	خون لولیت؛ معرفی رمان های برگزیده ایرانی، محمدرضا باقری، ناشر: هفتسپهر، چاپ: ۱، ۴۰ نسخه
کمترین شمارگان	۱۰۰ نسخه	سد لقمه، سیدحامد افوت موسوی حسینی، ناشر: سیدحمود اسفوت، چاپ: ۱، ۱۷۶، ۱۰۰ نسخه، ۴۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۵۵۸ صفحه	فرهنگ فارسی عامیانه، ابوالحسن نجفی، ناشر: لیلوفر، چاپ: ۲، ۱۵۵۸، ۵۵۰۰ نسخه، ۴۴۰۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۸ صفحه	سپه های تقویت هوش نوزاد ۶ - ۳ ماهه؛ درک مسئله ها و گروه ها، بهائیس میسر، طاهره مطلق پارسا، ناشر: با فرزندان، چاپ: ۱۲، ۵۰۰۰ نسخه، ۶۴۵۰ ریال

شاخص های آماری کتاب های کمک درسی

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۴۵۰۰ ریال	مجموعه از نمونه های دستبازی و برترانی همراه با دستبازی اطفال ۷، ناشر: آرنجستد، چاپ: ۱۲، ۳ نسخه، ۱۱۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۰۸۰۰۰ ریال	مجموعه کامل سوالات و پاسخ های تشریحی با مبانی NCLEX - RN به انضمام معانی لغات و اصطلاحات کلیدی، لیندال سیلورستری، ناشر: آندیشه رفیع، چاپ: ۱، ۸۸۸، ۳۰۰۰ نسخه
بیشترین تیراژ چاپ	۴۲ مرتبه	مجموعه ی طبقه بندی شده عربی؛ همراه با برگزیده ی نکات مهم عربی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ کشور های سراسری و آزاد همراه با تست های سال ۸۶ و پاسخ تشریحی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، چاپ: ۱۴۱، ۳۶۰، ۵۰۰ نسخه، ۷۵۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۴۴۰۰۰ نسخه	دیگه ی شب اول دهستان؛ راهنمای اولیا بر اساس کتاب های بخوانیم و بنویسیم؛ مهسوش مطهری، ناشر: لیلوفر، چاپ: ۸۸، ۲۵ نسخه
کمترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	مجموعه ی طبقه بندی شده عربی؛ همراه با برگزیده ی نکات مهم عربی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ کشور های سراسری و آزاد همراه با تست های سال ۸۶ و پاسخ تشریحی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، چاپ: ۱۴۱، ۳۶۰، ۷۵۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدید آورندگان				تعداد کتاب های اقمست
	مترجم	مترجم	مترجم	مترجم	
۴۰۳	۱۹۲	۶۴	۶۴	۱۹۲	۶

* مؤلفه تمامی پدید آورندگان ایجاد نویسنده ناشر، گردآورنده، مترجم و... به جز مترجم

گزارش آماری هفته

'گزارش آماری هفته' از سوی بخش کتابداری و اطلاع رسانی 'خانه کتاب' و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می شود. از شنبه ۳/۱۳۸۸ تا چهارشنبه ۶/۱۳۸۸. ۸۲۰ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع آموزشی و کمک درسی و سپس علوم عملی بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات کودک و نوجوان، ادبیات، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تیراژ*	ترجمه	چاپ اول	چاپ مجدد	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	حجم متوسط
۱	ادبیات	۳۳	۲۶	۷	۱۹	۱۴	۳۱	۲	۲۵۴۴	۳۲۴
۲	فلسفه و روانشناسی	۳۵	۹	۲۶	۱۴	۲۱	۳۴	۱	۲۲۹۷	۱۸۲
۳	دین	۶۲	۴۶	۱۶	۳۶	۲۶	۴۶	۱۶	۳۶۳۸۶	۲۲۲
۴	علوم اجتماعی	۶۹	۵۱	۱۸	۳۸	۳۱	۶۲	۶	۲۴۵۴	۲۰۷
۵	زبان	۲۲	۲۲	۰	۱۰	۱۲	۲۰	۲	۲۹۲۶	۲۲۰
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۳۴	۲۹	۵	۱۶	۱۸	۳۰	۴	۲۴۵۲	۲۰۹
۷	علوم عملی	۱۳۵	۸۲	۵۲	۷۹	۵۶	۱۱۷	۱۸	۱۸۵۰	۳۷۶
۸	هنر	۲۶	۲۲	۴	۱۶	۱۰	۲۴	۲	۲۳۸۱	۱۵۴
۹	ادبیات	۷۶	۶۸	۸	۴۹	۳۷	۶۴	۱۲	۲۳۳۲۴	۲۹۶
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۲۵	۲۴	۱۱	۱۱	۱۴	۲۵	-	۲۳۳۴	۱۹۸
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۱۹۰	۱۸۹	۱	۱۸۹	۱۶۲	۱۸۹	۱	۴۵۶۶	۲۲۰
۱۲	کودک و نوجوان	۱۱۲	۸۲	۳۱	۶۸	۴۵	۱۰۴	۹	۹۰۳۴	۵۸
	جمع بندی	۸۲۰	۶۴۰	۱۸۰	۳۸۴	۴۳۶	۷۴۷	۷۲	۷۹۲۸	۲۴۷

* تیراژ به تمامی آرای لغاتی می رسد که ترجمه نشده اند. آرای چین، تایوان، کره، ژاپن، هند، آمریکا، انگلیس، فرانسه و...
 ** منظور از موضوع آموزشی و کمک درسی، کلیه کتاب هایی است که به صورتی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی تئوری، با عملی و تئوریک مرتبط هستند و مخاطبان آنها دانش آموزان از پیش دبستانی تا دبیرستان هستند.

شاخص های آماری کتاب های کودک و نوجوان

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
گرانترین کتاب	۷۵۰۰۰ ریال	ارتعس فلول و مهاجران گمشده، یون کافر، شیدا رجبی، ناشر: نشر افق، چاپ: ۲، ۳۰۰۰ نسخه
بیشترین صفحه	۵۹۲ صفحه	بازی های (انواع های ساده برای کودکان و نوجوانان)، ناصر نظری، ناشر: هستان، ۸۸ صفحه
بیشترین تیراژ چاپ	۳۶ مرتبه	۵۰۰۰۰ نسخه، ۴۲۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۴۰۰۰۰۰ نسخه	بازی تکمیل، جین ویستر، ناشر: هفتسپهر، چاپ: ۱، ۲۴، ۱۰۰ نسخه
کمترین شمارگان	۱۵۰۰ نسخه	مسافر لا پلان کشتی لوئیس، انماریا مائو، راسین سولای، ناشر: ایران بان، چاپ: ۲، ۱۷۶، ۲۰۰۰۰ ریال

محقق فرانسوی، جهانی سازی را به چالش کشید

رنه گنون در برابر غرب

رنه گنون

انتقاد نویسندگان، هنرمندان و اندیشمندان جهان علیه سیاست های غرب همچنان ادامه دارد. این هفته نیز بسیاری از نویسندگان به نقد سیاست های نادرست کشورهای غربی به ویژه آمریکا پرداختند. رنه گنون، محقق مسلمان فرانسوی، یکی از این چهره ها بود. وی در کتابی با عنوان 'بحران دنیای متجدد' به انتقاد از غرب می پردازد. گنون در این کتاب با انتقاد از فرهنگ و اندیشه غرب به اهمیت سنت های شرقی در جریان کشف مجدد سنت در غرب اشاره دارد. این محقق مطرح جهان، همچنین شرایط هولناک غرب را در کتاب خود تحلیل می کند و پیش بینی هایی را از وضع آینده جهان ارائه می دهد. از نظر گنون، اغتشاش و نابسامانی، خطا و ظلمت فقط به ظاهر و برای مدتی گذرا و ناپایدار می تواند برقرار باشد و سرانجام هیچ چیز برتر و بالاتر از حقیقت نخواهد بود. وی حق را بر همه چیز غالب می داند. این کتاب ششمین جلد از مجموعه حکمت جاویدان است. برخی کارشناسان معتقدند که این اندیشمند فرانسوی به خوبی توانسته اتفاق های دنیای غرب را پیش بینی کند، برخی نیز از تحلیل درست گنون نوشته اند و بحران های اقتصادی آمریکا و غرب را با این تحلیل در ارتباط دانسته اند.

پینتر و ساراماگو در بزرگداشت محمود درویش برگزاری مراسم یادبود محمود درویش در لندن با حضور هارولد پینتر - نویسنده انگلیسی - از دیگر اخبار مهم کتاب در هفته گذشته بود. برگزاری این مراسم در حالی انجام می شود که بیش از سه ماه از درگذشت این شاعر مبارز فلسطینی می گذرد. تعدد برنامه هایی که برای یادبود این شاعر انجام شده، نشان از ارزش ادبی وی دارد. این مراسم شامل برنامه های ویژه ای از جمله شعرخوانی، نقد ادبی، نمایش فیلم و اجرای موسیقی بود. در این مراسم که به همت انجمن نویسندگان در تبعید برگزار می شود، هارولد پینتر قطعه شعری به نام 'مرگ' را که به یاد محمود درویش سروده بود برای حاضران خواند. جان برگر، نویسنده، شاعر و مورخ انگلیسی برنده جایزه بوکر نیز متنی را به نام دیداری از آرامگاه محمود درویش؛ سپتامبر ۲۰۰۸ در تجلیل از محمود درویش خواند. نمایش فیلمی به نام نویسندگان در مرزها که سفر دو نویسنده برنده نوبل ادبیات، ژوزه ساراماگو (از پرتغال) و وول سوینیکا (از نیجریه) به فلسطین اشغالی در سال ۲۰۰۴ را روایت می کند از دیگر برنامه های این مراسم بود.

تلاش برای تحمیل هری پاتر به رسانه های غرب

موسسه های تبلیغاتی غرب قصد دارند دوباره هری پاتر نوشته جی کی رولینگ را مطرح کنند و این در حالی است که فروش این کتاب طی ماه های اخیر با کاهش چشمگیری همراه بوده است. از این رو در هفته گذشته، خبرهای متعددی درباره این رمان منتشر شد اما اغلب این خبرها، دارای ارزش خبری در حوزه اطلاع رسانی نبودند؛ به عنوان نمونه، ساندی تایمز از نامزد شدن هری پاتر به عنوان پرفروش ترین رمان در جایزه ادبیات انگلیس خبر داد، در حالی که این جایزه هیچ گونه ارزش ادبی ندارد. جایزه ادبی پرفروش های کتاب انگلستان هر ساله به یک کتاب پرفروش تعلق می گیرد و به گفته ساندی تایمز این جایزه مقبولیتی در انگلستان ندارد. سال گذشته نیز کتاب 'سوئیت فرانسوی' نوشته ایرن نمیروسکی جایزه بهترین کتاب پرفروش سال بریتانیا را از آن خود کرد و امسال نیز - جمعه این هفته - برنده نهایی جایزه مستقل ادبی پرفروش های کتاب انگلستان معرفی خواهد شد. 'گردهمایی' نوشته آن انرایت نویسنده ایرلندی برنده جایزه بوکر سال ۲۰۰۷ نیز از کتاب هایی است که در فهرست نهایی این جایزه دیده می شود. کتاب هایی از فرانچسکا سیمون، چارلی هیگسون، لارن چایلد، برایان سلزنیک، اندی استانتون و دیوید تازیمین، مایکل باند، درک لندی، رابرت موشامور، آنتونی هورویس، آن انرایت، اندرو مار، لیود جونز، شارلوت موزلی و پاتریک گال دیگر نامزدهای نهایی این جایزه ادبی هستند. از سوی دیگر، برخی طرح دوباره رمان 'هری پاتر' را از آن رو می دانند که نویسنده این رمان در حال نوشتن کتاب تازه ای است و رسانه های غربی قصد دارند نام رولینگ را تا انتشار این کتاب نزد مخاطبان آثارش تبلیغ کنند. سرمایه گذاری هنگفت روی آثار رولینگ سبب شده تا فشار بر رسانه ها به

بار پس از حداقل بیست سال، روزه سکوت خود را شکست و گفت: حتی روح من هم از این موضوع خبر ندارد. کوندرا همچنین از انتشار این مقاله و اتهام علیه خود انتقاد کرد و گفت که دست اندرکاران قصد تخریب وی را دارند. جمعی از نویسندگان جهان نیز در این باره با کوندرا همراهی و از وی اعلام حمایت کردند. فیلیپ راث، کارلوس فونتنس، جی ام کوتزی و نادین گوردیمر از حامیان میلان کوندرا هستند.

آغاز فصل جایزه های ادبی در فرانسه

برپایی جنگ های ادبی در فرانسه از دیگر اخبار کتاب در هفته گذشته بود. یکی از روزنامه های فرانسوی در مقاله ای فصل جوایز ادبی این کشور را به جنگ تشبیه کرده و درباره برندگان نهایی جوایز مهم گنکور و رونودو گمانه زنی کرده است. روزنامه لوفیگارو چاپ پاریس نیز در مقاله ای که به مناسبت نزدیکی اعلام اسامی برندگان نهایی جوایز مهم ادبی این کشور منتشر کرده، از این رخداد ادبی مهم با عنوان جنگ جوایز ادبی نام برده است. این در حالی است که فصل جوایز ادبی کشور فرانسه چندی پیش با اهدای برنده جایزه بزرگ آکادمی فرانسه سال ۲۰۰۸ به مارک برسان رسماً آغاز شد. جایزه آکادمی فرانسه هر ساله در آخرین روزهای اکتبر برگزار می شود و آغازگر فصل جوایز ادبی این کشور است. این روزنامه معتقد است که منتقدان و نویسندگان فرانسوی از دیرباز درباره نامزدها و برندگان جوایز ادبی این کشور به خصوص برندگان جوایز گنکور و رونودو حساس بوده اند و همیشه جنگ و دعوای رسانه ای بین گروه های مختلف رخ می دهد. لوفیگارو همچنین به نحوه داوری جوایز ادبی این کشور اشاره کرده است و تاریخچه کوتاهی از شکل گیری جوایز ادبی فمینا، گنکور و رونودو را شرح داده است. لوفیگارو در این باره می نویسد: از دیرباز رقابت تاریخی ای بین جایزه گنکور و جایزه فمینا وجود داشته است. گنکور در سال ۱۹۰۳ تأسیس شد و فمینا نیز یک سال پس از آن در سال ۱۹۰۴ شکل گرفت. 'امسال نیز این دو جایزه معتبر فرانسوی برنده نهایی خود را در روز دهم نوامبر و در دستوران دروان در میدان گیون پاریس اعلام خواهند کرد. لوفیگارو در ادامه به شمارگان و فروش بالای آنها اشاره می کند و از جوایز ادبی این کشور به خاطر تحت تاثیر قرار گرفتن از فروش بالای کتاب ها انتقاد می کند و می نویسد: 'پیش از این جوایز ادبی بودند که بر فروش کتاب ها تاثیر داشتند اما امروزه فروش کتاب ها هستند که بر جوایز ادبی تاثیر می گذارند.' لوفیگارو معتقد است که مکاتبات میشل هولیک و برنار هنری لوی؛ که چندی پیش در این کشور منتشر شد و در فاصله کمی نزدیک به دویست هزار نسخه فروخت - یکی از گزینه های احتمالی بخش غیرداستانی جایزه رونودو سال ۲۰۰۸ است.

برترین های ادبیات وحشت

کتاب های ترسناک این روزها با اقبال بسیار خوبی از سوی خوانندگان جهانی روبه رو شده است. به همین دلیل، موسسه های مختلف فرهنگی فهرست های منتخب خود را از این ژانر داستانی منتشر می کنند و روزنامه گاردین نیز به تازگی فهرست ده گانه برترین های این نوع ادبی را منتشر کرده است. این روزنامه معتقد است که داستان ارواح از پرطرفدارترین داستان های ادبی جهان است و یکی از ویژگی های مثبت داستان های ترسناک این است که خواننده پس از مطالعه آن از زندگی احساس لذت می کند. ۱۰ داستان برتر ترسناک جهان از نگاه گاردین عبارتند از 'سارق جسد' نوشته ارا ل استیون سون، 'پنجه میمون' نوشته دابلویا یاکوبیس، 'کافی است سوت بزنی تا سراغت بیایم' نوشته ام ار جیمز، 'دختر فقیر' نوشته الیزابت تیلور، 'دماغ و اورکت' نوشته نیکلای گوگول، 'کلبه هانی ساکل' نوشته پی جی وودهاوس، 'پنجره باز' نوشته ساکی، 'شیشه بینا' نوشته ادیت وارتن، 'بازدید از موزه نوشته ولادیمیر ناباکوف' و 'چرخش پیچ' نوشته هنری جیمز.

استقبال فرانسوی ها

از رمان تازه نویسنده افغان

رمان 'سنگ صبور' نوشته عتیق رحیمی نویسنده افغانی ساکن پاریس توجه رسانه های ادبی کشور فرانسه را به خود جلب کرده است. این کتاب به فاصله کمی پس از انتشار مورد استقبال رسانه های ادبی کشور

فرانسه قرار گرفته و صفحات ادبی روزنامه های این کشور از جمله لو فیگارو و لوموند به آن پرداخته اند. عتیق رحیمی چهل و هفت سال سن دارد و در کابل پایتخت افغانستان به دنیا آمده است. وی نخستین رمانش را در سال ۲۰۰۰ با نام 'زمین و خاکستر' منتشر کرد که این رمان نیز با استقبال در فرانسه روبه رو شد. رمان 'زمین و خاکستر' از زبان یک کودک روایت می شود و درباره افغانستان و مشکلاتش پس از حمله شوروی به این کشور اسلامی است. لوفیگارو درباره 'سنگ صبور' می نویسد: 'سنگ صبور اعترافات یک افغانی است؛ کسی که به زندان افتاده و درباره قتلش صحبت می کند.' رمان 'سنگ صبور' از فروش خوبی در کتابفروشی های فرانسه برخوردار بوده است.

جایزه «ویتینگ»

برنده خود را شناخت

ریک هیلز شاعر آمریکایی و استاد دانشگاه وندربیلت آمریکا برنده جایزه پنجاه هزار دلاری گیلز ویتینگ شد. این جایزه متعلق به مؤسسه گیلز ویتینگ است و به نویسنده ای اهدا می شود که هوش سرشار و بی نظیر داشته و در حرفه نویسندگی مصمم باشد. ریک هیلز پس از اعلام این خبر به خبرنگاران گفت: 'این جایزه ارزش زیادی برای من دارد و امیدوارم همیشه همین قدر مشتاق و علاقه مند به نوشتن باشم و این اشتیاق برای مدت مدیدی ادامه داشته باشد.' جی کلاتون استاد زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه و رئیس دپارتمان زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه وندربیلت در این باره گفت: 'شعار ریک هیلز آدمی را تحت تاثیر قرار می دهد و حتی در کلاس های درس دانشگاه ما نیز بسیار تاثیر گذاشته است.' جایزه بخش رمان این مؤسسه امسال به میشا برلینسکی رسید و جوایز بخش نویسندگان غیرداستانی و نمایشنامه نیز به ترتیب به مانوئل موز و دال اورلاند اسمیت اهدا شد. ریک هیلز اولین برنده این موسسه بوده و به عنوان بهترین نویسنده سال انتخاب شده است.

خسته نباشید گلپهار

امیرحسین فردی: داستان نویسی

در حال حاضر گزیده‌ای از مجموعه قصه‌هایی که برای کودکان در اواسط سال ۶۰ در کیهان بچه‌ها به چاپ می‌رسید را با عنوان "خسته نباشید گلپهار" گردآوری کرده‌ام و انتشارات سوره مهر در تدارک است که این کتاب را تا نمایشگاه کتاب سال آینده به بازار عرضه کند. قهرمان داستان‌های این مجموعه، دختری به نام گلپهار است که در محیط روستا به سر می‌برد و حوادثی برای او در محیط روستا رخ می‌دهد. من به دنبال نشان دادن صداقت، سادگی و فداکاری‌های کودکان روستایی با نگاه و زبانی کودکانه بودم و فکر می‌کنم کودکان روستا همیشه در متن قرار داشته و در موقعیت‌های مختلف زندگی، خود تصمیم‌گیرنده اصلی هستند. در عین حال این روزها، مشغول تالیف جلد دوم از مجموعه "آسماعیل" هستم که به موضوع انقلاب می‌پردازد، البته این بار محیط جغرافیایی داستان با جلد اول کاملاً متفاوت بوده و در محیط روستا به حوادث و ماجرای داستان می‌پردازد ولی شخصیت‌ها مشترک هستند. این کتاب نیز طی ماه‌های نه چندان دور از سوی انتشارات سوره مهر روانه بازار خواهد شد.

یادگار زیران

دکتر قطب الدین صادقی: نمایشنامه نویسی

به زودی پنج نمایشنامه از من در قالب سه مجلد به چاپ می‌رسد. جلد اول که دربرگیرنده نمایشنامه "یادگار زیران" است به حماسه یادگار زیران، نخستین حماسه ایرانیان در دوره پارس‌ها می‌پردازد که در شاهنامه فردوسی به آن پرداخته شده است و نمایشنامه‌ای براساس آن نگاشته‌ام.

جلد دوم مشتمل بر دو نمایشنامه با عناوین "صد هزار افیدیای عاشق" و "عکس یادگاری" است که نمایشنامه اولی به کشتار دسته جمعی و وحشیانه حلبچه به وسیله صدام و نمایشنامه دوم نیز به غارت کشور عراق در حمله آمریکا می‌پردازد.

جلد سوم این مجموعه نیز حاوی دو نمایشنامه با عناوین "سبیدی پر از ماه گمشده" و "چمری میرمیدان" است که اولی به خنیاگران دوره‌های پارس‌ها و ساسانیان به شکل منظوم اشاره دارد که هنوز در سنت و فرهنگ کردی وجود دارد و نمایشنامه دوم نیز ترکیبی از حماسه و تغزل است که بخشی از مطالب آن هنوز باقی مانده است. پیش از این نمایشنامه‌های "عکس یادگاری" و "یادگار زیران" اجرا شده بود.

در عین حال این روزها شش نمایشنامه نیز در حوزه ترجمه ارائه کرده‌ام که انتشارات قطره در تدارک است تا آنها را در قالب سه مجلد به بازار عرضه کند. جلد اول این مجموعه، نمایشنامه‌های "آزاکس" نوشته سوفول و "هفت تن علیه تب" را دربرمی‌گیرد که هر دو نمایشنامه تراژدی یونانی هستند.

"نبرد" نوشته هانری مولر و "جنگ در طبقه سوم" نوشته پاول کوهورت عنوان دو نمایشنامه دیگر است که در جلد دوم این مجموعه به آنها اشاره شده است. جلد سوم این مجموعه نیز نمایشنامه‌های "در انتظار لفتی" نوشته کلیفورد اودتس از برترین نمایشنامه‌نویسان دوره بحران

آمریکا در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ و "سربازان" اثر کارلوت خوزه ریس از نمایشنامه‌نویسان برتر کلمبیا می‌پردازد که به قتل عام کارگران کمپانی موز اشاره دارد.

این روزها مشغول نوشتن چندین نمایشنامه هستم که معروف‌ترین آنها "میر نوروزی" نام دارد. در واقع میر نوروزی یک مراسم آیینی است که هزاران سال پیش در ایران وجود داشته است.

درمان‌های قرآنی

محمود اکبری: قرآن پژوه

انتشارات فیتان در تدارک است تا این روزها کتاب "عجله و شتابزدگی" مرا به بازار عرضه کند. در این کتاب، چهار موضوع مهمی که عمدتاً در بین مردم شایع است یعنی کوتاهی در انجام تکالیف، بی‌دقتی در تصمیم‌گیری‌ها، بی‌صبری در برابر مشکلات و بی‌تابی مورد بررسی قرار گرفته است و نقطه مقابل صبر و استقامت را از آیات قرآنی مورد بررسی و تحلیل قرار داده‌ام.

کتاب دیگری که تالیف آن را به پایان برده‌ام، عنوان "حق الناس" را بر روی جلد دارد که در این کتاب ۱۰۰ موضوع حق الناس را همراه با روایات و آیاتی از قرآن کریم ارائه کرده‌ام که طی ماه‌های نه چندان دور از سوی انتشارات فیتان روانه بازار می‌شود.

"بدگمانی" و "دردهای اجتماعی و درمان‌های قرآنی" عناوین کتاب‌های دیگری است که مدتی است تالیف آنها را آغاز کرده‌ام و فکر می‌کنم تا چند ماه آینده به پایان برسد. پیامدها و راهکارهای مقابله با بدگمانی از موضوعاتی است که در این کتاب‌ها مورد بررسی قرار گرفته و از آیات قرآنی در این باره بهره‌ها برده‌ام.

گزین سروده‌ها

محمدعلی بهمنی: شاعر

انتشارات مروارید این روزها در تدارک است تا گزینه‌ای از مجموعه شعرهای قبلی مرا با عنوان "گزین شعر محمدعلی بهمنی" روانه بازار کند. در این کتاب که حجمی حدود ۲۵۰ صفحه را دربرمی‌گیرد ترکیبی از شعرهای من در قالب‌های غزل، نیمایی و موضوع آزاد به انتخاب ناشر ارائه شده است.

"نگاهی به ترانه امروز" و "نگاهی به کتاب‌های منتشر شده با ارائه ۱۰ مجموعه از شعر جوان نیز کتاب‌هایی هستند که انتشارات دارینوش درصدد عرضه آنها به بازار است و من نیز این کتاب‌ها را بازنگری و مقدمه‌ای در شرح و توصیف آنها داشته‌ام.

اصول نگارگری

دکتر ایرج اسکندری: پژوهشگر هنر

"هماهنگی طرح و تفکر در آثار کمال‌الدین بهزاد" عنوان کتابی است که در تکمیل پایان‌نامه دکتری‌ام نوشتم و به احتمال قوی طی ماه‌های نه چندان دور از سوی انتشارات دانشگاه هنر به بازار عرضه می‌شود. کمال‌الدین بهزاد از جمله نقاشان برجسته ایرانی است که به نوعی نقاشی را در تاریخ هنر پایه‌گذاری کرده‌است و آثار او همیشه به عنوان مرجعی برای هنرمندان نگارگری به حساب می‌آید. من در این کتاب سعی کرده‌ام تا در قالب ارائه تصویر به ذهنیت، تفکر و اعتقادات بهزاد بپردازم. این کتاب که حجمی بیش از ۳۰۰ صفحه را دربر خواهد گرفت مقدمه‌ای بر نقاشی ایرانی با رویکرد بررسی و تحلیل آثار بهزاد دارد و مشتمل بر سه فصل است که در فصل اول به عوامل زمینه‌ساز ظهور کمال‌الدین بهزاد پرداخته شده است.

جهان‌شناسی و منشاء تفکرات الهی در آراء و اندیشه‌های فلاسفه غربی، مراتب وجود، تفکرات الهی از دیدگاه فلاسفه اسلامی، هنر و زیبایی از دیدگاه متفکران و صاحب‌نظران اسلامی و کلیاتی در باب اصول و حکمت نگارگری از موضوعات فصل دوم بوده و در فصل سوم نیز آثار کمال‌الدین بهزاد مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است که فکر می‌کنم کتاب مرجعی برای هنرمندان رشته نگارگری باشد.

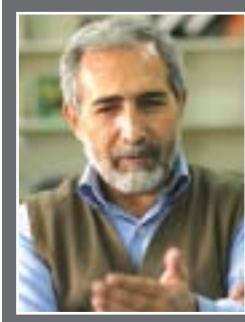
قصه‌های دریایی

یعقوب حیدری: داستان نویسی کودک و نوجوان

از آنجا که شغل اصلی من دریانوردی است، به دلایلی که شغلم ایجاب می‌کند، حدود هشت سال بود که کتابی را به بازار ارائه نکرده بودم و اکنون پس از این مدت نسبتاً طولانی تالیف چندین

کتاب را در حوزه نوجوان به پایان رسانده‌ام ولی هنوز ناشر خاصی برای آنها انتخاب نکرده‌ام.

"من سیب زمینی هستم" عنوان رمانی در رده سنی نوجوانان است که فضای اصلی آن را دریا تشکیل می‌دهد. کتاب دیگر که داستانی طنز با نگاهی متفاوت به ماجراهای موش و گربه است، عنوان "زیر سبیل گربه‌ها" را بر روی جلد دارد. سومین کتابم در حوزه نوجوان "سوسک‌ها" برایم اسپند دود می‌کنند" نام دارد که در واقع نخستین کتاب کاریکلماتور برای نوجوانان شهر و روستا با تفکیک موضوعی است که مقاله‌ای در خصوص گفته‌ها و ناگفته‌های کاریکلماتور را

امیرحسین فردی

محمدعلی بهمنی

نیز ضمیمه دارد.

کتاب دیگرم عنوان "پهلوان در قوطی کبریت" را بر روی جلد دارد که مشتمل بر سه داستان طنز و یک داستان بلند با عنوان "پشت آن درخت کاج" است. "دریانوردی با دو چرخه" دیگر کتابی است که حاصل شش سال دریانوردی مداوم من با کشتی است و نخستین کتاب علمی تالیفی حوزه دریانوردی در ایران محسوب می‌شود. در واقع با تالیف این کتاب، سعی کردم به دغدغه‌های دوران نوجوانی خودم پاسخ داده باشم. البته پیش از این نیز در سال ۷۱ کتابی با عنوان "دریا و دریانوردی" از سوی انتشارات سروش به صورت خام ارائه شده بود که در همان سال نایاب شد و فکر می‌کنم جذابیت‌های زیادی از ناگفته‌های دریا در این کتاب‌ها برای نوجوانان وجود داشته باشد.

کمی تا قسمتی لبخند

کامران شرفشاهی، شاعر

"دانای مهربان" عنوان کتابی است که انتشارات شهر در تدارک است تا آن را همزمان با ایام هفته کتاب روانه بازار کند. این کتاب مشتمل بر اشعار بیش از ۱۰۰ شاعر کلاسیک و معاصر ایران از قرن چهارم هجری به بعد با موضوع کتاب است که در قالب‌های متنوعی چون قصیده، غزل، رباعی، دوبیتی، مثنوی و اشعار طنز سروده شده است و حجمی حدود دو بیست صفحه را دربرمی‌گیرد. در واقع هر یک از شاعران از جنبه‌ای به موضوع کتاب نگریسته‌اند و عمده‌ترین هدفی که من از تالیف این کتاب دنبال می‌کردم اهمیت کتابخوانی، توسعه کتابخانه‌ها و استفاده از روش‌های به روزتر برای آشنایی کودکان و نوجوانان بود.

در حال حاضر گزیده‌ای از اشعار دفاع مقدس که از دوران جنگ تاکنون نوشته بودم را با عنوان "سبز و سپید و سرخ" انتخاب کرده‌ام که به احتمال قوی از سوی انتشارات هزاره فقتوس به بازار عرضه خواهد شد. در عین حال، مجموعه‌ای از داستان‌های طنز را نیز آماده کرده‌ام که عنوان "کمی تا قسمتی لبخند" را بر روی جلد خواهد داشت ولی هنوز درخصوص ناشر آن تصمیمی نگرفته‌ام.

جریان‌های سیاسی ایران

دکتر محمد قربانی: مدرس علوم سیاسی

این روزها نگارش کتابی با عنوان "مفاهیم سیاسی" را به پایان برده‌ام و نشر معارف در تدارک است تا طی ماه‌های نه چندان دور آن را روانه بازار کند. در این کتاب که حجمی بیش از ۲۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد مهم‌ترین مفاهیم و اصطلاحات سیاسی را با زبانی ساده و علمی ارائه کردم و بیش از هر مخاطبی می‌تواند مورد استفاده دانشجویان در رشته‌های مرتبط با علوم سیاسی باشد.

در عین حال کتاب دیگری را در دست تدوین دارم که عنوان "جریان‌شناسی سیاسی ایران" را بر روی جلد دارد که در این کتاب تمامی جریان‌های سیاسی مهم کشور را تا معرفی و تحلیل کرده‌ام. مهم‌ترین ویژگی کتاب مذکور این است که تمام مستندات و ارجاعات مربوط به هر جریان نقل شده است. این روزها انتشارات معارف در تدارک است تا کتاب "صهیونیسم مسیحی" را که پیش از این به چاپ رسیده بود، با کمی تغییر در ویرایش و افزودن چندین مقاله جدید در باب این موضوع تجدید چاپ کند.